

SUONENJOEN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2017

TOIMINTA- JA TALOUS- SUUNNITELMA 2017 - 2019

Kaupunginvaltuusto 19.12.2016 § 52

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 YLEISPERUSTELUT**
 - 1.1 SUONENJOEN KAUPUNGIN VISIO JA STRATEGISET PAINOPIS-TEET**
 - 1.2 SUONENJOEN YHDYSKUNTARAKENNE JA ASUNTOPOLITIIKKA**
 - 1.2.1 Kunnan sijainti ja alue
 - 1.2.2 Kunnan yhdyskuntarakenne
 - 1.2.3 Väestö
 - 1.2.4 Työpaikat
 - 1.2.5 Työttömyys
 - 1.2.6 Asuminen
- 2 VUODEN 2017 JA VUOSIEN 2017- 2019 TALOUSSUUNNITELMAN PE-RUSTELUT**
 - 2.1 JULKISEN TALOUDEN KEHITYS**
 - 2.2 TALOUSARVION SÄÄNNÖSPOHJA**
 - 2.2.1 Talousarvion sitovuus
 - 2.2.2 Kustannuslaskennalliset erät
 - 2.2.3 Tavoitteet ja tunnusluvut
- 3 TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN**
- 4 TALOUSARVIO VUODELLE 2017**
- 5 KÄYTTÖTALOUSOSA**
- 6 INVESTOINTIOSA**
- 7 TULOSLASKELMAOSA**
- 8 RAHOITUSOSA**

LIITTEET

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 SUONENJOEN KAUPUNGIN VISIO JA STRATEGISET PAINOPISTEET

Suonenjoen kaupungin toiminnan kehittämistä ohjaavat kaupunginvaltuuston talousarvion yhteydessä hyväksymät strategiset tavoitteet. Strategisten tavoitteiden pohjalta kaupunginvaltuusto päättää myös vuosittain talousarviovuoden keskeisistä toiminnallisista kehittämishankkeista ja -tavoitteista. Kaupunginvaltuusto on 9.12.2013 (§ 104) hyväksynyt strategiset painopisteet vuosille 2014–2016.

Uuden kuntalain (410/2015 § 37) mukainen kuntastrategian laadinta aloitetaan valtuustokauden vaihtuessa kesäkuussa 2017.

Kannustava elinkeinopolitiikka

- Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen
- Liikenteellinen tavoitettavuus
- Yhteistyön tiivistäminen kehitysyrityksen ja yrittäjien kanssa

Aktiivinen maankäyttö- ja asuntopolitiikka

- Laadukas ja monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta
- Yhdyskuntarakenteen kehittäminen
- Viihtyisä kaupunkikuva
- KOY Suonenjoen Vuokratalot kaupungin aktiivisen asuntopolitiikan toteuttajana

VISIO

Suonenjoki on elinvoimainen, hyvät peruspalvelut tarjoava viihtyisä mansikkakaupunki.

Tavoitteet 2014 - 2016

- Talouden tasapaino
- Lapsiperheiden ja nuorten peruspalveluiden turvaaminen
- Panostus ennaltaehkäiseviin palveluihin
- Kasvua edistävä tontti- ja asuntotarjonta
- Yrittäjyyteen kannustava toimintaympäristö
- Kaupungin imagon vahvistaminen

Hyvät peruspalvelut

- Lähipalvelujen turvaaminen suonenjokelaisille
- Omaehtoisien toiminnan edistäminen

Tehokas toimintatapa

- Ammattitaitoinen, motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö sekä tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne
- Päätöksenteon delegointi
- Yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen
- Omistajaohjauksen terävöittäminen
- Kustannustehokkuus palvelutuotannossa

1.2 SUONENJOEN YHDYSKUNTARAKENNE JA ASUNTOPOLITIIKKA

1.2.1 Kunnan sijainti ja alue

Suonenjoen kaupunki sijaitsee Pohjois-Savon maakunnan länsiosassa. Lähimpään kaupunkikeskukseen Pieksämäelle on matkaa 42 km. Etäisyys Kuopioon on 50 km ja Jyväskylään 97 km. Kaikkiin kolmeen kaupunkiin on maantieyhteyksien lisäksi hyvät rautatieyhteydet.

Kaupungin pinta-ala on 862 km², josta vesialaa on 148 km². Kuntaoikeudet Suonenjoella on ollut vuodesta 1865, kauppalavuodesta 1967 ja kaupunkioikeudet vuodesta 1977.

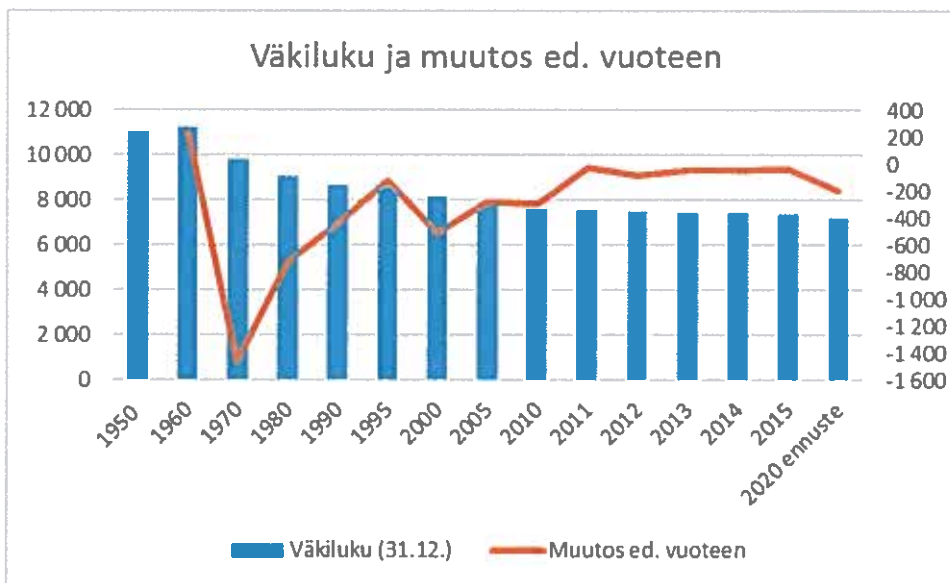
1.2.2 Kunnan yhdyskuntarakenne

Suonenjoen kaupungin yhdyskuntarakenne muodostuu nauhamaisesta taajamasta keskusta, Käpylä ja lisvesi sekä laajasta maaseutualueesta. Taajaman rakentamisessa pyritään olevan hajanaisen rakenteen tiivistämiseen ja täydennysrakentamiseen. Maaseudun kyläkeskuksista Lempyyllä on sijaintinsa vuoksi hyvät kehittämismahdollisuudet. Suonenjoen kaupungin kehitykseen vaikuttaa myös loma-asutuksen lisääntyminen. Suonenjoella oli 1 112 kesämökkiä 31.12.2015 (Tilastokeskus).

1.2.3 Väestö

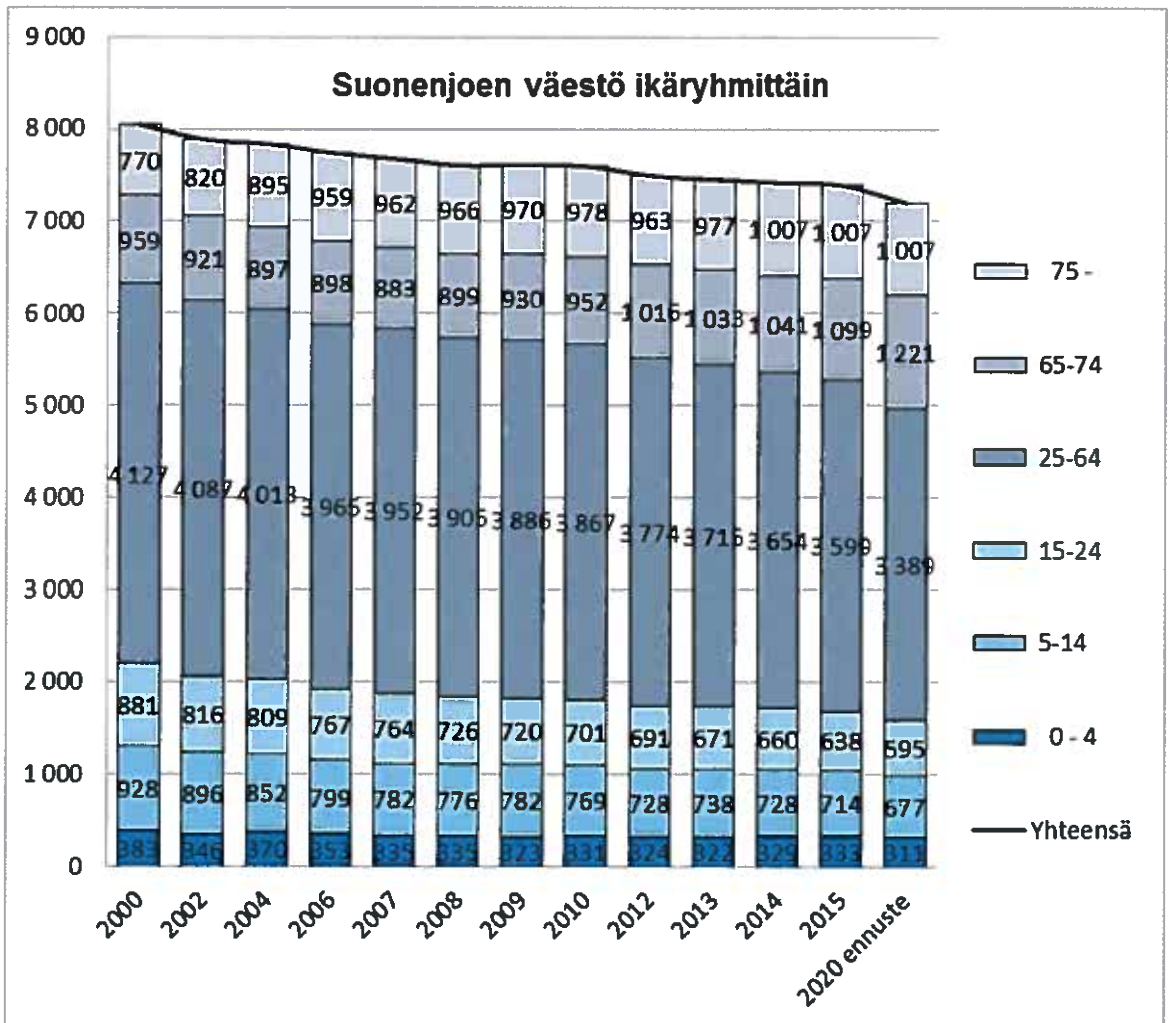
Suonenjoen henkikirjoitettu väestö oli 7 390 henkilöä 31.12.2015. Vuoden 2015 aikana väkiluku väheni 29 henkilöllä. Syyskuun lopussa 2016 väkiluku oli vähentynyt 48 henkilöllä ollen 7 342 henkilöä.

Taulukko 1: Väestömuutokset vuosina 1950 – 2015 ja kaupungin väestöennuste vuoteen 2020

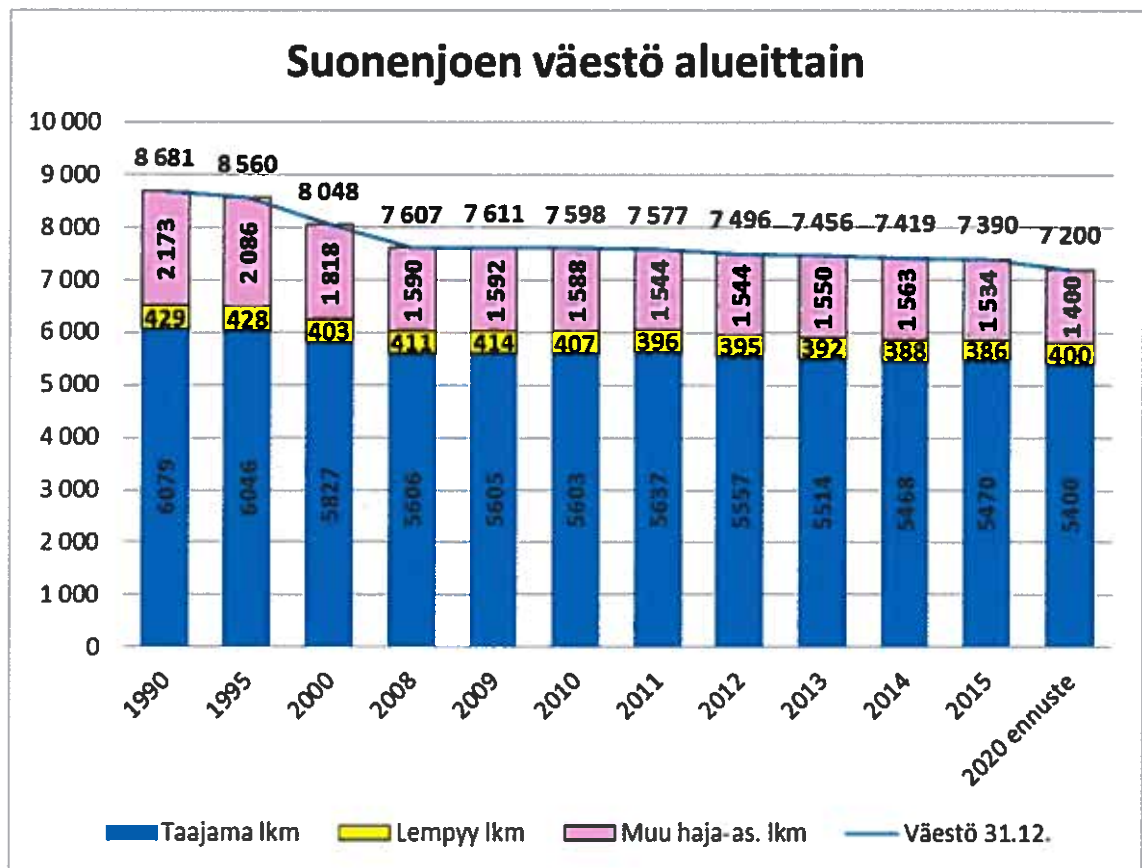

Suonenjoki kärsi Suomea koetulleesta maaltapaosta 1960- ja 1970-luvuilla, jolloin väkiluku väheni yli 2 000 asukkaalla eli noin 1/5-osalla. 1980- ja 1990-luvuilla väkiluku väheni hieman yli 1 000 asukkaalla. Muuttoliike on ikäännyttänyt kaupungin väestöä nopeasti, koska poismuuttajat ovat olleet etupäässä nuoria aikuisia. Uuden vuosituhannen alkupuolella väkiluvun väheneminen on hidastunut. Kaupunki haluaa pitää nuorten työkäisten ikäluokkien suhteellisen osuuden vähintään nykyisellä tasolla muuhun Suomeen vertailtuna. Väestötavoitteen saavuttaminen merkitsee olennaista muutosta väestökehitykseen ja edellyttää tuntuva muuttovoittoa, koska luonnollinen väestökehitys on yleensä ollut negatiivinen.

Taulukko 2: Väestö ikäryhmittäin vuosina 2000 - 2015 ja kaupungin ennuste vuoteen 2020

Taulukko 3: Väestön alueellinen jakautuminen

Taajaman väestönkasvu mahdollistaa kaupallisten ja muiden palveluiden kehittämisen ja sen seurauksena Suonenjoen asema Sisä-Savon talousalueen keskuksena vahvistuu.

Haja-asutusalueiden väestökehitykseen vaikuttavat perusmaatalouden ja marjanviljelyn jatkuvuuden turvaaminen, maatalouden korvaavien työpaikkojen syntyminen ja rantarakentamisen määrä.

1.2.4 Työpaikat

Taulukko 4: Työpaikat toimialan mukaan vuosina 2009 – 2013 (31.12.)

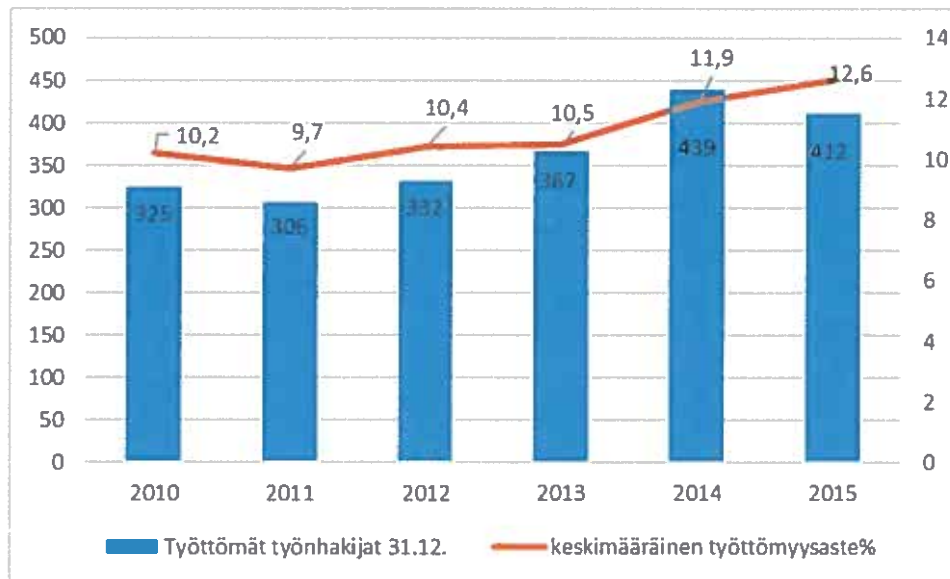
Toimiala	2009	2010	2011	2012	2013	Muutos 2009-2013
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	250	238	255	259	243	-20
B Kaivostoiminta ja louhinta	5	5	1	1	0	2
C Teollisuus	438	485	488	488	518	-9
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	3	7	6	1	1	-1
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	10	9	9	11	13	0
F Rakentaminen	221	173	189	179	199	-23
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	262	267	259	265	271	-10
H Kuljetus ja varastointi	95	101	95	95	95	-24
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	92	105	92	97	81	10
J Informaatio ja viestintä	8	7	6	8	8	-2
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	30	25	26	26	27	-1
L Kiinteistöalan toiminta	16	16	19	18	21	1
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	94	103	99	90	89	-9
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	108	117	98	108	115	2
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	114	108	91	86	91	-22
P Koulutus	165	159	163	161	151	-29
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	551	571	585	544	540	1
R Taiteet, viihde ja virkistys	24	21	19	18	14	0
S Muu palvelutoiminta	67	66	70	60	62	4
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön.	0	1	0	0	5	0
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0	0	0
X Toimiala tuntematon	48	51	64	43	40	-6
Toimialat yhteensä	2601	2635	2634	2558	2584	-136

Lähde: Tilastokeskus, väestö

1.2.5

Työttömyys

Taulukko 5: Työttömät työnhakijat ja keskimääräinen työttömyysaste vuosina 2010 - 2015.

Syyskuun lopussa 2016 työttömyysaste Suonenjoella on 9,2 %.

1.2.6

Asuminen

Kaupungin tavoitteena on kasvua edistävä tontti- ja asuntotarjonta. Kaupunki luo yleiset edellytykset asuntotuotannolle kaavoituksella ja kunnallistekniikan rakentamisella ja ylläpidolla. Kaupunki toimii myös suoraan asuntomarkkinoilla myöntäen korjaus- ja energia-avustuksia, omistaen vuokra-asuntoja ja rakennuttaen ja omistaen niitä kiinteistöyhtiöidensä kautta.

Asunto-olot ovat kaupungin kehityksen kannalta keskeisiä. Miellyttävä asuinympäristö ja monipuoliset asumisvaihtoehdot vaikuttavat sekä asukkaiden viihtyvyyteen että elinkeinoelämän kehitykseen.

Kaupungin asuntopoliittinen strategia

Suonenjoen asuntopoliittinen tavoite on turvata kuntalaisille mahdollisuus hyvään asumisen tasoon. Kaupunki luo edellytyksiä monipuolisten ja viihtyisien asuntojen tuotannolle hyvässä ja turvallisessa asuinympäristössä. Kaupungin ja sen kiinteistöyhtiöiden omistuksessa on määrältään ja laadultaan kysyntää vastaava määrä kohtuuhintaisia asuntoja.

Tavoitteena on pitää asuntomarkkinat toimivina sekä omistus- että vuokra-asuntojen osalta. Käytännön toimilla pyritään siihen, että elinkeinoelämän tarvitsema työvoima perheineen löytää kodin paikkakunnalta ja vanhusten omassa kodissa asuminen onnistuu mahdollisimman pitkään. Erityisryhmien asumista kehitetään ja monipuolistetaan resurssien puitteissa.

Asuntojen uustuotanto

Alla olevassa taulukossa on asuntotuotantoluvut vuodelta 2016 sekä tavoite vuosille 2017 - 2020.

Taulukko 6: Asuntojen uustuotanto 2016 ja tavoitteet vuosille 2017 – 2020

Valmiit uudet asunnot	2016	2017	2018	2019	2020
Kerrostalot	-	-	17		17
Pientalot/rivitalot	3	5	5	5	5
Hallintomuoto: Vuokra-asunnot	-	-	-	-	-
Omistusasunnot	3	5	22	5	22

Asuntotuotannon alueellinen suuntautuminen

Lähivuosien rakentamisen painopistealueena on ydinkeskustan täydennysrakentaminen, mikä on perusteltua kaupunkikuvallisista ja kunnallisteknisistä syistä. Lisäksi autottomille asukkaille sopivaa asuntokantaa tarvitaan palveluiden läheisyyteen. Entisen yläasteen korttelin kerrostalorakentaminen on alkanut 2013. Kortteliin voidaan rakentaa vielä kolme uutta kerrostaloa. Viereistä Kutvosen tonttia kehitetään asumiskäyttöön. Asemanseudun kehittäminen tukee ydinkeskustan täydennysrakentamista.

Keskustan reuna-alueiden pientalorakentaminen jatkuu pääasiassa täydennysrakentamisena muutaman tontin vuosivauhdilla. Suvilahden aluetta kehitetään monipuoliseen asumiskäyttöön. Poskilammen alue on kaavoitettu ja on otettavissa käyttöön kunnallistekniikan rakentamisen jälkeen. Muita uusia alueita ei ole tarpeen ottaa käyttöön lähivuosina. Asemakaavoitetulla alueella on rakentamattomia tontteja kunnallistekniikan piirissä noin 120, joista kaupungin omistuksessa on noin 40.

Pientalorakentamista tapahtuu myös maaseutualueilla, missä rakentaminen on niin väljää, että vesi- ja jätehuolto voidaan hoitaa kiinteistökohtaisilla ratkaisuilla, ellei ole mahdollisuutta liittyä vesiosuuskunnan verkkoon. Maaseutumaista asumista pyritään ohjaamaan Lempyyn suuntaan, jossa on vahvistettu yleiskaava vuodelta 2013.

2 VUODEN 2017 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2017 – 2019 TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTELUT

2.1 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Syyskuussa 2016 julkaistujen ennusteiden mukaan Suomen talous kasvaa kuluvana vuonna 1,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Seuraavien kahden vuoden aikana kasvu jää yhden prosentin tuntumaan ja koko ennusteperiodilla kumulatiivinen kasvu jää vain noin kolmeen prosenttiin.

Huolimatta hienoisesta talouden piristymisestä Suomen taloustilanne pysyy lähivuosien ajan heikkona. Valtionvarainministeriön ennusteen mukaan BKT tulee olemaan vielä 2018 noin 3 % pienempi kuin vuonna 2008 ja teollisuustuotannon taso jäisi samana vuonna 2018 hieman yli viidenneksen alemmalle tasolle kuin kymmenen vuotta sitten. Viennin kehitys jää edelleen maailmankauppaa vaisummaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu.

Lähivuosien taloudellista aktiviteettia kannattelee etupäässä yksityinen kulutus ja investoinnit. Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotantomahdollisuuksia kuvaavan tuotannon kasvu jää selvästi alle yhden prosentin.

Maailmantalouden ja –kaupan kasvunäkymät ovat heikentyneet viimeaikoina. Maailmankaupan kasvu jää tänä vuonna vain 2 prosenttiin ollen prosenttiyksikön alhaisempaa kuin maailmantalouden kasvu.

Iso-Britannian eroaminen EU:sta on ensisijaisesti maata itseään koskettava negatiivinen shokki. Iso-Britannian talouskasvu tulee selvästi hidastumaan lähitulevaisuudessa.

Taulukko 7: Tietoja ja arvioita kunnallistalouden kannalta keskeisten kokonaistaloudellisten muuttujien kehityksestä (lähde: Tilastokeskus, VM Taloudellinen katsaus 15.9.2016)

Muuttuja	2014	2015	2016	2017	2018
(% muutos)					
Tuotanto (määrä)	-0,7	0,2	1,1	0,9	1,1
Palkkasumma	0,3	1,0	1,7	0,8	1,7
Ansiotaso	1,4	1,3	1,2	0,8	1,2
Työlliset (määrä)	-0,4	-0,4	0,4	0,3	0,5
Inflaatio (% - yksikköä)	1,0	-0,2	0,4	1,1	1,3
Työttömyysaste	8,7	9,4	9,0	8,8	8,5
Verot/BKT	43,9	44,1	44,3	43,3	42,9
Julkiset menot/BKT	58,1	57,7	57,4	56,6	55,9
Rahoitusjäämä/BKT	-3,2	-2,8	-2,4	-2,6	-2,0
Julkinen velka/BKT	59,3	62,6	64,3	65,8	66,4
Vaihtotase/BKT	-0,9	0,1	0,3	0,3	0,3
Euribor 3 kk, %	0,2	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
10 vuoden korko, %	1,4	0,7	0,3	0,4	1,0

Suomen julkinen talous pysyy alijäämäisenä vuosikymmenen loppuun saakka. Julkiseen talouteen on eri hallitusten toimesta kohdentunut mittavia sopeutustoimia, mutta niistä huolimatta alijäämä ei ole supistunut merkittävästi. Talouden hidaskasvu ei tuota tarpeeksi verotuloja rahoittamaan julkisia menoja ikääntymisen aiheuttaessa automaattista menojen kasvupainetta.

Näkymät kansainvälisessä taloudessa ennallaan

Lähes kaikki ennustelaitokset ovat päivittäneet syksyn aikana näkemyksensä lähivuosien talouskehityksestä. Kaiken kaikkiaan näkymät niin maailmatalouden kuin Suomen osalta ovat pysyneet melko lailla ennallaan.

Maailmantalouden kasvuvauhti on ollut kuluvana vuonna varsin hidasta, sillä kehittyneiden maiden, esimerkiksi USA:n, kasvu on heikentynyt. Myös kehittyvissä maissa kasvuvauhti on hidastunut, vaikka kasvuprosentit ovatkin kehittyneitä maita selvästi korkeammalla tasolla. Koko maailmantalous kasvaa vuonna 2016 reilut 3 prosenttia.

Useimmat ennusteet ennakoivat maailmantalouden kasvun piristyvän lähivuosina hieman. Siitä huolimatta kasvuvauhti jää pitkän aikavälin keskiarvoja matalammalle tasolle. Hidastuminen kertoo maailmantalouden dynamiikan murroksesta ja siihen liittyvästä tuottavuuden kasvun hidastumisesta. Ulkomaankaupan rooli kasvun moottorina on pienentynyt, ja monet maat tulevat kotimaisesta kysynnästä entistä riippuvaisemmiksi. Esimerkiksi Kiinan talouskasvun rakenne on muuttumassa nopeasti vienti- ja investointivetoisesta kasvusta kotimaiseen kulutukseen ja palveluihin tukeutuvaan malliin.

Heikosta kysynnästä ja hitaasti elpystä työllisyydestä huolimatta maailmantalouden moottorina pysyy lähivuosina lähinnä kotimainen kulutus. Investointien odotetaan kuitenkin tukevan kasvua yhä enemmän. Investointien elpyminen on ratkaisevaa kasvulukujen piristymiselle.

Eri talousalueilla kasvunäkymät ovat pysyneet melko muuttumattomina. Euroalueen talouskasvun ennakoitaan jatkavan verkkaita kehitystään, sillä euron kurssin heikentyminen, kevyt rahapolitiikka ja matalat raaka-aineiden hinnat eivät enää tuo Eurooppaan uusia kasvusysäyksiä. Sen sijaan investointien odotetaan elpävän hitaasti, vaikka Eurooppa ei vielääkään aivan täysillä pääsekään maailmankaupan kasvun imuun mukaan.

Kasvu jakautuu Euroopan maiden välillä kuitenkin hyvin epätasaisesti. Suomen talouskasvu on Euroopan heikoimpia. Myös Iso-Britannian kasvunäkymät ovat muuttuneet epävarmimmiksi, vaikka Brexitin taloudellisia vaikutuksia ei tässä vaiheessa vielä tunneta. Sen sijaan vahvaa talouskehitystä on nähty esimerkiksi Ruotsissa ja Irlannissa.

Venäjän talouden arvioidaan nousevan hitaasti suhdannekuopastaan, mutta rakenteelliset ongelmat ja talouspakotteiden jatkuminen vaivaavat yhä kasvun elpymistä. Venäjän talous on hyvin riippuvainen öljyn hinnasta ja öljytuloista. Öljyn hinnan lasku on maailmanmarkkinoilla päättynyt, mutta hidaskasvu maailmantalouden kasvu pitää hintatason matalana.

Laajapohjainen vaikkakin tänä vuonna voimakkaasti hidastunut talouskasvu jatkaa Yhdysvalloissa. Kasvua tukevat erityisesti kotimainen kulutus, myönteisesti kehittyneet työmarkkinat ja kevyt finanssipolitiikka. Investoinnit tulevat kasvamaan kohtuullista vauhtia.

Suomen kasvu ei anna aihetta tyytyväisyyteen

Kolmen taantumavuoden jälkeen Suomen kansantalous kasvoi viime vuonna 0,2 prosenttia. Suhdannekuoppa näyttää tällä erää päättyneen, mutta kasvu on yhä erittäin vaimeaa. Kuluneen vuoden tilastotiedot pysyvätkin sitkeästi nollan tuntumassa. Suhdannekuopasta Suomen kansantaloutta on vetänyt ylöspäin lähinnä kotimainen kysyntä ja investoinnit.

Kotimaista kysyntää on tukenut matalana pysytellyt inflaatio, mikä yhdistettynä viime kuukausina lisääntyneeseen työllisyyteen on pitänyt kuluttajien ostovoimakehityksen hyvällä tasolla. Myös kotitalouksien säästämisasteen lasku ja matala korkotasoa ovat tukeneet velallisten ostovoimaa. Edellä mainittujen kotimaista kysyntää tukeneiden tekijöiden kasvuvaikeus on kuitenkin hitaasti väistymässä.

Eri suhdannelaitokset ennakoivat Suomen kansantalouden BKT:n kasvavan kuluvana ja ensi vuonna noin prosentin. Eri ennustelaitosten näkemykset lähivuosien kasvuluvuista ovat hyvin samansuuntaiset. Jos kasvu on tätä suuruusluokkaa niin BKT:n ja teollisuustuotannon taso on vuonna 2018 yhä pienempi kuin kymmenen vuotta aikaisemmin ennen finanssikriisiä.

Valtiovarainministeriön mukaan yksityinen kulutus kasvaa tänä vuonna 1,2 prosenttia ja ensi vuonna 0,7 prosenttia. Kasvua tukevat ensi vuonna erityisesti hallituksen kilpailukyky sopimuksen yhteydessä lupaamat tuloverokevennykset.

Yksittäisillä toimialoilla rakentaminen ja rakennusten korjaaminen ovat lisääntyneet kuluvana vuonna voimakkaasti, mikä on vauhdittanut yksityisiä investointeja. Valtiovarainministeriö odottaa yksityisten investointien kasvavan tänä vuonna yli 4 prosenttia. Kasvu jatkuu vahvana myös ensi vuonna. Lisäksi kone- ja laiteinvestoinnit kehittyvät myönteisesti. Sen sijaan T&K-investoinnit kärsivät muun muassa julkisen rahoituksen vähenemisestä ja irtisanomisista tutkimustehtävissä yksityisellä sektorilla.

Julkisten investointien BKT-osuus on noin 4 prosenttia. Valtion investointeja pitää yllä muun muassa hallituksen perusväylänpitoon suunnatut määrärahat. Kuntien investoinnit suuntautuvat pääosin rakennuskannan ylläpitoon, katuihin ja teihin, puistoihin sekä vesi- ja viemäriverkostoihin. Kuntien investointien ennakoidaan pysyvän edelleen korkealla tasolla, mutta kasvuvauhdin odotetaan lähivuosina taittuvan.

Ansioiden ja palkkasumman kehitys on pysynyt viime vuosina vaimeana. Tänä vuonna kansantalouden palkkasumman ennakoidaan VM:n ennusteessa kuitenkin kasvavan 1,7 prosenttia. Ensi vuonna palkkasumman kasvu hidastuu 0,8 prosenttiin kiky sopimuksen nollalinjan myötä. Paraneva työllisyys, liukumien ja henkilöstön rakenteelliset muutokset pitävät palkkasumman kuitenkin pienessä kasvussa. Työnantajien sosiaaliturvamaksut laskevat vuonna 2017 ja 2018 selvästi.

Hintojen nousupaineet ovat lähivuosina tavanomaista pienemmät. Kuluttajahintojen laskuun on vaikuttanut talouden heikko kysyntätilanne, alentuneet tuontihinnat sekä päivittäistavarakaupan lisääntynyt kilpailutilanne. Tänä vuonna inflaatiota kuitenkin kiihdyttää välillisten verojen korotukset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksukorotukset. Myös öljyn hinnan laskun päätyminen lisää vähitellen inflaatiota. Inflaation odotetaan nousevan asteittain niin, että ensi vuoden muutosprosentti on yhden tuntumassa.

Suomen julkisen talouden (valtio, paikallishallinto, sosiaaliturvarahastot) menot ovat lähivuosina yhä kokonaistuloja suuremmat, minkä vuoksi valtio ja kunnat velkaantuvat yhä lisää. Kuntien velkaantumisen ei kuitenkaan odoteta enää lisääntyvän suh-

teessa bruttokansantuotteeseen. Paikallishallinto saavuttaa VM:n ennusteen mukaan myös hallituksen sille asettaman rahoitusasematavoitteen.

Kuntatalouden tila on yhä haastava

Valtiovarainministeriön mukaan kuntatalouden näkymät vuosille 2016–2020 ovat aikaisempia painelaskelmia selvästi myönteisemmät, sillä tilikauden tulos jopa vahvistuu hieman 2016–2017. Koko ennusteajanjaksolla investoinnit tulorahoituksen jälkehen huomioiva rahoitusjäämä pysyy vähintäänkin ennallaan, eikä heikkene radikaalisti aikaisempien ennusteiden tapaan. Muutos näkyy myös velan kasvuarviossa. Kuntien velkaantumisen jatkuu yhä, mutta suhteessa bruttokansantuotteeseen velkaantuminen ei enää nouse. Ennustettu velan määrä vuonna 2020 on tippunut kevään ennustekierrokselta peräti kolmella miljardilla eurolla.

Kuntatalouden näkymien vahvistuminen johtuu siitä, että sekä kuntatalouden kokonaismenojen että kokonaistulojen arvioidaan kehittyvän historiaan nähden vaimeammin. Menojen kasvua hidastaa muun muassa kilpailukyky sopimuksen päätökset, vuonna 2017 voimaan astuva eläkeuudistus, kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen, perustoimeentulotuen maksatuksen siirto Kelaan ja lukuisat muut hallituksen käynnistämät lakiesitykset kuntien tehtävien ja menojen karsimiseksi. Näiden seurauksena kunta-alan henkilöstön määrän arvioidaan kehitysarviossa laskevan vuoden 2015 tasosta noin 7 000 hengellä seuraavien viiden vuoden aikana.

Kaikista näistä menojen kasvun hallintaan tähtäävistä toimista huolimatta kuntatalouden näkymät ovat yhä hyvin haastavat. Talouskasvun pysyminen historiallisen vaiheena ja väestön ikääntyminen lisäävät kuntatalouden kustannuksia. Nämä menopaineet voivat toteutua odotettua voimakkaampina. Yllättäviä meno- ja investointipaineita saattaa syntyä myös korjausvelasta, myönteisen oleskeluluvan saaneista turvapaikanhakijoista tai työn perässä liikkuvista maassamuuttajista. Menotasoon liittyviä riskejä syntyy myös hallituksen kuntien menojen pienentämiseen tähtäävistä lakimuutoksista.

Kuntatalouden kehitysarvioon on nimittäin leivottu sisään useita oletuksia siitä, että kuntien toimintamenot pienenevät tietyllä euromäärällä kun kuntien tehtäväkenttää uudistavat lait astuvat voimaan. Tällaisia uudistuksia ovat esimerkiksi erikoissairanhoidon keskittämislaki tai vaikkapa subjektiivisen päivähoito-oikeuden muuttaminen. Lakimuutosten säästöarviot merkitsevät automaattisesti myös valtionosuuksien pienenemistä.

Lait edellyttävät päätösten määrätietoista toteuttamista kunnissa. Kaikissa kunnissa näitä mahdollisuuksia ei ole otettu syystä tai toisesta täysimääräisesti käyttöön. Toisaalta aina hallituksen esittämiin säästöarvioihin ei ole edes mahdollista päästä. Ero ja menokehityksessä aiheuttaa esimerkiksi uudistusten alkuvaiheeseen liittyvät odotettua suuremmat muutosvaiheen kustannukset tai esimerkiksi uudistusten toivottua hitaampi aikataulutus.

Menopaineita kuntatalouteen syntyy myös kilpailukyky sopimuksesta. Esimerkiksi kiky-sopimuksessa sovittu vuosityöajan pidennys 24 tunnilla ansiotasoa muuttamatta on otettu kuntatalouden kehitysarviossa huomioon 93 miljoonan euron suuruisena työvoimakustannusten vähenemisenä vuonna 2017. Arvio kasvaa tulevina vuosina 245 miljoonaan euroon. Tämän toimen muuttaminen työvoimakustannusten vähenykseksi koetaan niin kunnissa kuin muillakin toimialoilla hyvin haasteellisena.

Kilpailukyky sopimuksesta aiheutuu huomattavat vaikutukset myös kuntien tulopuolelle, sillä sopimuksessa päätetty palkansaajien sosiaalivakuutusmaksujen korotus mer-

kitsee kunnille suuria verotulomenetyksiä. Yhdistettynä vaimeaan talouskasvuun tämä tarkoittaa, että kuntien verotulojen kehitys on lähivuosina äärimmäisen vaimeaa. Kuntien tuloverojen arvioidaan ensi vuonna laskevan peräti 1,6 prosenttia.

Osittain tilannetta tasoittaa se, että hallituksen päättämät tuloverokevennykset kompensoidaan kunnille valtionosuuksien lisäyksinä. Se tuo kunnille ensi vuonna noin 395 miljoonaa euroa kompensatioita valtionosuuspuolelle, mutta kokonaan kiky-sopimuksesta tullutta aukkoa veropohjaan kompensatiot eivät kata. Valtionvarainministeriön mukaan kiky-sopimus heikentää kuntien veropohjaa nettona ensi vuonna yhteensä 394 miljoonalla eurolla. Sen lisäksi kuntien tulopohjaa leikataan valtionosuusleikkauksilla yhteensä 379 miljoonaa euroa. Leikkausten taustalla ovat kilpailukyky-sopimuksesta kuntatalouteen syntyvät hyödyt lomarahaleikkauksista ja työajan pidennyksestä.

Kuntien menot vuosina 2016–2017

Heikon taloustilanteen ja lisääntyvien kustannuspaineiden varjossa kuntien palkkauskustannukset kasvavat lähivuosina kuitenkin hyvin maltillisesti. Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 31.1.2017 saakka. Sopimuskauden toisella jaksolla palkkoja korotettiin vuoden 2016 alussa pääosin yleiskorotuksella. Sopimuskorotuksen kustannusvaikutus on koko kunta-alalla keskimäärin 0,6 prosenttia.

Kuntien palkkakustannuksiin vaikuttaa myös edelliseltä kaudelta periytyvä noin 0,2 prosentin palkkaperintö, minkä vuoksi vuosikeskiarvon muutos 2015–2016 on keskimäärin noin 0,74 prosenttia. Lisäksi palkkakustannuksiin vaikuttavat myös mahdolliset työkokemuslisien kertymät, työnantajakohtaiset ratkaisut (esim. säästöt) ja henkilöstörakenteen muutokset. Vuodelle 2017 palkkaperintöä ei juurikaan synny johtuen siitä, että 2016 korotukset ajoittuvat kaikki alkuvuoteen.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan kunta-alan ansiotasoindeksi nousee vuonna 2016 sopimuskorotusten osoittamia lukemia korkeammaksi eli 1,1 prosenttiin. Ensi vuonna ansiotasoindeksin arvioidaan pysyvän samoissa kasvulukemissa.

Koko kansantalouden palkkasumma kasvaa kuluvana vuonna jo 1,5 prosenttia, mutta kuntien palkkasumma pysyy valtiovarainministeriön mukaan lähes ennallaan. Se kasvaa kuluvana vuonna vain 0,2 prosenttia, sillä kuntien palkkakehitys on maltillista ja kunnat jatkavat henkilöstömenojensa sopeuttamista. KT Kuntatyönantajien mukaan kuntien henkilöstösäästöt nousevat 300 milj. euroon, mutta VM:n ennusteessa on otettu kehitysuraan kuluvana vuonna hieman varovaisempi sopeutusarvio. Palkkojen kasvua hillitsevät myös hallituksen kuntatalouteen kohdistuvat säästötoimet.

Ensi vuonna kuntien palkkasumman arvioidaan kasvavan 0,7 prosenttia. Kuntien toimintamenoja heilauttaa vuonna 2017 kertaluonteisesti kuitenkin perustoimeentulotuen maksatuksen siirto Kelaan. Maksatuksen siirtyminen pois kunnilta alentaa kuntien maksamia avustuksia noin 700 milj. eurolla vuonna 2017. Perustoimeentulotuen kustannuksia ei vuoden 2017 alun kolmen kuukauden siirtymävaiheen osuutta lukuun ottamatta enää budjetoida kunnan budjettiin.

Kela-siirto vaikuttaa alentavasti myös valtionavustuksiin ja kuntien toimintatuloihin, kun perustoimeentulotuen rahoitukseen aiemmin osoitettu valtionapu poistuu toimintatuloista. Uudistuksen arvioidaan vähentävän kuntien hallintomenoja, mutta tuen alkikäytön vähenemisen arvioidaan lisäävän toimeentulotuen kustannuksia. Kokonaisuudessaan muutos on kuntataloutta lievästi heikentävä. Maksatuksen siirrosta huolimatta valtio ja kunnat rahoittavat jatkossakin puoliksi perustoimeentulotuen. Kunnat vas-

taavat jatkossa entiseen tapaan myös täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulosta.

Juha Sipilän hallitus on uudistamassa myös ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmää. Uudistuksen yksityiskohdat ovat vielä auki, mutta ministerityöryhmä päätti viime joulukuussa kohdistaa reformilla tavoitellun 190 milj. euron määrärahasäästön kokonaan ammatillisen koulutuksen kuntarahoitusosuuteen vuodesta 2017 lähtien. Päätös pienentää kuntien toimintamenoja täysimääräisesti.

Väestön ikääntyminen lisää kuntatalouden sosiaali- ja terveystalouden kysyntää. Kuntatalouden kehitysarviossa ikärakenteen muutoksen arvioidaan kasvattavan palvelujen tarvetta 2017–2020 vajaalla prosenttiyksiköllä vuosittain. Palkkakustannusten kehittyessä maltillisesti palvelujen kysynnän kasvu purkautuu väistämättä ostopalveluihin. Ostot ovatkin lisääntyneet 2000-luvulla voimakkaasti. Tänä vuonna ostojen arvioidaan kasvavan 2,8 prosentilla, mutta sen jälkeen ostojen kasvu nousee jälleen neljän prosentin tuntumaan.

Työttömyyden ennakoitaan pysyvän lähivuodet vielä korkeana ja työttömyysjaksojen pitkittyvän. Vuoden 2015 alussa kasvanut kuntien työmarkkinatukivastuu pitkäaikais-työttömyydestä pitääkin kuntien työmarkkinatukimenot lähivuodet korkealla tasolla. Vuonna 2015 kuntien työmarkkinatukimenot nousivat Kelan mukaan 408 milj. euroon, kun edellisenä vuonna ne olivat vajaat 250 milj. euroa.

Myös kasvaneista turvapaikanhakijoista aiheutuvat kustannukset kunnille ovat lisääntymässä, vaikka suurimpien hakijamäärien arvioidaankin olevan jo takana. Viime vuonna Suomeen saapui noin 32 500 turvapaikanhakijaa, kun tänä vuonna hakijoiden määräksi arvioidaan noin 10 000. Julkisen talouden suunnitelmassa arvioidaan, että hakijamääristä noin kolmannes saa turvapaikan. Kun turvapaikanhakijat saavat oleskeluluvan, he muuttavat kuntaan asumaan. Kotikunta on velvollinen järjestämään kaikille kuntalaisilleen peruspalvelut, jotka kunta rahoittaa omilla verotuloillaan ja valtionosuuksillaan. Kuntaan muuton kotoutumista tukevia palveluita kunnat osarahoittavat myös valtion maksamilla laskennallisilla korvauksilla. Valtion korvaukset kunnille nousevat tänä vuonna noin 160 milj. euroon ja 260 milj. euroon vuonna 2017. Maa- ja metsätalouden kasvu heijastuu eniten asumisen, opetuspuolen, sosiaali- ja terveystalouden sekä hallinnon tehtäviin ja kustannuksiin.

Kuluttajahinnat, raaka-aineiden ja energian hinnat ja palkkakehitys ovat kehittyneet viime vuonna hitaan talouskasvun varjossa poikkeuksellisen vaimeasti. Kunta-alan kustannustaso kohosikin vuonna 2015 peruspalvelujen hintaindeksillä mitattuna vain 0,5 %, eli muutosprosentti oli täsmälleen sama kuin se sitä edellisenä vuonna. Tänä vuonna peruspalvelujen hintaindeksillä mitatun kustannustason nousun arvioidaan nousevan prosentin tuntumaan, ja ensi vuonna kustannustason nousun arvioidaan pysyvän samoissa lukemissa.

Kuntien tulot vuosina 2016–2017

Kuntien verotulojen kehitys on kärsinyt heikosta talouskasvusta ja nousevasta työttömyydestä. Lisäksi kuntien verotuloihin vaikuttavat myös hallituksen päätökset veroperusteista ja kuntien omat päätökset veroprosenteista. Viime vuonna kuntien verot kasvoivat yhteensä 2,8 prosenttia.

Kunnallisveron tilitykset nousivat 18,5 miljardiin euroon kasvaen edellisestä vuodesta 1,8 prosenttia. Yhteisövero ja kiinteistövero kasvoivat sen sijaan reippaasti. Yhteisöveron kertymä kasvoi noin 12 prosentilla, mikä johtuu osittain siitä, että kuntien vuo-

den 2015 alussa kasvanutta työmarkkinatuen rahoitusvastuuta kompensoitiin kunnille korottamalla yhteisöveron jako-osuutta 75 milj. eurolla.

Kiinteistövero kertyi kunnille viime vuonna 1,6 miljardia euroa, joten kiinteistöverokertymä nousi reilulla 6 prosentilla. Viime vuonna nostettiin muun muassa yleisen ja vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentteja, mutta korotuksista arvioidulla 54 miljoonalla eurolla alennettiin vastaavasti peruspalvelujen valtionosuutta. Kiinteistöverotukseen tehdyt veroperustemuutokset hyödyttivät siten poikkeuksellisesti valtiotaloutta eivätkä kuntien tulokehitystä.

Kuluvana vuonna kuntien verotilitykset yhteensä kehittyvät heikosti, sillä kuntien yhteisövero sukeltaa lähes 20 prosenttia. Vaimea talouskasvu, maltilliset palkkaratkaisut, työtulovähennyksen kasvattaminen ja eläköityminen pitävät myös kuntien tuloverojen kehityksen hitaana. Kuntien verotulojen yhteensä ennakoitaan pienenevän kuntatalousohjelman mukaan 0,2 prosenttia.

Kehitysarvion mukaan kunnallisveron tuotto nousee tänä vuonna 18,7 mrd. euroon. Tällöin kunnallisvero nousisi 1,1 prosenttia edellisestä vuodesta. Kunnallisveron kasvua tukee palkkasumman nousu 1,5 prosenttiin ja eläketulojen kasvu noin kolmella prosentilla. Kunnallisveron tuottoa kasvattaa myös se, että osa kunnista nosti vuoden alussa tuloveroprosenttiaan. Korottajia oli tänä vuonna kuitenkin poikkeuksellisen vähän: vain 45 kappaletta. Korotusten seurauksena kuntien verotulojen arvioidaan lisääntyvän 40 miljoonaa euroa ja maan keskimääräinen tuloilla painotettu kunnallisveroprosentti nousee noin 0,04 prosenttiyksikköä.

Tämän vuoden alussa toteutettiin useita tuloverokevennyksiä, jotka kuitenkin pienensivät kunnallisveron tuottoa. Tällaisia muutoksia ovat muun muassa työtulovähennyksen korotus ja veroperustemuutokset, joilla eliminoitiin työn verotuksen kiristymisen ansiotason tai inflaation noustessa. Työtulovähennyksen korotus supisti kuntien verotuottoja noin 220 milj. eurolla ja ns. ansiotasotarkistukset noin 50 miljoonalla eurolla. Nämä veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille hallitusohjelman mukaisesti valtionosuuksien lisäyksinä.

Vuonna 2017 ansiotulojen kasvuvauhti pysyy lähes ennallaan, mutta kunnallisveron ennakoitaan kasvavan hieman tätä vuotta nopeammin. Kuntatalousohjelmassa kunnallisveron tuotto kasvaa 1,6 prosenttia. Tuottoon vaikuttaa useat muutokset verovähennyksiin, kuten yrittäjävähennyksen käyttöönotto, ansiotasotarkistukseen liittyvät veroperustemuutokset sekä kotitalousvähennyksen laajentaminen. Näistä aiheutuvat verotulomenetykset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti.

Tänä vuonna kuntien jako-osuus yhteisöveron tuotosta laskee 36,87 prosentista 30,92 prosenttiin. Keskeinen syy jako-osuuden jyrkkään alenemiseen on kuntien määräaikaisen viiden prosenttiyksikön korotuksen päätyminen vuoden vaihteessa, mikä leikkaa kunnilta verotuloja 258 milj. eurolla. Jako-osuuden laskun seurauksena kuntien yhteisöverotulojen ennakoitaan laskevan lähes 20 prosentilla. Tällöin yhteisövero kertyisi kunnille noin 1,32 mrd. euroa.

Hallitus ei ole esittänyt yhteisöveroon uusia muutoksia. Kuntatalousohjelmassa oletetaan, että kuntien yhteisövero-osuus on ensi vuonna 30,34 prosenttia, mutta lukema tarkentuu vielä loppuvuoden aikana. Tämän hetkisessä ennusteissa on lähdetty siitä, että kuntien yhteisöverotilitykset heikkenevät vuonna 2017 yhä: laskua tästä vuodesta tulisi noin prosentin verran.

Kiinteistöveron tuoton ennakoitaan kasvavan tänä ja ensi vuonna noin 4 prosentin vauhtia. Tuottoa kasvattaa kiinteistöverotukseen tehdyt muutokset, jotka lisäävät kiin-

teistöveron tuottoa 25 milj. euroa sekä vuonna 2016 että 2017. Kiinteistövero arvioidaan kertyvän kunnille ensi vuonna 1,7 mrd. euroa.

Kuntatalousohjelmassa ennakoidaan, että kuntien verotulot laskevat tänä vuonna hieman, mutta valtionosuudet kasvavat noin 400 milj. eurolla. Kehitysarvion mukaan tilikauden tulos pysyisi kuluvana ja ensi vuonna viime vuoden tasolla, eli noin 200–300 milj. euroa ylijäämäisenä. Investoinnit huomioiva toiminnan ja investointien rahavirta pysyy sekin viime vuoden tasolla, mutta on noin yksi mrd. euroa alijäämäinen.

Kuntatalousohjelman arviot kuntien rahoitusasemasta ovatkin muuttuneet kuntien toimintamenojen ansiokkaan sopeuttamisen myötä selvästi edellistä kuntatalousohjelmaa myönteisemmiksi.

Kuntatalousohjelman ja kuntien kehitysarvion mukaan tilanne kuitenkin muuttuu ilman lisätoimenpiteitä vuodesta 2018 lähtien huonommaksi. Hallituskauden lopussa noin 40 prosentilla kuntia olisi yli 3 prosenttiyksikön suuruinen sopeutusaine rahoitustasapainon saavuttamiseksi. Kuntien taloutta tasapainottavaa työtä tulee siis jatkaa lähivuosina sinnikkäästi.

Kuntalain 110 pykälän mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Samaan pykälään on koottu talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita koskevat säännökset.

Kuntalaki pyrkii parantamaan suunnittelun asemaa kunnan päätöksenteossa toiminnan ja talouden ohjausvälineenä. Kuntalain mukaisessa taloussuunnittelussa korostetaan toiminnan ja talouden tiivistä yhteyttä, taloudellisten resurssien merkitystä sekä suunnittelun realistisuutta. Lain mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kuntalain 110 pykälän 2 momentin säännöksessä korostetaan sitovien tavoitteiden asettamista ja niiden seurannan merkitystä talouden ohjauksessa ja kytkemistä määrärahoihin ja talousarvioihin. Säännös edellyttää valtuuston sitoutumista asettamiinsa tavoitteisiin. Valtuuston tulee osoittaa tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavat voimavarat koko suunnittelukaudelle.

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden valvonnan välineitä.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviolla ja -suunnitelmalla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät myös suunnitelman rakenteet:

1. toiminnan ohjauksen näkökulma, jota palvelee käyttötalousosa ja investointiosa sekä
2. kokonaistalouden näkökulma, jota palvelee tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Määrärahat ja tuloarviot on otettu talousarvioon bruttomääräisinä.

Kirjanpito ja tilinpäätös

Kuntalain 112 pykälän mukaan vuoden 1997 alusta kunnan kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa säädetään. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolaista ja kuntalain soveltamisesta. Kun kunnissa ja kuntayhtymissä siirryttiin soveltamaan kirjanpitolakia, otettiin samalla käyttöön suunnitelman mukaiset poistot. Käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan poistona kuluksi. Poiston ensisijaisena tehtävänä on jaksottaa hankintameno vuotuiseksi kuluksi. Suunnitelman mukaiset poistot esitetään myös talousarvion tuloslaskelmaosassa.

Kirjanpitolain mukaan menot ja tulot on jaksotettava suoriteperusteen mukaisesti. Myös talousarviossa määrärahat ja tuloarviot esitetään suoriteperusteen mukaisina. Talousarviossa esitetään talousarviovuoden suunnitelman mukaiset poistot. Seuranassa talousarvion tuloslaskelmaosasta laaditaan kaksi toteutumisvertailua, toisessa sisäiset erät ovat mukana ja toisessa ne on eliminoitu. Käyttötalouden toteutumisvertailussa sisäiset erät ovat mukana.

2.2.1 Talousarvion sitovuus

Kuntalain 110 pykälän mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion noudattaminen on mahdollista vain, jos jokainen määrärahojen käytöstä vastaava henkilö tuntee talousarvion toteuttamisesta annetut määräykset, perustelut ja ohjeet. Lautakunnan päällikköviranhaltijan tulee huolehtia siitä, että kaikilla talousarviomäärärahojen hyväksymiseen oikeutetuilla henkilöillä ja määrärahojen käytöstä vastaavilla henkilöillä on riittävä perehtyneisyys määrärahojen käyttöön ja hyväksyntään.

Kaupunginvaltuusto määrää, että käyttöomaisuushankintojen aktivointiraja on 10.000 euroa. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluiksi ja 10.000 euron tai sen yli olevat hankinnat aktivoidaan ja niistä tehdään vuosittain poistosuunnitelman mukaiset poistot ohjeiden mukaisesti.

Käyttötalouden valtuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot bruttomääräisinä lautakunnille ja asettaa tavoitteet joko tulosalueittain tai tulosityksiköittäin. Investointiosassa määrärahat myönnetään toimielimille hankkeittain. Rahoitusosassa määrärahat myönnetään rahoitusryhmittäin tai hankeryhmittäin.

Käyttötalouden määrärahat sitovat toimielimiä valtuustoon nähden lautakuntatasolla. Samoin toimielin on vastuussa tulojen kertymisestä toteutumisesta ja talousarviossa vahvistettujen tavoitteiden toteutumisesta. Työllistämistuella palkatun henkilöstön palkkaus tapahtuu kaupunginhallituksen hyväksymän työllistämissuunnitelman puitteissa. Työllisyysuunnitelman toteuttamisesta tekee päätökset ensisijaisesti henkilöstöpäällikkö ja hänen estyneenä ollessaan kaupunginjohtaja. Avustuskohtaan varattuja määrärahoja ei voida käyttää muihin tarkoituksiin ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Rahoitusosan määrärahat sitovat valtuustoon nähden rahoitusryhmittäin.

Investointiosan määrärahat sitovat valtuustoon nähden yli 150.000 euroa hankkeittain ja muut hankeryhmittäin. Investointimenojen määrärahat esitetään bruttoperiaattella, jolloin mahdollinen rahoitusosuus tai omaisuuden luovutustulo merkitään erikseen.

Mikäli talousarvion sitoviin perusteluihin on tulosalueen tai hankkeen kohdalla annettu talousarviomäärärahan käytöstä em. yksityiskohtaisempi määrittely, ei sitovista perusteluista voi poiketa ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Talousarvioasetelmalla on annettu laajat valtuudet toimielimille määrärahojen käytössä. Määrärahojen ylitysoikeusanomuksiin suhtaudutaan erittäin pidättyvästi. Tämä tulee ottaa huomioon jo määrärahojen käyttösuunnitelmia laadittaessa ja suhteuttaa toiminta annettuihin resursseihin. Mikäli talousarviovuoden aikana havaitaan määrärahojen riittämättömyys tai ennakoidaan tuloarvioiden jäävän talousarvioon merkittävä pienemmiksi, tulee toiminta sopeuttaa määrärahoihin ensisijaisesti toimintoja supistamalla tai tehostamalla.

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä talousarvion kukin toimielin joutuu laatimaan käyttösuunnitelman, jolla toimielimet jakavat määrärahat ja tuloarviot taloudellisen toimivallan siirtämisen ja toiminnan tulosten vastuun kannalta tarkoituksenmukaisiin tulosyksiköihin. Samalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet tulosyksiköittäin. edelleen ko. toiminnasta vastaavat viranhaltijat voivat jakaa toimielimien vahvistamien tulosyksiköiden osamäärärahat, osatuloarviot ja osatavoitteet edelleen pienempiin ja tarkempiin osiin. Jokaisen toimielimen on annettava kaupunginhallitukselle tiedoksi oma käyttösuunnitelmansa. Kaupunginhallituksella on oikeus siirtää ratkaistavakseen toimielimen tekemä käyttösuunnitelmapäätös. Käyttösuunnitelmasta on käytävä selville ko. tulosalueen alaisten määrärahojen hyväksyjät tulosyksiköittäin.

Talousarviokirjaan on merkitty toimielin ja toimielinten alaiset viranhaltijat, jotka ovat vastuutettuja toiminnalle asetetuista tavoitteista sekä siitä, että menoja ei ylitetä ja asianomaiselle toimielimelle tulevat tulot toteutuvat. Tavoitteiden ja määrärahojen toteutumista seurataan kaupungin talousohjeen mukaisesti.

Lautakuntien tulee vuosittain päättää, ketkä viranhaltijat ovat oikeutettuja hyväksymään laskut ja missä rajoissa.

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta	B	20.000	
Tarkastuslautakunta	B	22.000	
Kaupunginhallitus	B	22.141.000	2.078.800
Sosiaalilautakunta	B	17.084.000	3.371.100
Koulutuslautakunta	B	11.309.000	1.192.400
Tekninen lautakunta	B	4.436.700	4.230.800
Vapaa-ajan lautakunta	B	1.088.100	178.200
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		23.900.000
Valtionosuudet	B		24.200.000
Korkotulot	B		180.000
Muut rahoitustuotot	B		280.000
Korkomenot	B	700.000	
Muut rahoitusmenot	B	10.000	
Satunnaiset erät			
INVESTOINTIOSA			
<i>Kaupunginhallitus</i>			
Maa-alueet	B	250.000	50.000
Osakkeet ja osuudet	B	400.000	
Valokuituverkon laajentaminen	B	150.000	
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Muut pitkävaikutteiset menot	B	50.000	
Hallinto – ja laitosrakennukset	B	1.840.000	
Tehdas – ja tuotantorakennukset	B	170.000	

Muut rakennukset	B	414.900	209.000
Kadut	B	187.000	
Puistot ja muut yleiset alueet	B	45.000	
<i>Irtain omaisuus</i>			
Kaupungin hallitus	B	67.500	
Sosiaalilautakunta	B	41.000	
Vapaa-ajan lautakunta	B	50.000	
Tekninen lautakunta	B	85.000	
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset	B	20.000	
Antolainauksen lisäykset	B		80.000
Antolainauksen vähennykset	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		4.000.000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	2.600.000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B		
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen			
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		63.181.200	63.950.300

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

2.2.2 Kustannuslaskennalliset erät

Talousarviomäärärahojen ulkopuolella on käsitelty kustannuslaskennalliset erät. Kustannuslaskennalliset erät eivät määrärahan tavoin sido hallintokuntia, vaan ovat talousarviossa suoritekustannusten ja tunnuslukujen laskemista varten. Kustannuslaskennallisina erinä kaupungin talousarviossa käsitellään keskushallinnon palvelukset, arvonlisävero sekä käyttöomaisuuden poistot.

2.2.3 Tavoitteet ja tunnusluvut

Kuntalain 110 pykälän mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtäväkohtaisesti asettamaa määrärahan tarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava tavoite.

Toiminnallisten tavoitteiden asettamisessa käytetään määrä-, laatu-, taloudellisuus- ym. tavoitteita sen mukaan, mitä eri tehtävissä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi ja on mahdollista käyttää. Tavoitteet johdetaan tehtävän toiminta-ajatuksesta ja asetetaan tunnuslukuina, mikäli suinkin mahdollista. Tavoitteet voidaan asettaa myös sanallisesti.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään siitä, mitkä toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia.

Kun tavoite hyväksytään talousarvioon, sitoo se valtuustoa alempia viranomaisia samalla tavalla kuin määräraha. Talousarviossa hallitus tai lautakunta voi esittää sitoviksi tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi perusteluina ja informaationa muita tavoitteita, jotka ovat ohjeellisia ja mm. esittäjän omaa toimintaa ohjaavia.

Talousarvioon hyväksytään sitoviksi toiminnan mitattavissa olevat tavoitteet. Yhden määrärahan tai tuloarvion yhteydessä voi olla yksi tai useampia sitovia toiminnan tavoitteita. Tilinpäätökseen liittyvässä talousarvion toteutumisvertailussa verrataan toteutunutta toimintaa valtuuston hyväksymiin tavoitteisiin. Kunnan tehtävät on hoidettava taloudellisesti ja järkevästi siten, että vastuu toiminnallisista ja taloudellisista tuloksista on selkeää.

Toiminnallisen ja taloudellisen vallan ja vastuun hajauttaminen ovat välttämättömiä joustavan ja tuloksellisen toiminnan edellytyksiä. Vastuu toiminnallisista ja taloudellisista tuloksista on jokaisella yksiköllä ja yksilöllä. Lähinnä tehtäviä ja toimivaltaa koskevilla johtosäännöillä määrätään toimivalta ja vastuut. Suunnitelmilla osoitetaan talouden tavoitteet.

Konserniyhtiöiden toiminnalliset tiedot ovat valtuustoon nähden informatiivisia. Valtuuston päätettäväksi esitetään yhtiöiden tavoitteet, jotka on merkitty valtuustoon nähden sitoviksi.

3

TALOUDEN TASAPAINOTUS

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tulleessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määräajassa eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110.3 §). Määräaikaa sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 tilinpäätökseen kertyneeseen alijäämään, jolloin alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä (148.1 §). Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2016-2020

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 14.12.2015 § 57 Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2016-2020.

Tasapainottamisohjelman laadintaan osallistui kaupunginhallituksen nimeämä työryhmä, jossa oli edustus jokaisesta valtuustoryhmästä. Lisäksi työryhmässä oli mukana henkilöstöjärjestöjen valitsema edustaja. Työryhmän sihteerinä toimi kaupunginjohtaja. Talouden tasapainottamistoimikunnan esityksiä käsiteltiin lokakuussa pidetyssä valtuustoseminaarissa, jonka jälkeen toimikunta viimeisteli esityksensä konkreettisista toimenpiteistä, joiden pohjalta talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2016-2020 laadittiin.

Toimenpide-ehdotusten joukosta toimikunta kokosi konkreettiset toimenpiteet, joiden toimeenpanoon voidaan ryhtyä mahdollisimmin etupainotteisesti ja joiden vaikuttavuus on arvioitu talouden tasapainottamisen näkökulmasta tarpeelliseksi.

Tasapainottamis toimenpiteiden keskiössä ovat muun muassa vanhuspalvelujen rakenteelliset uudistukset ja tehostetun palveluasumisen ostopalvelupaikkojen vähentäminen kohti valtakunnan suositusten mukaista tasoa, kaupungin perimien taksojen ja maksujen korottamiset, kaupungin myöntämien vapaaehtoisten avustusten karsinta, investointien kriittinen tarkastelu ja tietoinen rajaaminen alle vuosikatteen. Lisäksi tasapainottamisohjelmassa korostetaan kiinteistöjen tehokkaampaa käyttöä ja tarpeettomista kiinteistöistä luopumista jo tehtyjen linjausten mukaisesti sekä rakenteellisten uudistusten jatkamista ja niihin vaadittavien lisäselvitysten aloittamista.

Lisäksi kaupunginvaltuusto on tehnyt korotuksia kiinteistöveroprosentteihin, joiden myötä kaupungin kiinteistöverojen tuoton arvioidaan kasvavan +125.000 euroa vuodesta 2016 lukien.

Tasapainottamisohjelman toimenpiteillä on saavutettavissa noin 0,4 milj. euron (ml. kiinteistöverojen korotukset) taloutta tasapainottava vaikutus jo vuodesta 2016 alkaen. Sopeuttamistoimenpiteiden vaikutuksen arvioidaan olevan vieläkin suurempia tulevana vuosina, jos kiinteistöihin kohdistuvissa toimenpiteissä löydetään oikeat ja kustannustasoa alentavat ratkaisut, tehostetun palveluasumisen ostopalveluja pystytään sopeuttamaan kohti suositusten mukaista tasoa ja kohonneisiin kuljetuskustannuksiin löydetään kokonaisvaltainen ja kustannustasoa alentava ratkaisu.

Vuoden 2015 tilinpäätöksen ennakoitua parempi tulos mahdollisti kaupungin taseessa olevien alijäämien kattamisen. Näin ollen kaupungin talous on saatettu tasapainoon kattamattomien alijäämien osalta jo vuonna 2015. Tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä todettiin, että tulevien vuosien keskeisenä tavoitteena on maltillinen kulutuksen kehitys ja näin ollen talouden terveenä pitäminen.

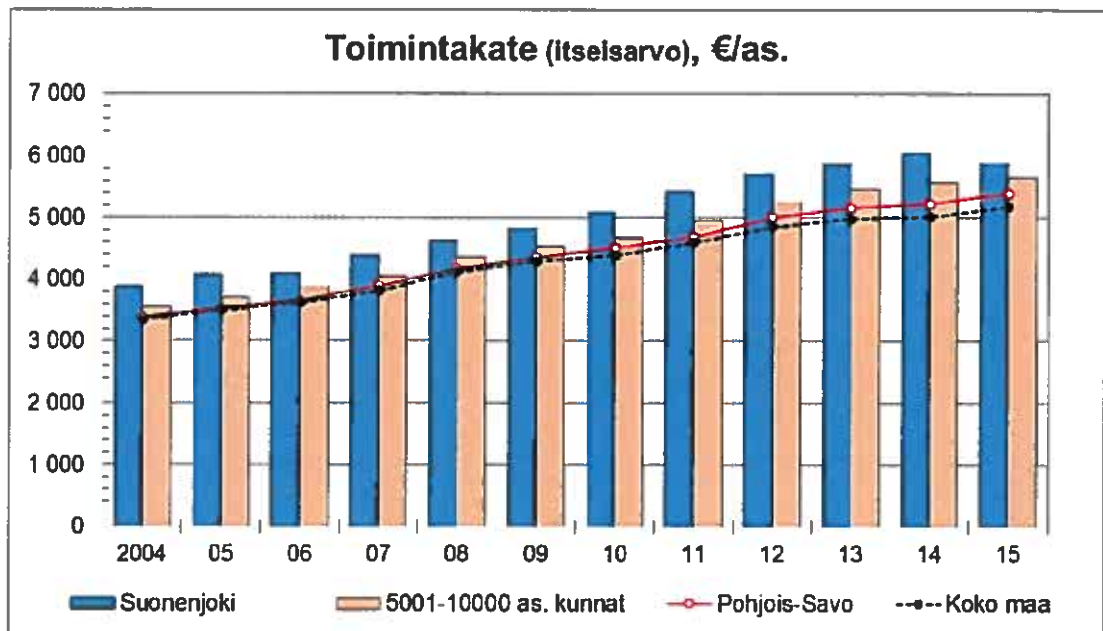
Hyväksytyt tasapainottamisohjelman toteuttaminen luo hyvät edellytykset kaupungin talouden pitämiseksi tasapainossa myös tulevaisuudessa. Maltillinen investointitaso ja vuoden 2015 lisäpoistot hillitsevät poistotason kasvua. Näin luotiin mahdollisuus ylijäämäisten tilinpäätösten tekemiseen lähivuosina.

Kaupungin velkaantuminen taittui vuoden 2015 aikana. Maltillinen investointitaso vuosille 2016-2018 mahdollistaa sen, että velkaantuminen ei lähde merkittävästi kasvuun suunnitelmakauden alussa. Tulevien vuosien suurin yksittäinen investointikohde tulee olemaan mahdollinen uimahallin peruskorjaus ja mahdollinen liikuntasalin rakentaminen yhtenäiskoulun yhteyteen. Hankkeen toteuttamisesta ei ole olemassa päätöksiä. Hankkeen toteuttaminen edellyttää pidättäytymistä muista isoista investoinneista ja tulopohjan vakautta lainanhoitokuluista selviytyäkseen.

Toimintakateen leikkaantuminen peräti 1,2 milj. eurolla vuoden 2015 osalta antaa hyvät edellytykset kulutuksen maltilliseen kehittymiseen tulevana vuosina. Vuoden 2015 toimintakate oli alhaisemmalla tasolla kuin vuoden 2013 tilinpäätöksen toiminta-

kate. Kaupungin toimintoja tulee sopeuttaa tulopohjan kasvuun nähden myös suunnitelmakaudella 2017-2020. Rakenteellisissa ja toiminnallisissa uudistuksissa on edetävä hyväksytyin tasapainottamisohjelman mukaisesti.

Suonenjoen kaupungin toimintakate (kulujen ja tuottojen erotus) on edelleen valtakunnan ja maakunnan keskimääräistä tasoa korkeampi.

Kuntarakenne ja erityisesti kuntien tuleva rooli kokee historiallisen muutoksen, jos suunnitelmat itsehallinto / maakuntahallinnon uudistuksesta tulevat toteutumaan. Kyseessä ei ole pelkkä sosiaali- ja terveystoimen uudistus. Suonenjoen kaupungin budjetista ja ratkaisuvallasta on uudistuksen myötä poistumassa jopa 65-70 prosenttia vuoden 2019 alusta lukien. Tämä tarkoittaa valtaisa uudistusta myös kaupungin hallinnon ja päätöksenteon näkökulmasta. Jo pelkästään tästä muutoksesta johtuen uusien ja pysyväisluonteisten kustannuksia lisäävien toimenpiteiden aloittamista tulee välttää. Hallintouudistukseen mentäessä kaupungilla ei voi olla kattamatonta alijäämää taseessaan, koska mahdollisuudet sen kattamiseen tulevat uudistuksen myötä rajoittumaan entisestään.

SUONENJOEN TALOUSSTRATEGIA SUUNNITELMA KAUDELLE 2016 - 2021

* sisältää ulkoiset ja sisäiset erät

TULOSLASKELMAT	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP-16enn.	TA 2017	Ts 2018	Ts 2019	Ts 2020	Ts 2021
Strategiakausi 2016 - 2021	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e
Toimintatuotot yhteensä	12,18	10,07	10,46	10,15	11,00	10,80	10,80	10,90	10,90
Myyntituotot	5,09	3,32	3,35	3,40	3,51				
Maksutuotot	2,70	2,63	2,40	2,45	2,40				
Muut toimintatuotot ja avust.	4,39	4,12	4,71	4,30	5,08				
Toimintakulut yhteensä	56,03	54,98	54,11	55,17	56,10	56,40	56,80	57,30	57,90
Valmistus omaan käyttöön	0,10	0,10	0,07	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Henkilöstökulut	17,75	16,96	17,19	17,47	17,43				
Palvelujen ostot	31,27	31,53	30,06	31,00	32,49				
Aineet ja tarvikkeet	2,82	2,49	2,41	2,40	2,41				
Avustukset	2,40	2,37	2,66	2,50	1,83				
Muut kulut	1,79	1,64	1,79	1,80	1,94				
Toimintakate	-43,76	-44,82	-43,59	-44,97	-45,05	-45,55	-45,95	-46,35	-46,95
Rahoituserät yhteensä	45,25	47,86	47,86	48,27	47,85	48,35	48,85	49,45	50,10
Verotulot	22,25	23,87	24,72	24,40	23,90	24,10	24,40	24,80	25,30
Valtionosuudet	22,95	23,77	22,98	24,00	24,20	24,40	24,60	24,80	25,00
Rahoituskulut (-) / tuotot (+)	0,06	0,22	0,16	-0,13	-0,25	-0,15	-0,15	-0,15	-0,20
Vuosikate	1,50	3,04	4,27	3,30	2,80	2,80	2,90	3,10	3,15
Poistot	2,47	2,13	3,06	2,60	2,60	2,70	2,80	2,90	2,90
Varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunn. tuotot (+) / kulut (-)	0,00	3,03	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulos	-0,97	3,94	1,51	0,70	0,20	0,10	0,10	0,20	0,25
Kertyneet ylijäämät, Meur	-5,12	-1,18	0,33	1,03	1,23	1,33	1,43	1,63	1,88
Ylijäämä euroa/asukas	-687	-159	44	140	169	183	198	226	261
Asukasluvu	7456	7419	7390	7320	7300	7260	7220	7200	7200

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vuosikate / Poistot, %	60,7	142,7	139,5	126,9	107,9	103,7	103,6	106,9	108,6
Vuosikate, euro / asukas	201	410	578	451	384	386	402	431	438

TALOUSARVIO VUODELLE 2017

Vuodelle 2017 valtuusto on päättänyt alentaa tuloveroprosenttia 0,25 % ja pitää kiinteistöveroprosentit ennallaan.

Vuoden 2017 verotulot on arvioitu siten, että

- tuloveroprosentti on 21,75 %,
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %,
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,70 %,
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,25 % ja
- yleishyödyllisten yhteisöjen osalta 0,30 %.

Tuloveroprosenttia nostettiin vuonna 2012 ja 2013 0,5 % -yksikköä ja vuonna 2014 korotus oli 1,00 % -yksikköä. Kiinteistöveroprosentteja on aikaisemmin nostettu vuosille 2010, 2012 ja 2016.

Vuoden 2016 talousarviossa verotuloja arvioitiin kertyvän noin 24,1 milj. euroa. Kunnallisveron kertymän ennakoidaan toteutuvan hieman talousarviota paremmin. Yhteisöveron tuotto kuin myös kiinteistöveron tuotto näyttäisivät toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Verotulot	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kunnallisvero	18,55	19,14	20,56	20,80	20,90	20,50
Yhteisövero	1,30	1,61	1,65	1,65	1,40	1,60
Kiinteistövero	1,44	1,49	1,66	1,65	1,80	1,80
Verotulot yhteensä	21,29	22,24	23,87	24,10	24,10	23,90

Kuntien valtionavut ovat yhteensä noin 10,3 mrd. euroa vuonna 2017, mistä kunnan peruspalvelujen valtionosuus on noin 8,5 mrd. euroa, joka kattaa yli 80 prosenttia kuntien valtionosuuksista. Peruspalvelujen valtionosuus sisältää rahoituksen sosiaali- ja terveystoimen lisäksi lasten päivähöitoon, esi- ja perusopetukseen, kirjastoihin ja eräisiin kulttuuritoimen palveluihin. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellista.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistukseen kuuluu viiden vuoden siirtymäkausi, jonka aikana valtionosuuden muutosta tasataan. Vuonna 2017 muutos voi olla enintään +/- 180 euroa asukasta kohti. Siirtymäkausi vaimentaa uudistuksen vaikutuksia.

Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuodelle 2017 on 25,23 % (vuonna 2016: 25,61 %) ja kuntien omarahoitusosuus vuodelle 2017 on 3 620 euroa/ asukas. Opetustoimen valtionosuus on noin 29 % ja kuntien omarahoitusosuus vuodelle 2017 on 260 euroa/asukas.

Kotikuntakorvauksen määräytymisperusteita on muutettu valtionosuusuudistuksen yhteydessä. Kotikuntakorvauksen perusosa on ollut kaikille kunnille sama. Vuodesta 2016 lähtien koti-kuntakorvauksen perusosa on laskettu Tilastokeskuksen todellisista esi- ja perusopetuksen kustannuksista ja se on vuonna 2017 6.573,54 euroa. Kotikuntakorvauksen perusosa alenee negatiivisesta indeksikorotuksesta (-0,7 %) johtuen.

Suonenjoen kaupungin henkilöstömenot ovat vuoden 2017 talousarvioesityksessä 17,4 milj. euroa, joka sisältää 30 %:n lomarahojen leikkauksen. Vuoden 2016 määrä-

rahamuutetussa talousarviossa henkilöstömenot ovat 17,6 milj. euroa ja vuoden 2015 tilinpäätöksessä ne olivat 17,2 milj. euroa.

Vuoden 2017 talousarviossa on eläkemaksuina budjetoitu palkkaperusteinen KueL-maksu, eläkemenoperusteinen maksu ja ns. varhe-maksu. Palkkoihin perustuvan eläkemaksun suuruudeksi Kevan esitys vuodelle 2017 on 17,05 %, jossa on 0,15 %-yksikön lasku kuluvaan vuoteen verrattuna. Palkkamenot eivät vaikuta eläkemenoperusteisen tai varhaiseläkemaksun suuruuteen. Nämä kuluerät on budjetoitu asianomaisille tehtäväalueille aikaisemman vuoden käytön ja Keva:sta saatujen ennakkolaskelmien mukaisesti.

Kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksu on tänä vuonna 2,12 % maksun perusteena olevasta palkasta. Peruspalvelubudjetin laskelmien taustaoletuksena on, että maksun suuruus alenee ensi vuonna. Kuntatyönantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu pysyy ennakkotietojen mukaan ennallaan ollen 3,40 prosenttia.

Kokonaisuudessaan talousarvion vuosikate on noin 2,8 milj. euroa ja poistot noin 2,6 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen tilikauden tulos jää noin 200.500 euroa positiiviseksi. Talousstrategian mukaisesti suunnitelmakaudella tulos pystytään pitämään positiivisena.

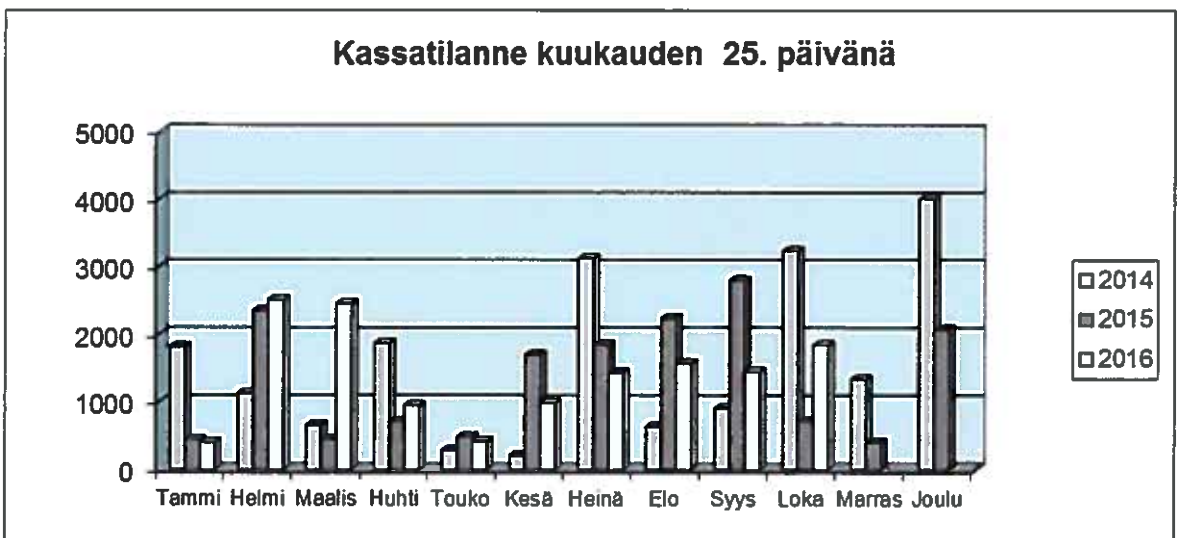
Maksuvalmius

Vuoden 2016 aikana maksuvalmiustilanteen vaihtelut ovat olleet maltilliset. Osin tähän on vaikuttanut matala investointitaso. Korkotaso on pysynyt edelleen poikkeuksellisen alhaisena ja tästä syystä korkomenot ovat pysyneet maltillisena. Lyhytaikaista lainoitusta maksuvalmiuden turvaamiseksi ei ole käytetty ollenkaan.

Vuoden 2017 investointimenot tulevat olemaan noin 3,8 milj. euron luokkaa. Investointitason meneminen yli vuosikatteen vaikuttaa vuoden 2017 maksuvalmiuteen ja edellyttää uuden pitkäaikaisen velan maltillista nostoa vuoden 2017 aikana.

Korkotason on ennustettu pysyvän vielä vuonna 2017 erittäin matalalla tasolla. Talouden elpymisen myötä korkotaso tulee vääjäämättä kohoamaan ja näin ollen korkea velkaantuminen tulee näkymään tulevaisuudessa kohonneina korkokuluina.

Alla oleva taulukko kertoo vuosien 2014-2016 maksuvalmiuden kehityksestä kuukauden 25. päivänä, joka on kuukauden ns. heikoin päivä maksuvalmiuden kannalta.

KÄYTTÖTALOUSOSA

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan suunnitelmien avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille tehtävän tai tehtävien hoitamiseen. Kunta määrittelee itse tehtäväkokonaisuudet ja tuloarviot toimielimille tehtävän tai tehtävien hoitamiseen. Kunta määrittelee itse tehtäväkokonaisuudet, joille valtuusto asettaa tavoitteet ja hyväksyy määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto seuraa toiminnallisten tavoitteiden toteutumista, joista raportoidaan talousohjeen mukaisesti kolme kertaa vuodessa valtuustolle.

Vertailu vuosien 2016 ja 2017 välillä on tehty valtuuston hyväksymään määrärahamuutettuun talousarvioon vuodelta 2016.

Toiminnalliset kehittämishankkeet ja –tavoitteet vuosina 2016-2020, vastuuhenkilönä kaupunginjohtaja Juha Piironen

Menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoite
TALOUS: Talouden tasapaino	Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen	Sitoutuminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin. Taseessa on ylijäämää vuoden 2020 lopussa.
ELINVOIMA: Kannustava elinkeinopolitiikka	Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja positiivinen työllisyyskehitys Suonenjoella. Yritysten toimintaedellytysten mukaisten tietoliikenneyhteyksien turvaaminen.
	Suonenjoen hyvä liikenteellinen tavoitettavuus	Aseman seudun kehittäminen ja raideliikenteen toimintaedellytysten edistäminen. Vaikuttaminen 9-tien turvallisuuden ja liikennejärjestelyjen parantamiseen.
ELINVOIMA / VETOVOIMA: Aktiivinen maankäyttö- ja asuntopolitiikka	Laadukas ja monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta	Maapoliittisen ohjelman valmiiksi saattaminen Riittävä ja ennakoiva asunto- ja teollisuustonttien kaavoitus. Tonttimarkkinoinnin tehostaminen ja asuntotuotannon edistäminen
	Viihtyisä kaupunkikuva ja keskusta-alueen kehittäminen	Vuorovaikutteinen yhteistoiminta eri toimijoiden kanssa. Torialueen tarkoituksenmukainen kunnostaminen.
VETOVOIMA / HYVINVOINTI: Hyvät peruspalvelut	Lähipalvelujen turvaaminen suonenjokelaisille	Arjen sujuvuutta tukevien peruspalvelujen tavoitettavuus Suonenjoelta Ennakoivaan ja ennaltaehkäisevään työhön panostaminen
	Omaehtoisen toiminnan edistäminen Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämien	Monipuolinen vapaa-ajanpalvelujen tarjonta. Käytön aktiivointi ja saavutettavuuden turvaaminen Hyvinvointikertomuksen valmiiksi saattaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa

VAIKUTTAVUUS: Tehokas toimintatapa	Ammattitaitoinen, motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö sekä tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne	Tavoitellun palvelutason ja tarkoituksenmukaisen henkilöstömäärän yhdistäminen
		Henkilöstön liikkuvuuden lisääminen
	Päätöksenteon delegointi ja uusittu kuntastrategia	Uudistuneen kuntalain velvoitteiden täyttäminen ja hallintosäännön uudistaminen
		Asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet.
	Maakuntauudistus ja yhteistyö naapurikuntien kanssa	Tarkoituksenmukaisten yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen
	Henkilöstömäärän sopeuttaminen kantokyvyn mukaiseen palvelutasoon	
	Vaikuttava omistajaohjaus	Säännöllinen, aktiivinen ja vuorovaikutteinen toiminta

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

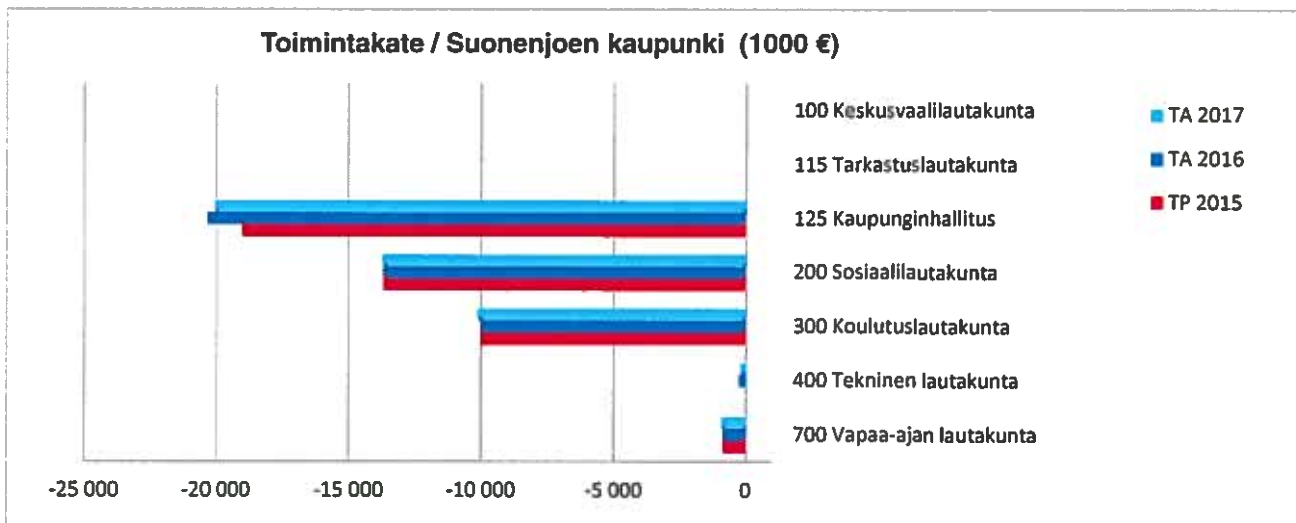
Toimielin: Suonenjoen kaupunki
Tulosalue:
Vastuuhenkilö:
Tilitunnus: 001 Suonenjoen kaupunki

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	10 455 743	10 228 900	11 001 300	772 400	7,6
Valmistus omaan käyttöön	66 967	52 500	50 000	-2 500	-4,8
Toimintamenot	-54 114 533	-55 521 200	-56 100 800	-579 600	1,0
Toimintakate	-43 591 823	-45 239 800	-45 049 500	190 300	-0,4
Suunnitelmapoistot	-3 060 679	-2 500 000	-2 600 000	-100 000	4,0
Netto	-46 652 502	-47 739 800	-47 649 500	90 300	-0,2

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai menolajikohtaisesti myöntämä euro-määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai tulolajikohtaisesti asettama sitova tulotavoite.

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttomääräisinä. Määrärahat otetaan talousarvioon suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri

Tilitunnus: 100

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	12 608			0	
Toimintamenot	-6 938		-20 000	-20 000	
Toimintakate	5 670	0	-20 000	-20 000	
Suunnitelmapoistot		0	0	0	
Vyörytykset		0	0	0	
Netto	5 670	0	-20 000	-20 000	

Vaalilain 13 pykälän mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kunnallisia vaaliviranomaisia ovat kuntien keskusvaalilautakunnat, vaalipäivän äänestyksestä vaalipaikoilla huolehtivat vaalilautakunnat, ennakköäänestyksen toimittamisesta laitoksissa huolehtivat vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakköäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat.

Vaalilain 181 pykälän mukaan kunta vastaa

- keskusvaalilautakunnan menoista
- vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista ja
- ennakköäänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentin vaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2017 järjestetään kunnallisvaalit.

Keskusvaalilautakunta
100

Tuloslaskelma, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Myyntituotot	12 608			0	
Tuet ja avustukset		0		0	
Vuokratuotot		0		0	
Muut toimintatuotot		0		0	
Toimintatuotot	12 608	0	0	0	
Palkat ja palkkiot	-4 671		-10 700	-10 700	
Henkilösivukulut	-167		-2 500	-2 500	
Henkilöstökulut yhteensä	-4 838	0	-13 200	-13 200	
Palvelujen ostot	-2 051		-4 800	-4 800	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-49		-1 800	-1 800	
Avustukset				0	
Vuokratulut				0	
Muut toimintakulut			-200	-200	
Toimintakulut	-6 938	0	-20 000	-20 000	
Toimintakate	5 670	0	-20 000	-20 000	
Suunnitelman mukaiset poistot		0		0	
Vyörytykset		0		0	
Ylijäämä / Alijäämä	5 670	0	-20 000	-20 000	

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2015		3 660	3 660			
Europarlamenttivaaleissa 2014	Äänestäneet	1 928				
Presidentinvaaleissa 2012	suonenjokelaiset	3 531				
Kunnallisvaaleissa 2012		3 517			3 600	

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2015		58,5	58,5			
Europarlamenttivaaleissa 2014	Äänestysprosentti	31,2				
Presidentinvaaleissa 2012		57,5				
Kunnallisvaaleissa 2012		56,7			57,0	

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tarkastuslautakunta
Tulosalue: Tilintarkastus
Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta / Tilintarkastaja
Tilitunnus: 115

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	0	0	0	0	
Toimintamenot	-17 615	-21 000	-22 000	-1 000	4,8
Toimintakate	-17 615	-21 000	-22 000	-1 000	4,8
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset	-340	0	-300	-300	
Netto	-17 955	-21 000	-22 300	-1 300	6,2

Vastuutilintarkastusyhteisö

Kaupunginvaltuuston valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Kaupunginvaltuusto on valinnut kaupungin tilintarkastusyhteisöksi BDO Auditor Oy:n vuosiksi 2013-2016 ja lisäksi valintapäätökseen sisältyy optio koskien vuosia 2017-2018.

Tilintarkastuspalveluja hankitaan vuosittain enintään 25 päivää. Vuodelle 2017 tarkastuspäiviä hankitaan noin 20.

Tarkastuspalvelujen hankinta on mitoitettu siten, että tilintarkastaja toimii myös tarkastuslautakunnan asioiden valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä.

Kaupungin konserniohje edellyttää, että konserniin kuuluvan yhteisön on valittava tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön palveluksessa oleva tilintarkastaja tai sellaisen yhteisön tarkastaja, jolla on yhteistyösopimus kaupungin tilintarkastusyhteisön kanssa.

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnalla on kolme päätehtävää. Tarkastuslautakunnalla on vastuu:

- valtuuston toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä,
- valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta
- valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnista

Keskeiset tarkastustoiminnan painopisteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta määrittää vuotuisissa arviointisuunnitelmissa kunkin vuoden arvioinnin painopistealueet. Arviointisuunnitelmat laaditaan siten, että valtuustokauden aikana kaikki kaupungin toiminnot tulevat arvioinnin kohteeksi. Taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä kohteita arvioidaan useamminkin. Tarkastuslautakunta seuraa myös tilintarkastuksen asianmukaista suorittamista ja saa raportteja tilintarkastuksen toteutumisesta ja tarkastushavainnoista ennalta laadittuun suunnitelmaan pohjautuen.

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen valtuustolle toukokuun loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunta
115

Tuloslaskelma, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	
Vuokratuotot	0	0	0	0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	
Toimintatuotot	0	0	0	0	
Palkat ja palkkiot	-4 530	-3 500	-3 500	0	0,0
Henkilösivukulut	-155			0	
Henkilöstökulut yhteensä	-4 685	-3 500	-3 500	0	0,0
Palvelujen ostot	-12 927	-17 500	-18 400	-900	5,1
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3		-100	-100	
Avustukset	0			0	
Vuokrakulut	0			0	
Muut toimintakulut	0			0	
Toimintakulut	-17 615	-21 000	-22 000	-1 000	4,8
Toimintakate	-17 615	-21 000	-22 000	-1 000	4,8
Suunnitelman mukaiset poistot				0	
Vyörytykset	-340		-300	-300	
Ylijäämä / Alijäämä	-17 955	-21 000	-22 300	-1 300	6,2

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Kunnan pysyvät toimitilimet	lkm	9	9	9	
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	lkm	10	10	10	
Tytäryhteisöt	lkm	4	4	4	
Toiminnan laillisuuden turvaaminen ja julkinen luotettavuus. Kirjanpidon oikeellisuuden varmistaminen.	Tarkastuspäivät / vuosi	19	20	20	0,0
Lautakunnan kokoukset	Kokoontumiskerrat	7	8	8	0,0

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

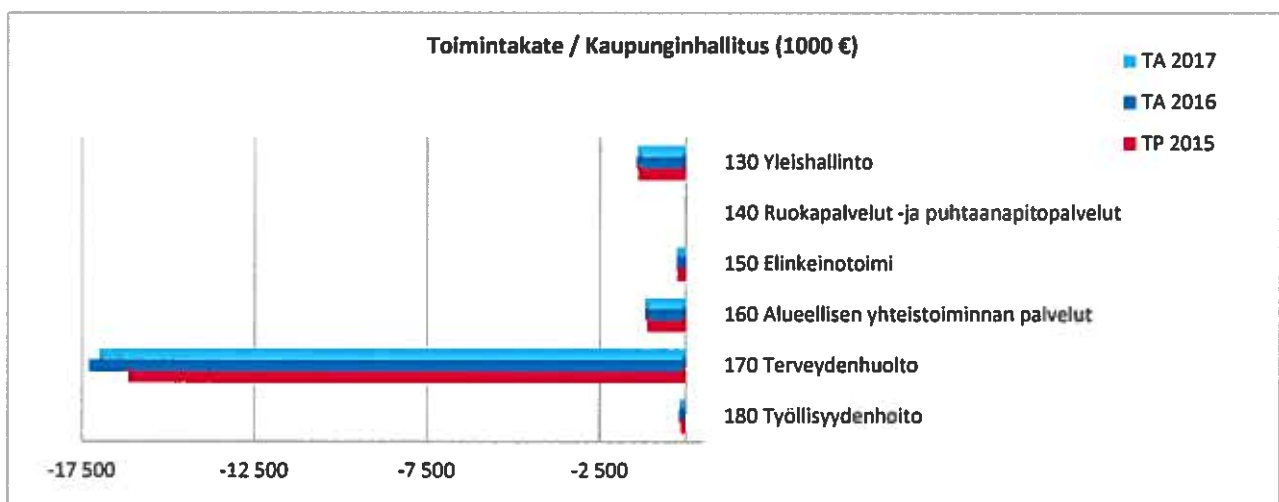
Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tilitunnus: 125 Kaupunginhallitus

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	2 133 256	2 168 200	2 078 800	-89 400	-4,1
Toimintamenot	-21 139 219	-22 538 100	-22 141 000	397 100	-1,8
Toimintakate	-19 005 963	-20 369 900	-20 062 200	307 700	-1,5
Suunnitelmapoistot	-99 920	-100 900	-99 900	1 000	-1,0
Vyörytykset	586 159	607 300	584 600	-22 700	-3,7
Netto	-18 519 724	-19 863 500	-19 577 500	286 000	-1,4

Tuloslaskelma, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Myyntituotot	1 984 189	2 021 300	1 951 300	-70 000	-3,5
Maksutuotot				0	
Tuet ja avustukset	134 628	132 600	115 000	-17 600	-13,3
Vuokratuotot	0	0		0	
Muut toimintatuotot	14 439	14 300	12 500	-1 800	-12,6
Toimintatuotot	2 133 256	2 168 200	2 078 800	-89 400	-4,1
Palkat ja palkkiot	-1 842 587	-1 906 500	-1 777 600	128 900	-6,8
Henkilösivukulut	-717 236	-764 700	-691 300	73 400	-9,6
Henkilöstökulut yhteensä	-2 559 823	-2 671 200	-2 468 900	202 300	-7,6
Palvelujen ostot	-17 861 884	-19 136 500	-18 914 000	222 500	-1,2
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-432 360	-461 900	-439 300	22 600	-4,9
Avustukset	-115 876	-109 500	-137 000	-27 500	25,1
Vuokrakulut	-139 333	-137 200	-149 100	-11 900	8,7
Muut toimintakulut	-29 943	-21 800	-32 700	-10 900	50,0
Toimintakulut	-21 139 219	-22 538 100	-22 141 000	397 100	-1,8
Toimintakate	-19 005 963	-20 369 900	-20 062 200	307 700	-1,5
Suunnitelman mukaiset poistot	-99 920	-100 900	-99 900	1 000	-1,0
Vyörytykset	586 160	607 300	584 600	-22 700	-3,7
Ylijäämä / Alijäämä	-18 519 723	-19 863 500	-19 577 500	286 000	-1,4

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja henkilöstöpäällikkö

Tilitunnus: 130 Yleishallinto

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	305 924	295 000	288 800	-6 200	-2,1
Toimintamenot	-1 693 434	-1 741 600	-1 692 300	49 300	-2,8
Toimintakate	-1 387 510	-1 446 600	-1 403 500	43 100	-3,0
Suunnitelmapoistot	-42 517	-68 900	-42 500	26 400	-38,3
Vyörytykset	622 785	657 600	622 400	-35 200	-5,4
Netto	-807 242	-857 900	-823 600	34 300	-4,0

Toiminta-ajatus

Yleishallinto luo käytännön toimintaedellytykset kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toiminnalle. Lisäksi yleishallinto vastaa hallinnon, henkilöstöasioiden, ICT:n ja talouden tukipalveluista kaupungin toimialoille. Toiminnan tavoitteena on tuottaa keskitettyjä palveluja mahdollisimman tehokkaan ja tulokellisen toimintaan tueksi niin luottamushenkilö- ja virkamiesjohdolle kuin mulllekin päävastuualueille.

Kaupunginvaltuusto huolehtii kunnallisen demokratian toteutumisesta, määrittelee palvelutason ja antaa yleiset puitteet toiminnalle sekä määrittelee kaupungin toiminta-ajatuksen.

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee:

- 1) päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- 2) päättää hallinnon järjestämisen perusteista
- 3) päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista sekä hyväksyä talousarvio
- 4) päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
- 5) päättää kunnan liikelaitokselle asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 6) päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
- 7) valita jäsenet kunnan toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä
- 8) päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
- 9) valita tilintarkastajat
- 10) hyväksyä tilinpäätös ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä sekä
- 11) päättää muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrättyistä asioista.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloushoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei muuta ole päätetty, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Lisäksi kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloushoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Tehtäväalueet:

- 1) kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- 2) taloudesta, kuntasuunnittelusta, yleisestä elinkeinopolitiikasta sekä maaseutuelinkeinojen kehittämisestä vastaaminen
- 3) ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- 4) kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- 5) kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta, arviointi.

Hallinto- ja talouspalvelut huolehtii kaupunginhallituksen alaisena kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä kaupungin ict-palveluista. Hallinto- ja talouspalveluiden tehtäväkenttään kuuluvat lisäksi kaupungin asuntotoimi, keskusarkiston hoito, viestintä ja markkinointi. Hallinto- ja talouspalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kaupungin omaa henkilöstöä.

Talous -ja palkkahallinnon palveluita tarjotaan lisäksi Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle, Suonenjoen Vesi Oy:lle sekä Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloille.

ICT-palveluja tarjotaan muille Sisä-Savon kunnille, Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle, kehitysytio Savo Grow Oy:lle sekä konsernin tytäryhtiöille.

Kaupunginhallitus
130 Yleishallinto

Kaupungin henkilöstöasioita hoidetaan kaupungin strategian tavoitteiden suuntaisesti avoimuutta lisäten. Keskitetty henkilöstöhallinto hoitaa kaupungin työsuojelun, työhyvinvoinnin ja henkilöstön kehittämisen sekä pääluottamusmiesten korvaukset.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Uudistuneen kuntalain lopullisen voimaantulon 1.6.2017 vaikutukset hallinto- ja talouspalveluihin ja päätöksentekoon. Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia kaupungin uuden kuntalain velvoitteiden noudattamisesta kaupungin toiminnassa. Hallintosääntöuudistus.

Hallinnon tukipalveluiden palvelutason tarkastelun ja työn uudelleen organisoinnin loppuun saattaminen ja siten palvelutoimintojen ja henkilöstöresurssin vakilinnuttaminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos / Muutos %
Kaupunginvaltuusto	Kokoontumiskerrat	6	6	6	0 0,0
	Pöytäkirjapykälät	58	70	70	
Kaupunginhallitus	Kokoontumiskerrat	20	22	22	0 0,0
	Pöytäkirjapykälät	246	250	250	
Henkilöstö					
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	Vakituiset	342	350	350	
	Määräaikaiset	145	120	120	
Eläköityminen	Eläkeiän saavuttavat	8	5	8	3 60,0
	Eläkkeelle siirtyneet	14	5	8	

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyy kaupunginjohtajan palkkaus sekä muut kaupunginhallituksen toiminta suhdetoiminta ja edustaminen. Kaupungin suhdetoimintaan ja edustukseen varatun määrärahan käytöstä päättää kaupunginjohtaja. Lautakunnat eivät saa käyttää edustusmenoihin omia määrärahojaan.

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyvät yhteistoimintaosuudet	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € / Muutos %
Pohjois-Savon liiton jäsenmaksu	59 952	61 000	62 000	1 000 1,6
Pohjois-Savon kehittämissuostuksen maksuosuus	8 115	8 200	8 200	0 0,0
Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu	23 471	30 000	26 000	-4 000 -13,3
Kuopion alueen seutu-yhteistyön työvaliokunta	0	1 000	0	-1 000 -100,0
Kunnan osuus verotuskustannuksista valtiolle	176 030	173 000	170 000	-3 000 -1,7
Muut yhteistoimintaosuudet	5 262	4 000	5 800	1 800 45,0 %
Yhteensä	272 830	277 200	272 000	-5 200 -1,9

Kaupunginvaltuusto on 25.10.2010 § 68 muuttanut avustuspäärahoiden jakokäytäntöä vuodesta 2011 lukien. Valtuusto varaa eri tarkoituksiin käytettävät avustuspäärahat kullekin lautakunnalle kokonaisuudessaan ja niiden jakamisesta päättää kukin lautakunta omalla tahollaan talousarviovuoden aikana.

Kaupunginhallituksen avustukset	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Avustukset yhteisöille	90 016	82 000	75 000	-8,5
<i>Elinkeinopoliittinen avustus</i>		10 000		
<i>Kaupungin strategiatavoitteita tukevien hankkeiden kuntaosuudet; erillisellä päätöksellä</i>		8 000	6 000	
<i>Rivertec/nuorten työpajapalvelu ja etsivä nuorisotyö (KH 17.6.2013 § 208)</i>	32 000	32 000	32 000	0,0
<i>Suonenjoen Mansikkamevaalit ry:n toiminta-avustus (KH 28.11.2016 § 254)</i>	24 000	24 000	24 000	
<i>JM-SM-kisat 2015</i>	5 000			
<i>sis. Avustukset (Suonenjoki 145 v. juhlavuosi, kuntaosuus)</i>	10 000			
<i>Urheilijoiden palkitseminen</i>		2 000	3 000	
<i>- hakemuksen perusteella jaettavat avustukset</i>	19 016	6 000	10 000	66,7
Yhteensä	90 016	82 000	75 000	

Vuonna 2017 syntyneiden suonenjokelaisten lapsien muistaminen 100 euron suuruisella lahjalla. Varaus 7.000 euroa.

Määrärahavaraukset kuntalain 410/2015 mukaisten Nuorisovaltuuston, Vanhusneuvoston ja Vammaisneuvoston toimintaan. Kaupunginhallitus asettaa sekä määrittää kokoonpanon ja toimintatavan kevään 2017 aikana. Kunkin osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia tukevan ryhmän toimintaan on varattu 3.000 euron suuruisen toimintaraha vuodelle 2017.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Henkilökohtaisten osaamisten kartoittaminen ja sen mukainen työn suunnittelu.	Kerätyt osaamistiedot	Osaamis pohjainen henkilöstösuunnitelma
Kaupunginhallituksen ja -valtuuston sähköiset kokouskäytännöt.	Hallinnon sähköisten toimintojen kehittäminen	Hallinnon prosessien virtaviivaistaminen ja sujuvoittaminen.
Hallinto- ja talouspalveluiden työn uudelleen organisoimnin loppuunsaattaminen ja uudistuneiden tehtävien vakiinnuttaminen.	Asiantuntijuuden vahvistaminen	Toimivat ja oikein mitoitettut hallinto- ja talouspalvelut kaupungin omalle organisaatiolle sekä konserniyhteisöille.
	Henkilöstön osallistuminen työn suunnitteluun.	
	Prosessien uudistaminen ja tehtävänkuvien tarkentaminen.	

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Vastuhenkilö: Palvelupäällikkö

Tilittunnus: 140 Ruoka -ja puhtaanapito palvelut

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	1 679 269	1 727 700	1 662 600	-65 100	-3,8
Toimintamenot	-1 682 815	-1 711 300	-1 691 700	19 600	-1,1
Toimintakate	-3 546	16 400	-29 100	-45 500	-277,4
Suunnitelmapoistot	-57 403	-32 000	-57 400	-25 400	79,4
Vyörytykset	-31 986	-41 800	-33 200	8 600	-20,6
Netto	-92 935	-57 400	-119 700	-62 300	108,5

Toiminta-ajatus

Ruoka- ja puhtaanapito palveluiden tehtävänä on tuottaa maukkaita, ravitsemussuositusten mukaisia ateriapalveluja kustannustehokkaasti eri asiakasryhmille sekä huolehtia erilaisten tilojen puhtaudesta ja viihtyvyydestä yhteistyössä eri kiinteistön käyttäjien kanssa.

Ympäristöystävällisyys ja ergonomia-asiat huomioidaan myös puhdistus-, pesuaine- ja laitehankinnoissa tukemaan työntekijöiden ja työympäristön hyvinvointia.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Ruokapalvelut alkaa tuottamaan päiväkotien ja koulujen välipalatarjottavat keskitetysti kaikkiin palvelu- ja toimituskeittäöihin. Toiminnan periaatteena on tuottaa ja tarjota tasalaatuisia ja ravitsemussuositusten mukaisia aterioita.

Saneeratun lisveden koulun ruoka- ja puhtaanapito toiminnan käynnistäminen kaikilta osin.

Yhdistelmätyöntekijän toimenkuvan ja työtehtävien jalkauttaminen työympäristöön.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos kpl / %
SISÄISET ASIAKKAAT	Kohde / Mittari				
VARHAISKASVATUS					
Iisveden päiväkot		12 153	10 000	10 000	0 0,0
Kopolan päiväkot		15 653	17 000	17 000	0 0,0
Valkeisenmäen päiväkot		9 157	11 000	11 000	0 0,0
Metsolan esiopetus		5 385	5 000	5 000	0 0,0
KOULUTOIMI					
Iisveden koulu		12 755	14 000	14 000	0 0,0
Kaatron koulu					0
Sammalselän koulu		26 629	27 000	27 000	0 0,0
Lintharjun koulu					0
Yhtenäiskoulu		80 291	84 000	84 000	0
Aamu- ja iltapäivätoiminta		4 510	5 000	5 000	0 0,0
Suonenjoen Lukio		13 462	14 000	14 000	0 0,0
SOSIAALITOIMI					
Väinölä		3 022	4 500	4 500	0 0,0
Päiväkeskus		3 484	3 800	4 600	800 21,1
Joensuun koti (hoiva)		15 472	16 767	18 400	1 633 9,7
HARJOITTELIJAT		11			
ULKOISET ASIAKKAAT					
TERVEYSASEMA, Vuodeosasto		48 220	52 800	52 800	0 0,0
VELJESKOTI (sis. asumispak.)		38 728	40 000	45 000	5 000 12,5
JOENSUUN KOTI (teh.palv.as.)		30 944	33 533	30 200	-3 333 -9,9
KOTIANNOSPAKKAUKSET		1 619	3 000	2 000	-1 000 -33,3
HENKILÖSTÖ					
Koululounas	Lounas	6 402	8 000	7 000	-1 000 -12,5
Lounas ruokasali / Joensuun	Lounas	6 380	8 000	7 000	-1 000 -12,5
Salaattilounas / Joensuun	Salaattilounas	2 238	3 500	4 000	500 14,3
TILAUSTARJOILU		4 184	1 200	1 200	
YHTEENSÄ		340 699	362 100	363 700	1 600 0,4

Kaupunginhallitus
140 Ruoka -ja puhtaanapalvelut

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Asiakaspalautejärjestelmän toimiminen	Luotu asiakaspalautejärjestelmä	Asiakaspalautejärjestelmän luominen(sähköinen/paperiversio?)
Synkan hyödyntäminen joka päiväisessä toiminnassa	Toimiva Synkka	Synkka tuote-tuotantoympäristön käyttöönotto
Tarjottavien välipalojen tasalaatuisuus ja ravitsemussuosituksen toteutuminen.	Aromiohjelman laskelmat, asiakaspalautteet	Lasten välipalatarjoilu prosessien uudistaminen
Kouluruokadiplomin kriteerien täytyminen väh. 85 %	Myönnetty kouluruokadiplomi	Kouluruokadiplomi
Toimenkuvan soveltuminen toimintaympäristöön	Toimiva toimenkuva	Yhdistelmätyöntekijän toimenkuvan vakiinnuttaminen
Mitoitusten toimivuus käytännössä	Tyytyväinen asiakas	Uudistettujen siivoustyömitoitusten käyttöönotto
Toimivat palvelukuvaukset ja -sopimukset eri asiakkaille	Käyttöön otetut palvelukuvaukset ja -sopimukset	Palvelukuvausten ja -sopimusten tekeminen

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tilitunnus: 150 Elinkeinoitoimi

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	1 975	500		-500	-100,0
Toimintamenot	-238 999	-266 800	-271 400	-4 600	1,7
Toimintakate	-237 024	-266 300	-271 400	-5 100	1,9
Suunnitelmapoistot				0	
Vyörytykset	-4 639	-8 500	-4 600	3 900	-45,9
Netto	-241 663	-274 800	-276 000	-1 200	0,4

151 Elinkeinoitoimi

Elinkeinoitoimen tehtävänä on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä kaupungissa. Elinkeinoelämän edistämistoimenpiteinä tarjotaan aloittaville yrityksille perustamisneuvontaa sekä kehitetään toimivien yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä edistetään uusien yritysten syntymistä ja muuttamista alueelle.

Suonenjoen kaupungin elinkeinoitoimen palvelut tuottaa vuonna 2017 Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, joka perustettiin vuoden 2015 alusta yhdessä Keiteleen, Pielaveden, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kuntien kanssa jatkamaan Sisä-Savon seutuuyhtymän toimintaa.

Suonenjoen kaupungilla on elinkeinoasiamies, jonka palvelut ostetaan Kehitysyhtiö SavoGrowlta. Palveluun kuuluu mm. toimialavapaata ja maksutonta neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville toimiville yrityksille. Elinkeinoasiamies on usein kunnan yrityspalveluiden ensimmäinen yhteydenottopiste. Palveluun kuuluu myös TE-toimistojen starttilausuntojen kirjoittamiset aloittaville yrityksille.

SavoGrown alueella on solmittu sopimukset Yritys-Suomi sekä Uusyrityskeskus palvelukokonaisuudesta. Sopimusten tarkoituksena on parantaa ja tehostaa keskeisten alueen yritys- ja elinkeinoelämän palveluorganisaatioiden yhteistyötä yritysten perustamisessa, kehittämisessä ja sijoittumisessa seudulle sekä näihin liittyvää osaamisen kehittämistä, viestintää ja markkinointia. Suonenjoen elinkeinoasiamies vastaa Uusyrityskeskuksen aloittavien yritysten neuvontaprosessista yhtiön alueella. Itse neuvontatyön tekee kunkin kunnan nimetty elinkeinoasiamies.

SavoGrow tuottaa omistajakuntiensa kunnalliset elinkeino- ja kehittämispalvelut. Alueen kärkitoimialoina ovat elintarvike- ja marjaosaaminen, palvelut sisältäen matkailun sekä puu- ja metalliteollisuus. Elintarvikekehityksessä ja marjaosaamisessa palvelut ovat valtakunnallisia. Nousevina aloina ovat mm. biotalous ja eri sisällöntuotantoalat. Kehittämishankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden elinkeinoitoimijoiden kanssa. Työhön osallistuvat kehitysyhtiön vakinaisten toimihenkilöiden lisäksi kehittämishankkeiden henkilöt.

Maakunnallisiin ja alueellisiin elinkeinojen kehittämishankkeisiin osallistutaan kehittämissyhtiön kautta. Uusi EU-rakennerahastojen ohjelmakausi 2014-2020 on saatu käyntiin. Uuden ohjelmakauden hanketoimintaa ohjaa kuntien ja elinkeino-yhtiön strategiat.

Maaseudun kehittämissyhdystys Mansikka ry toteuttaa Leader-ohjelmaa 2014-2020. Ohjelman toiminta-alueena on Suonenjoen kaupunki, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kunnat sekä kaava-alueen ulkopuolinen osa Varkauden kaupungista. Ohjelman kuntaosuus on jaettu toiminta-alueen kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Suonenjoen kaupungin osuus vuonna 2017 on 34 000 € (vuonna 2016 33 800€).

Kysyntä- ja laajuustiedot	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos kpl / %
Elinkeinoelämän kehittyminen ja työllisyyden parantaminen	Perustetut uudet yritykset	31	30	30	0
	joista useamman kuin yhden henkilön työllistävät yritykset	4	3	3	1
	Kontaktoidut yritykset / kpl		160	120	
Työllisyys	Työttömyysprosentti	12,60 %	< 11,00 %	< 11,00 %	

Kaupunginhallitus
150 Elinkeinotoimi

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
SavoGrown liiketoimintasuunnitelman jalkauttaminen ja edunvalvonta	K / E	Aktiivinen osallistuminen strategiatyöhön
Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	K / E	Liikenteellinen tavoitettavuus
		Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus
Yhteistyön tiivistäminen kehitysyritysten osakaskuntien ja yrittäjien kanssa	K / E	Elinkeinoneuvottelijoiden yhteistyö
		Kaupungin johtoryhmän osallistaminen elinkeinopolitiittisten hankkeiden toteuttamiseen

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: **Kaupunginhallitus**

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: **Kaupunginjohtaja**

Tilitunnus: **160 Alueellisen yhteistoiminnan palvelut**

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	12 560	12 400	12 400	0	0,0
Toimintamenot	-1 123 126	-1 187 100	-1 195 600	-8 500	0,7
Toimintakate	-1 110 566	-1 174 700	-1 183 200	-8 500	0,7
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset				0	
Netto	-1 110 566	-1 174 700	-1 183 200	-8 500	0,7

Pohjois-Savon pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 561/1999 4 pykälän mukaisten tehtävien hoitamisesta Pohjois-Savon alueella. Hallinnosta vastaa Kuopion kaupunki. Pohjois-Savon pelastuslaitos laskuttaa kuntien maksusuudet talousarvion mukaisiin kustannuksiin kuukausittain. Lopulliset maksusuudet tasataan vuosittain heinäkuun loppuun mennessä sen jälkeen, kun Kuopion kaupunginvaltuusto on hyväksynyt pelastuslaitoksen tilinpäätöksen osana Kuopion kaupungin tilinpäätöstä.

Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta hoitaa Suonenjoen rakentamisen ja ympäristönsuojelun lupa-, valvonta ja neuvontatehtävät, ympäristön tilan seurannan sekä maa-aineslain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät.

Sydän-Savon maaseutupalvelut, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärvi, kehittää alueen maaseudun palveluja, yritteliäisyyttä ja elinvoimaa. Yhteistoimintasopimuksella kunnat ovat sopineet maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (210/2010) mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoidosta.

Suonenjoen kaupunki ostaa yhteistoiminta-alueelta työpanosta 1,1 henkilötyövuoden verran. Viranomaistehtävien hoitoon arvioitu työpanos on 0,5 htv., maaseudun kehittämiseen 0,3 htv. ja yritysneuvontaan 0,3 htv.

Avustusten myöntämisperusteet vahvistaa kaupunginhallitus.

Maatalouslomittajien eläkemenoperusteiset maksut kohdennetaan bruttokirjauksella maaseututoimen kustannuspaikalle.

Kaupunki laskuttaa maksamansa osuuden lomituspalvelujentuottajalta.

Hankintatoimen käytännön toteutus tapahtuu yhteistyössä IS-Hankinta Oy:n kanssa.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelujen isäntäkuntana toimii Tervon kunta. Sopimus kunnat ovat antaneet isäntäkunnalle hoidettavaksi terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä määritellyt, lääkelain 54a ja 52 c §:ssä sekä eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:ssä kunnalle määrätyt tehtävät. Kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Maakuntauudistuksen toimenpiteet heijastuvat alueelliseen yhteistyöhön, palvelujen tuottamisen malleihin ja niiden tulevaisuuden suunnitteluun.

Alueellisen yhteistoiminnan palvelut, toimintakate	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
1611 Pelastustoimi	-580 678	-603 800	-602 900	900 -0,1
1613 Rakennustarkastus (6111)	9 359	-11 100	-24 400	-13 300 119,8
1614 Ympäristönsuojelu (6112)	-53 809	-55 500	-56 900	-1 400 2,5
1615 Maaseututoimi (1521)	-70 119	-73 500	-74 900	-1 400 1,9
1616 Hankintatoimi (1334)	-9 541	-3 100	-3 500	-400 12,9
1617 Ympäristöterveydenhuolto (1714)	-115 134	-138 500	-125 400	13 100 -9,5
1618 Eläinlääkintähuolto (1714)	-290 644	-289 200	-295 200	-6 000 2,1
Yhteensä	-1 110 566	-1 174 700	-1 183 200	-8 500 0,7

Kaupunginhallitus
160 Alueellisen yhteistoiminnan palvelut

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Huom. / Muutos %	
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvut	kpl	64	80	80	0	0,0
Ympäristönsuojelu						
Ympäristöluvut	kpl	2	3	2	-1	-33,3
Katselmuksel ja tarkastukset	kpl	105	100	100	0	0,0
Maa-ainesluvut	kpl	2	3	3	0	0,0

Maaseututoimi						
Peltoala tukihakemuksissa	Ha	4 205	4 142	4 100	-42	-1,0
Tilaluku tukihakemuksissa	Kpl	134	134	133	-1	-0,7
Maataloustuki	€	2 697 000	3 086 946	3 000 000	-86 946	-2,8

Avustukset	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Huom. / Muutos %	
Maaseututoimi					
Suonenjoen kaupungin myöntämät avustukset	12 174	10 000	10 000	0	0,0
<i>Toiminta-avustuksena kylätoimikunnille/kyläyhdistyksille ja seurojentaloja ylläpitäville yhdistyksille</i>	<i>9 980</i>	<i>9 000</i>	<i>9 000</i>		
<i>Suonenjoen omana kuntarahana maatalouden kehittämiseen</i>	<i>2 194</i>	<i>1 000</i>	<i>1 000</i>		

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Alueelliset palvelut		
Vaikutetaan siihen, että alueelliset palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja otetaan huomioon sopimuskuntien taloudellinen tilanne sekä talousarvio-ohjaus.	Toteutunut/ei toteutunut	Kustannusten nousu ei ylitä omien toimintojen keskimääräistä kustannusten nousua.

KÄYTTÖTALOUDEEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin:

Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Palvelut tuottaa Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä

Vastuuhenkilö:

Kaupunginjohtaja ja henkilöstöpäällikkö

Tilitunnus:

170 Terveydenhuolto

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	30 224	32 600	30 000	-2 600	-8,0
Toimintamenot	-16 171 452	-17 333 000	-17 027 600	305 400	-1,8
Toimintakate	-16 141 229	-17 300 400	-16 997 600	302 800	-1,8
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset		0	0	0	
Netto	-16 141 229	-17 300 400	-16 997 600	302 800	-1,8

Suonenjoen kaupunki ostaa perusterveydenhuollon palvelut Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymältä. Kuntayhtymä vuokraa toimitilat Suonenjoen kaupungilta.

Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri laskuttaa Suonenjoen käyttämistä erikoissairaanhoidon palveluista Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymää, joka laskuttaa edelleen Suonenjoen kaupunkia.

Vastuu sairaankuljetuksesta ja ensihoidosta kuuluu sairaanhoitopiirille, jolloin myös nämä kustannukset kuuluvat erikoissairaanhoitoon.

Toiminta-ajatus

Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän perustehtävänä on

- tuottaa terveydenhuollon palveluja Suonenjoen ja Rautalammin kuntien asukkailla asiantuntevasti, tehokkaasti ja joustavasti
- asukkaiden terveyden edistäminen yhdessä asukkaiden ja kuntien kanssa.

Toiminnan visio on ollut toteuttaa

- väestövastuiseen työhön perustuva, kotona asumista tukeva ja asukkaiden aktiivisuutta korostava työtapana, jossa asukkaiden lähipalvelut on järjestetty kotikunnassa ja seudulliset palvelut kuntayhtymän alueella.
- lähipalveluita ovat (palvelu ei välttämättä ole joka arkipäivä kotikunnassa): kotisairaanhoito, äitiys- ja lastenneuvola, kouluterveydenhuolto, lääkärin päivävastaanotto, laboratorion näytteenotto, mielenterveyshuollon avohoito, suun terveydenhoito ja pääosa kuntoutuspalveluista.
- seudullisia palveluita ovat: lääkäripäivystys, akuuttilaitoshoido, puheterapia, laboratoriopalvelut ja röntgen.

Kuntayhtymässä päätetään aina erikseen, mitä palveluita tuotetaan itse ja mitä ostetaan ulkopuolelta.

Toimintaympäristön muutos

Sote-uudistus on väärittänyt mennyttä muutamaa vuotta. Parhaillaan syksyllä 2016 on ns. sote-järjestämisuudistus lausuntokierroksella. Tavoitteena edelleen on, että Sote-uudistus tulee voimaan 1.1.2019, jolloin uudet organisaatiot aloittavat toimintansa.

Pohjois-Savon kunnat ovat sopineet, että Pohjois-Savossa Sote-uudistuksen valmistelutyö tehdään Pohjois-Savon liiton johdolla. Maakunnasta tulee järjestämisvastuullinen toimija Pohjois-Savonkin alueella. Pohjois-Savoon tulee todennäköisesti vain yksi julkinen tuotanto-organisaatio. Lisäksi odotetaan muodostuvan yksityisiä ja kolmannen sektorin omistamia tuotanto-organisaatioita liittyen valinnanvapauslainsäädäntöön. Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän toimintaa on tarkoitus jatkaa uuden Sote-alueen toiminnan alkuun saakka. Kuntayhtymä on mukana suunnittelemassa maakunnan järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä asioita. Sote-uudistuksesta huolimatta on tarpeen aktiivisesti tarkastella oman toiminnan ja alueellisen toiminnan nivoutumista. Suunnitelma-ajalla on tarpeen tarkastella mm. alueellisen kuvantamisen mahdollisuuksia.

Kuntayhtymän alueelle on perustettu alaikäisten maahanmuuttajien ryhmäkoteja ja Rautalammin saapuu vuosittain kiintiöpaikollaisia muutamia perheitä. Nämä aiheuttavat lisäpalvelujen tarvetta. Vanhuspalvelulain päivityksestä ja perhelain muutoksesta sekä hallituksen kärkihankkeesta johtuen on käynnistetty terveystarkastuksia työttömille, omais- ja perhehoitajille.

Kuntayhtymässä toteutetaan henkilöstösiirtymistä mm. eläkkeelle siirtymisten yhteydessä. Virkoja tai toimia jätetään täyttämättä, mikäli palvelut voidaan turvata muun henkilöstön turvin. Vakituisten virkojen ja toimien lukumäärä alenee vuoden 2017 loppuun mennessä 1 toimella kuluva vuodesta.

Sähköisen potilasarkiston käyttöönotto toteutui marraskuussa 2014. ICT-palveluiden infrastruktuuri uudistui sähköisen reseptin käyttöönoton yhteydessä vuonna 2013. Potilasarkiston käyttö laajenee vähitellen valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Seuraavana on vuorossa suun terveydenhuolto vuonna 2017.

Kaupunginhallitus
170 Terveysthuolto

Kysyntä -ja laajuustiedot	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Neuvolatoiminta		6 050	6 299	6 250	-0,78
Lääkärin vastaanottokäynnit					
- perustyöaika		11 317	12 360	12 145	-1,74
- päivystys		4 466	3 815	4 000	4,85
Mielenterveystyö, avohoito	Suoritteet	4 783	4 751	4 695	-1,18
Hammashuolto	Käynnit	8 201	8 870	8 140	-8,23
Vuodeosasto	Hoitopäivät	7 946	8 500	8 025	
	Sairaansijoja	30-45	30 - 45	35	
	Sairaansijojen käyttö / keskimääräinen paikkoja	36,2	36,8	35,0	-4,89
	Sairaansijojen ulkopaikkakuntamyynti	555	365	555	
Röntgen		2 245	2 333	2 400	2,87
Fysioterapiakäynnit		1 138	1 150	1 180	2,61
Lisäksi:					
- ryhmät		163	160	160	
- ryhmiin osallistuja		1111	980	1000	
Puheterapeutti, Suonenjoki	Suoritteet	673	600	690	15,00
Muistipoliklinikka	Käynnit	948	880	640	
Henkilöstö	Lukumäärä	121	119	119	
	Lukumäärä / sairaansija	0,75	0,79	0,80	

Terveysthuolto eriteltynä vuosina 2010 - 2015, 1000 €	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Perusterveydenhuolto*	-6 658	-6 145	-6 326	-5 726	-6 318	-6 177	-2,2
Erikoissairaanhoido	-9 494	-10 694	-10 863	-10 415	-10 982	-10 820	-1,5
PSSHP*	-8 145	-9 142	-9 329	-8 928	-9 410	-9 545	1,4
Ensihoito	-147	-486	-499	-463	-460	-400	-13,0
Pieksämäen terveyskeskus*	-252	-195	-180	-199	-170	-25	-85,3
Muu ostopalvelu	-145	-145	-118	-93	-110	-110	0,0
Psykiatrinen hoito (Suonenjoki)	-632	-527	-573	-546	-587	-520	-11,4
Oma erikoissairaanhoido	-173	-199	-164	-186	-245	-220	-10,2
Terveysthuolto yhteensä	-16 152	-16 839	-17 189	-16 141	-17 300	-16 997	-1,8

* sisältää Suonenjoen kaupungin maksuosuuden eläkemenoperusteisesta maksusta, 124.400 euroa vuonna 2017

Työterveyshuollon palvelut ostetaan vuonna 2017 Verso Oy:itä. Määrärahaavaraus 57.000 euroa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Henkilöstöpäällikkö

Tilittunnus: 180 Työllisyydenhoito

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	103 305	100 000	85 000	-15 000	-15,0
Toimintamenot	-229 393	-298 300	-262 400	35 900	-12,0
Toimintakate	-126 088	-198 300	-177 400	20 900	-10,5
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset	0	0	0	0	
Netto	-126 088	-198 300	-177 400	20 900	-10,5

Toiminta-ajatus

Työllistämistoimin pyritään aktivoimaan ja luomaan työtä pitkään työttömänä olleille henkilöille. Työllistämistä toteutetaan yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Alueellisen työvoima- ja yrityspalveluhankkeen käynnistyminen ja sitä kautta työllistymistä kehittävä monialainen yhteispalvelun kehittäminen yhteistyössä Kuopion kaupungin kanssa.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.	
Kaupungin työllistämät henkilöt	Lukumäärä	20	15	15	0	0,0
Työllistettyjen henkilöiden työmäärä kuukausina	Työkuukausi	95	130	130	0	0,0
Työllistämiskipalkat ja henkilösivukulut	€	229 393	252 600	205 000	-47 600	-18,8
Työllistämistuki valtiolta	€	103 305	92 000	85 000	-7 000	-7,6
Työllistämissuunnitelma:					Työllistettyjen jakoa toimialoille ei voi nykytilanteessa suunnitella etukäteen.	
Sosiaalitoimi	Työkuukausi					
Koulutoimi ja varhaiskasvatus	Työkuukausi	12				
Tekninen toimi	Työkuukausi	45				
Ulkopuoliset työllistämishankkeet	Työkuukausi					
Ruokapalvelut	Työkuukausi	6				
Muut (kansalaisopisto / toimisto)	Työkuukausi	32				
Työkuukaudet yhteensä	Työkuukausi	95	130	90	-40	-30,8

Nuorten kesätyöllistämistä edistävä palvelusetelikokeilu. Varataan 25.000 euron suuruinen kannustinraha nuorten työllistämiseen vuodelle 2017. Tarkemmat ohjeet laaditaan vuoden 2017 alusta.

Kaupunginhallitus
180 Työllisyydenhoito

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Työmarkkinaosuuden kuntatuen saajien aktivoiminen työhön, työkokeiluun tai kuntouttavaan työtoimintaan.

TYP-toiminnan kehittäminen yhteistyössä Kuopion kaupungin kanssa työvoima- ja yrityspalveluiden kehittämishankkeena.

Uusien toimintamallien löytäminen ja edelleen kehittäminen työllistämistyössä.

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Työttömien määrä	ELY-keskuksen tilasto	Työttömyyden vähentäminen.
300 ja 1000 päivää työttömänä olleiden ja TYP-asiakkaiden määrä ja työllisyyskoordinaattorin kontaktien määrä.	Kelan tilasto, TYP-järjestelmän tiedot, koordinaattorin raportti	Pitkään työttöminä olleiden aktivointi, osittainen ja kokoaikainen työllistyminen.
Keskitetty koululaisten kesätyöllistäminen työllisyysbudjetista.	Kesätyöntekijöiden määrä.	Tarkempi suunnitelma kesätyöpaikoista tehdään yhteistyössä toimialojen kanssa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sosiaalilautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Sosiaalijohtaja

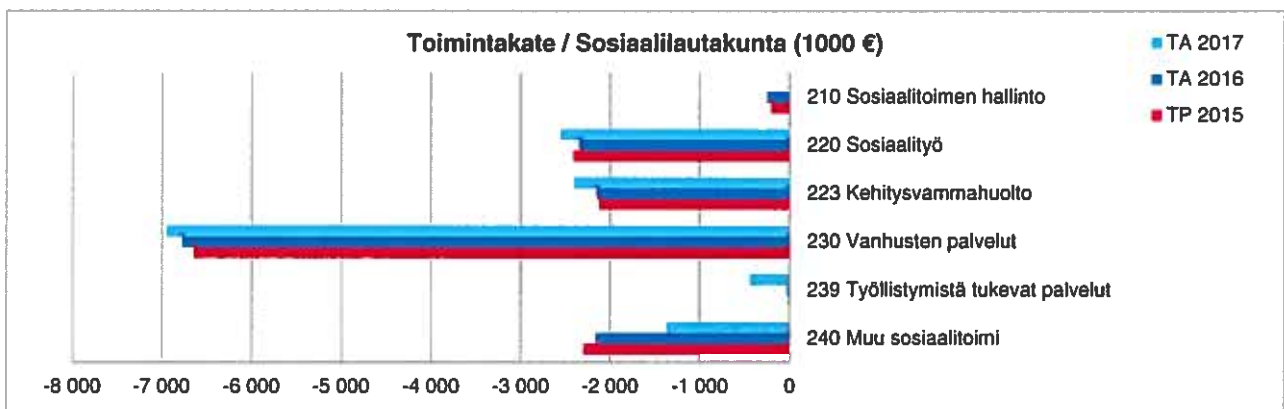
Tilitunnus: 200 Sosiaalilautakunta

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	2 922 017	3 083 200	3 371 100	287 900	9,3
Toimintamenot	-16 605 974	-16 786 400	-17 084 000	-297 600	1,8
Toimintakate	-13 683 957	-13 703 200	-13 712 900	-9 700	0,1
Suunnitelmapoistot	-157 895	-155 400	-157 700	-2 300	1,5
Vyörytykset	-309 173	-269 000	-308 600	-39 600	14,7
Netto	-14 151 025	-14 127 600	-14 179 200	-51 600	0,4

Toiminta-ajatus

Sosiaalilautakunnan tehtävänä on järjestää lakisääteiset sosiaalipalvelut. Lautakunnan tavoitena on myös edistää ja tehdä yhteistyötä niiden toimijoiden kanssa, jotka tukevat yksityisen henkilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta, toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia.

Tuloslaskelma, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Myyntituotot	129 837	120 700	96 300	-24 400	-20,2
Maksutuotot	1 841 677	1 999 900	1 792 200	-207 700	-10,4
Tuet ja avustukset	403 629	387 000	964 000	577 000	149,1
Vuokratuotot	481 980	528 200	513 600	-14 600	-2,8
Muut toimintatuotot	64 894	47 400	5 000	-42 400	-89,5
Toimintatuotot	2 922 017	3 083 200	3 371 100	287 900	9,3
Palkat ja palkkiot	-3 859 563	-3 969 800	-3 996 100	-26 300	0,7
Henkilösivukulut	-1 242 207	-1 307 800	-1 245 700	62 100	-4,7
Henkilöstökulut yhteensä	-5 101 770	-5 277 600	-5 241 800	35 800	-0,7
Palvelujen ostot	-8 973 352	-8 981 900	-9 961 100	-979 200	10,9
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-242 101	-230 500	-255 800	-25 300	11,0
Avustukset	-1 863 497	-1 808 700	-1 083 000	725 700	-40,1
Vuokratulot	-402 793	-465 400	-519 600	-54 200	11,6
Muut toimintakulut	-22 461	-22 300	-22 700	-400	1,8
Toimintakulut	-16 605 974	-16 786 400	-17 084 000	-297 600	1,8
Toimintakate	-13 683 957	-13 703 200	-13 712 900	-9 700	0,1
Suunnitelman mukaiset poistot	-157 895	-155 400	-157 700	-2 300	1,5
Vyörytykset	-309 173	-269 000	-308 600	-39 600	14,7
Ylijäämä / Alijäämä	-14 151 025	-14 127 600	-14 179 200	-51 600	0,4

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sosiaalilautakunta
 Tulosalue: Sosiaalitoimen hallinto
 Vastuuhenkilö: Sosiaalijohtaja
 Tilittunnus: 210 Sosiaalitoimen hallinto

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot		0	0	0	
Toimintamenot	-202 594	-253 100		253 100	-100,0
Toimintakate	-202 594	-253 100	0	253 100	-100,0
Suunnitelmapoistot	-147			0	
Vyörytykset	-3 562	-6 200		6 200	-100,0
Netto	-206 303	-259 300	0	259 300	-100,0

Toiminta-ajatus

Sosiaalitoimen hallinnon tehtävänä on valvoa sosiaalilautakunnan alaisten palveluiden toiminnan laillisuutta, taloudellisuutta ja palvelujen laatua yhdessä palvelualueiden esimiesten kanssa sekä tuottaa sosiaalitoimen keskitettyjä hallinto- ja toimistopalveluita.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveyspalvelurakenne uudistus etenee. Pohjois-Savon sote-suunnitelmatyötä (PoSoTe) tehdään Pohjois-Savon Liiton johdolla. Tavoitteena on sote palveluiden siirtyminen maakunnille 1.1.2019 alkaen. Toimeentulotuki (paitsi täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki) siirtyy Kelalle 1.1.2017 alkaen. Sosiaalityö jää kuntiin. Sosiaalipalveluja kehitetään edelleen sosiaalihuoltolain mukaisiin ennalta ehkäiseviin ja avopalveluihin.

Talousarvioon vuodelle 2017 sisältyvät avustukset vanhusneuvostolle ja vammaisneuvostolle on siirretty kaupunginhallituksen alle. Toiminta-avustus Suonenjoen Rintamaveteraaneille 10.000 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari / keino	Tavoite
Valtakunnallinen SOTE-palvelurakenne uudistus toteutuu.	Suonenjoen sosiaalipalvelut siirtyvät maakunnalle 1.1.2019.	Aktiivinen työskentely PoSoTe-ryhmässä.
Suonenjoen sosiaalitoimen ja Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän yhteistyö tiivistyy mm. mielenterveyskuntoutujien, vanhusten, perheiden ja työttömien terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Asiakaslähtöiset, toimivat ja vaikuttavat sosiaalipalvelut.	Yhteiset säännölliset palaverit TK:n kanssa.	Suonenjoen sosiaali- ja terveyspalveluja integroidaan sote-palvelurakenteen uudistukseen liittyen.
Johtamisessa hyödynnetään hyvinvointi-indikaattoritietoja. Tunnistetaan paljon palveluja käyttäviä asiakasryhmiä. Terveyserojen kaventuminen.	Sosiaalipalveluiden kustannusten hillintä pitkällä tähtäimellä.	Sosiaalipalveluiden kohdentaminen erityisen heikossa elämäntilanteessa oleville.
Sosiaalitoimi antaa käyttöön oman asiantuntemuksensa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen poikkihallinnollisessa hyvinvointijohtoryhmässä.	Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottuminen. Sosiaalipalveluiden kustannusten hillintä.	Kuntalaisten terveyden - ja hyvinvoinnin edistäminen poikkihallinnollisesti.
Osaava, työhönsä motivoitunut ja kehittämismyönteinen henkilöstö. Painopisteen siirtäminen korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin ja varhaisiin palveluihin. LEANin mahdollisuuksien tunnistaminen sosiaalipalvelussa.	Työtyytyväisyyden paraneminen. Sosiaalipalveluiden kustannusten hillintä.	Sosiaalipalveluiden kehittäminen yhteistyössä henkilöstön ja palvelualuejohtajien kanssa. Henkilökunnan kouluttautuminen ja ammattitaidon ylläpitäminen.
Lautakunnan päätökset lakien ja asetusten mukaisia. Lautakunta tiedostaa päätöksensä vaikutukset.	Lautakunta toimii johdonmukaisesti.	Laadukas lautakuntatyöskentely.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sosiaalilautakunta
Tulosalue: Sosiaalityö
Vastuuhenkilö: Johtava sosiaalityöntekijä
Tilitunnus: 220 Sosiaalityö

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	64 254	49 000	35 400	-13 600	-27,8
Toimintamenot	-2 475 331	-2 391 500	-2 586 700	-195 200	8,2
Toimintakate	-2 411 077	-2 342 500	-2 551 300	-208 800	8,9
Suunnitelmapoistot				0	
Vyörytykset	-48 107	-36 700	-47 500	-10 800	29,4
Netto	-2 459 185	-2 379 200	-2 598 800	-219 600	9,2

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön tehtävänä on tuottaa ja järjestää lakisääteiset palvelut. Toiminta-ajatuksena on edistää yksilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja itsenäistä selviytymistä, tarjoamalla kuntalaisille vaikuttavia ja monipuolisia sosiaalityön palveluja. Sosiaalityön tavoitteena on saada asiakkaan tilanteeseen muutos niin, että sosiaalityön palvelujen tarve vähenee tai lakkaa. Sosiaalityössä korostuvat ennaltaehkäisevät ja varhaiset työmuodot.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kunnalliseen sosiaalihuoltoon sovelletaan sosiaalihuoltolakia, jota uudistettiin 2015. Lain uudistus on tuonut kunnille sekä uusia tehtäviä että uusia painotuksia asiakasprosesseihin. Ennaltaehkäisevä ja monialainen yhteistyö ovat uuden sosiaalihuoltolain kulmakivet. Päämääränä on asiakkaan oikeus hyvään palveluun. Tavoitteena on edelleen toimintatapojen selkeyttäminen. STM on käynnistänyt lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE), jonka tavoitteena on nykyistä lapsi- ja perhelähtoisemmät, vaikuttavammat ja kustannustehokkaammat monialaisesti yhteensovitut palvelut. **Vammaislainsäädäntöä uudistetaan. Tavoitteena on antaa eduskunnalle hallituksen esitys vammaisten henkilöiden erityispalveluja koskevaksi laiksi syksyllä 2017. Laki tulisi kokonaisuudessaan voimaan vuonna 2019.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Perheneuvola	Asiakkaat	132	80	130	62,5
Perhetyö	Asiakasperheet	29	25	30	20,0
Lastensuojelu	Perhehoito, hoitopäivät	3 403	4 380	3 345	-23,6
	Hoitopv hinta € / vrk	54,00	48,00	55,00	14,6
	Ammatilliset perhekodit, hoitopäivät	568	730	400	-45,2
	Hoitopv hinta € / vrk	168,00	214,00	250,00	16,8
	Lasten ja nuorten laitoshoidon, hoitopäivät	1 849	1 095	730	-33,3
	Hoitopv hinta € / vrk	222,00	280,00	250,00	-10,7
Työtoiminta ja työhön kuntoutus	Kehitysvammaiset asiakkaat 31.12.	15	15	15	0,0
	Työpäivät	1 860	1 620	1 860	14,8
	Vajaakuntoiset (sis. m-asiakkaat) 31.12.	16	16	16	0,0
	Työpäivät	1 330	1 213	1 330	9,6
	Oma toiminta: avotyö, asiakkaat	13	14	14	0,0
Vammaispalvelu	Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu	125	130	130	0,0
	Henkilökohtainen apu	39	45	42	-6,7
Päihdekuntoutus	Asiakkaat				
	Hoitopäivät	134	200	200	0,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Kotipalvelun perhetyöntekijä on siirtynyt perhetyön tiimiin varhaisen tuen palveluihin. Vahvistetaan verkostotyötä muiden varhaisen tuen palveluiden kanssa. Tukihenkilöpalvelun järjestämisessä selvitetään yhteistyömahdollisuuksia eri toimijoiden erityisesti sivistystoimen kanssa.	Lastensuojelun kustannusten pieneminen. Tukihenkilöiden määrä. Perheasioiden sovittelua on saatavilla. LAPE työryhmä perustettu. Yhteistyöpalaverit kerran vuodessa eri toimijoiden kanssa.	Ennakoivien perhepalveluiden kehittäminen. Käynnistetään LAPE muutosohjelma.
Selvitetään mahdollisuus järjestää päivätoimintaa mielenterveyskuntoutujille yhteistyössä järjestöjen kanssa.	Päivätoimintaa on tarjolla yksi kerta viikossa.	Mielenterveyskuntoutujien päivätoiminnan kehittäminen.
Sosiaalityön asiantuntijuutta on käytettävissä vuodeosastolla ja vanhuspalveluissa.	Toteutunut palveluohjaus.	Sosiaalityön ja terveydenhuollon yhteistyön tiivistäminen. Vanhussosiaalityön palvelujen kehittäminen.

KÄYTTÖTALOUDEEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin:

Sosiaalityöntekijät

Tulosalue:

Kehitysvammahuolto

Vastuuhenkilö:

Kehitysvammopalveluiden esimies

Tilinunnus:

223 Kehitysvammahuolto

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	60 181	63 700	63 400	-300	-0,5
Toimintamenot	-2 178 778	-2 210 900	-2 471 800	-260 900	11,8
Toimintakate	-2 118 597	-2 147 200	-2 408 400	-261 200	12,2
Suunnitelmapoistot	-8 168	-8 200	-8 200	0	0,0
Vyörytykset	-41 800	-39 000	-41 800	-2 800	7,2
Netto	-2 168 566	-2 194 400	-2 458 400	-264 000	12,0

Toiminta-ajatus

Tuotetaan ja järjestetään lakisääteiset kehitysvammahuollon palvelut. Kehitysvammahuollon tavoitteena on turvata asiakkailleen yksilölliset peruspalvelut, joita täydennetään kehitysvammaisten erityishuoltolain pohjalta myönnettävillä palveluilla. Hyvät peruspalvelut pitävät sisällään yksilöllisen asumisratkaisun, päiväaikaisen toiminnan järjestämisen sekä tarvittavan tuen mielekkääseen vapaa-aikaan.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnallisen sote-uudistuksen mukanaan tuomat mahdolliset muutokset kehitysvammahuoltoon.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Asumispalvelut:					
Kehitysvammaisten hoitokodit,	Aukkaita 31.12.	26	27	27	0,0
ostetut palvelut	Asumispäivät	9 640	9 855	9 855	0,0
	Asumispv hinta € / vrk	113,00	118,00	148,00	25,4
Asumispalvelut:					
Palvelukeskus Väinölä	Aukkaita 31.12.	7	7	7	0,0
	Asumispäivät	2 352	2 555	2 555	0,0
	Päivätoiminta-asiakkaat	17	17	17	0,0
	Päivätoimintapäivät	2 134	2 150	2 150	0,0
Laitoshoidon palvelut					
Kehitysvammaiset	Hoitopäivät	1 547	1 460	1 460	0,0
	Hoitopv hinta € / vrk	381	393	482	22,6
Avopalvelut:					
Itsenäisen asumisen tukeminen	Asiakkaat			10	
Avotyötoiminta	Asiakkaat			13	
Iltapäivätoiminta	Asiakkaat			4	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Talousarviopohjan uudistaminen vuodelle 2018 niin, että yksikköhinnat on mahdollista laskea kaupungin omille asumispalveluille, päivätoiminnalle, iltapäivätoiminnalle ja avopalveluille.	Taloustunnisteet. Omille palveluille on mahdollista laskea yksikköhinnat 7/2017.	Omien kehitysvammopalveluiden kustannusten tiedostaminen.
Kehitetään kehitysvammahuollon palveluja yhdessä henkilöstön kanssa.	Tunnistetaan kehitysvammahuollon kehittämistarpeet.	Kehitysvammahuollon palvelujen kehittäminen.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin:

Sosiaalityöntekijät

Tulosalue:

Vanhusten palvelut

Vastuuhenkilö:

Vanhuspalvelupäällikkö

Tilittunnus:

230 Vanhusten palvelut

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	2 128 352	2 316 000	2 099 300	-216 700	-9,4
Toimintamenot	-8 775 472	-9 092 200	-9 049 700	42 500	-0,5
Toimintakate	-6 647 120	-6 776 200	-6 950 400	-174 200	2,6
Suunnitelmapoistot	-149 580	-147 200	-149 500	-2 300	1,6
Vyörytyserät	-157 686	-123 600	-161 300	-37 700	30,5
Netto	-6 954 386	-7 047 000	-7 261 200	-214 200	3,0

Toiminta-ajatus

Lakisääteisten vanhuspalvelujen järjestäminen. Vanhuspalvelujen tavoitteena on tukea ikäihmisten itsenäistä ja turvallista elämää sekä toimintakyvyn ylläpitämistä omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Tavoitteena on antaa ikääntyneille yksilöllistä ja tarpeita vastaavaa tukea ja hoivaa. Kotihoidolla, omaishoidon tuella sekä tukipalveluilla turvataan tarvittavat palvelut vanhuksen kotiin. Ennaltaehkäisevä, omatoimisuuteen kannustava ja toimintakykyä edistävä työote ovat keskeisiä toimintaperiaatteita. Asumispalveluihin turvaututaan vasta, kun kotihoidon palvelut eivät riitä ja vanhuksen toimintakyky ja hoidon tarve sitä selkeästi vaativat.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnalliset uudet vanhuspalvelujen laatusuositukset ovat tekeillä ministeriössä. Suonenjoella on käytössä uudet asumispalvelukriteerit. Vanhuspalvelujen rakennetta on linjattu sosiaalityöntekijätoiminnassa niin, että toiminnan painopiste siirretään asumispalveluista kotihoitoon. Ennalta ehkäisevä ja ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävä työ nousee keskiöön. Kaupunki on mukana Voimaa vanhuuteen-ohjelmassa v. 2016-2018. Suunnitelmakaudella vähennetään tehostetun palveluasumisen paikkoja siten, että vuoteen 2018 mennessä niitä on 90. Kotipalveluiden perhetyöntekijä siirtyy sosiaalityön perhepalveluiden alaisuuteen.

Toimivan kotihoidon kehittäminen (I&O -hanke). Varattu 70.000 euroa kotipalvelun palveluseteli menoihin vuodelle 2017.

Stm:n valtakunnalliset suositukset > 75-vuotiaiden asumisesta ja toteuma Suonenjoella					
Indikaattori	Suositus	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Tavoite 2018
Asuu kotona itsenäisesti	91 - 92 %	85,00 %	90,00 %	91,00 %	92 %
Saa säännöllistä kotihoitoa	13 - 14 %	12,00 %	14,00 %	14,00 %	14 %
Saa omaishoidontukea	6-7%	7,00 %	7,00 %	7,00 %	7 %
Tehostetun palveluasumisen piirissä (ympäri vuorokauden)	6-7%	10,90 %	10,00 %	9,00 %	8,00 %
		110 paikkaa	119 paikkaa*	90paikkaa	80 paikkaa
Laitoshoidossa	2-3%	1,09 %	1,29 %	1,29 %	2,00 %

Taulukossa olevat luvut ovat yli 75-vuotiaita koskevia. Kotihoidossa, asumispalveluissa sekä omaishoidon tuen saajissa on myös henkilöitä 65-74-vuotiaiden ikäryhmässä, mikä tulee huomioida kokonaistarkastelussa.

Kotihoito

Kotipalvelut:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Asiakkaita yhteensä	Lukumäärä	464	372	410	10,2
Lapsiperheet	Lukumäärä	21	25		-100,0
Vanhuskotitaloudet (>75-v.)	Lukumäärä, säänn.	350	190	230	21,1
Vanhuskotitaloudet (65-74-v.)	Lukumäärä	85	40	95	
Muut (<65-v, vammaiset)	Lukumäärä	8	40	25	-37,5
Tilapäiset asiakkaat	Lukumäärä	ei lasketa	77	60	-22,1
Kotipalvelukäynnit*	Käyntikerta	57 880	62 000	80 000	29,0
Kotipalveluhenkilöstö	Henkilömäärä	30	31**	30***	

Sosiaalilautakunta
230 Vanhusten palvelut

Nettokustannukset+ poistot+ vyör.	€	1 550 331	1 703 500	1 866 300	
Käyntihinta €/ käynti	€	26,79	28,17	23,33	-17,2
Tukipalvelut: (sotainv. ateria-, siivous-, pesulapalvelut, kuljetuspalvelu, turvapuhelin, päiväkeskus)					
Asiakkaita yhteensä		247	222	250	
Päiväkeskusasiakkaat	Asiakkaat	90	75	85	13,3
Kuljetuspalvelut		68	46	65	41,3
Turvapuhelin	Kpl	98	98	100	2,0
Sove-palvelut		3	3	5	66,7
Omaishoidon tuki	Yli 65-vuotiaat	85	70	70	0,0

* Sisältää kotisairaanhoidon käynnit ** Päivätoiminnasta siirretty yksi lähihoitaja kotihoitoon.
*** Yksi lähihoitaja siirtyy sosiaalityön perhepalveluihin.

Asumispalvelut

Tehostettu palveluasuminen

Oma toiminta:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Veljeskoti tehostettu palveluasuminen					
Asukkaita yhteensä	Lukumäärä	42	42	42	0,0
Asukkaita tehostettu	Lukumäärä	27	26	20	-30,0
Henkilöstö/tehostettu	Lukumäärä	20	20	11	-45,0
Henkilöstömitoitus/tehostettu	Hoitajaa / asukas	0,47	0,47	0,55	17,0
Hoitopäivät (tehostettu)	Hoitopäivät		9 125	7 300	-20,0
Nettokustannukset+ poistot+ vyör.				603 000	
Hoitopäivän hinta (tehostettu)	€			83	
Intervallipaikat	Kpl	0	0	0	
Veljeskoti palveluasuminen					
Asukkaita palveluasumisessa	Lukumäärä	15	16	22	37,5
Käyntien määrä, palveluas.	Käyntikerrat		20 000	27 500	37,5
Henkilöstö/palveluasuminen	Lukumäärä			9,00	
Henkilöstömitoitus/palveluas.	Hoitajaa/asu			0,40	
Nettokustannukset+ poistot+ vyör.				409 300	
käyntihinta €/ käynti	€			14,88	

Joennannan kodin tehostettu palveluasuminen ja laitoshoido

Joennannankoti	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos %/Huom
Paikkoja tehostettu	Kpl	21	21	21	0,0
Laitoshoitopaikkoja	Kpl	12+1	13+1	13+1	0,0
Vuorohoitopaikkoja	Kpl	3	3	3	0,0
Paikkoja kaikki yhteensä	Kpl	37	37+1	37+1	0
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	12 705	13 505	13 525	0,1
Hoitopäivät laitoshoido	Päiviä / vuosi	5 359		5 110	
Hoitopäivät tehostettu palv.as.	Päiviä / vuosi	6 704		7 665	
Hoitopäivät vuorohoidossa	Päiviä / vuosi	642		750	
Nettokustannukset+ poistot+ vyör.				730 700	
Kustannukset, laitoshoido				643 500	
Kustannukset, tehostettu					
Hoitopäivän hinta, laitoshoido		196,50	108,00	142,99	
Hoitopäivän hinta, tehostettu	€	56,95	72,00	83,95	
Kokonaishenkilöstö, Joennanta	Henkilöä	22,5+2		22+2	
Henkilöstö, tehostettu	Henkilöä		14+1	14+1	
Henkilöstömitoitus,tehostettu	hoitajaa/hoidettava			0,58	
Henkilöstö, laitoshoido	Henkilöä		8,0	8+1	
Henkilöstömitoitus, laitoshoido	hoitajaa/hoidettava			0,57	

Ostopalvelut:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Palvelukotisäätiön lisveden palvelukoti					
Paikkoja	Kpl	29+3	29+3	27+3	-6,3
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	11 680	11 680	10 950	-6,3
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / asukas	0,72	0,70	0,70	0,0
Hoitopäivän hinta (hoitoluokka 1 / 2)	€	82,30	114,00	99,50/111,50	
Hoivakoti Valkeinen					
Sopimuspaikat+ saattohoito	Kpl	25	25	25	

Sosiaalilautakunta
230 Vanhusten palvelut

Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	9 125	9 125	9 125	0,0
Kotikuntalain mukaiset paikat		1	1	2	100,0
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	365	365	730	100,0
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / asukas	0,59	0,60	0,60	0,0
Hoitopäivän hinta (hoitoluokka 2 / 3)	€	71,70	106,00	91,00/103,00	
Muut hoito- ja palvelukodit:					
Paikkoja	Kpl	18	20	15	-25,0
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	6 570	7 300	5 475	-25,0
Keskimääräinen hoitopäivän hinta ostopalveluissa	€	99,00	81,00	96,00	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Asiakas asuu kotona pidempään.	Itsenäisesti kotona asuvien määrä/valtakunnallinen suositus > 75-vuotiaat 91%	Kotona asumisen tukeminen ja toimintakyvyn ylläpitäminen.
Mobiililaitteiden hyöty/raportit.	Välitön työaika 65% kotihoidossa, 45% kotisairaanhoidossa.	Kotihoidon välittömän työajan lisääminen.
Kuukausittainen talousraporttien analysointi.	Omien yksikköhintojen laskeminen ja niiden analysointi. Talousarviossa pysyminen.	Taloudellisuuden ja kustannustietoisuuden lisääminen, yksikköhintojen tarkentuminen.
Tehostetun palveluasumisen piirissä/valtakunnallinen suositus: 6-7% yli 75-vuotiaista kuntalaisista.	Tehostetussa palveluasumisessa asuvien asukasmäärä 90 vuoteen 2018 mennessä.	Tehostetun palveluasumisen paikkamäärä alenee, kustannukset laskevat.
Asumispalveluiden toiminnan muutos Veljeskodilla	Palveluasumisen paikat lisääntyvät ja tehostetun paikat vähenevät	Veljeskoti muutettu palveluasumisen yksiköksi v. 2018 mennessä.
Kotihoidossa toimii mielenterveystiimi.	Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen ostojen tarve vähenee.	Kotihoidossa lisätään mielenterveyskuntoutujien palveluihin ja hoitoon liittyvää osaamista.
Kotihoidon asiakkaat käyttävät nykyistä enemmän palveluseteliä kotihoidossa.	Palveluseteliä käyttävien asiakkaiden määrä. Palvelusetelin näkyvyys sosiaalipalveluiden nettisivuilla.	Palvelusetelin käyttöä kunnallisen kotihoidon tasavertaisena tuottajana markkinoidaan.
Kehittämistyö yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstön osaamisen lisääminen, työtapojen sekä kuntouttavan työotteen kehittäminen. Vanhuspalveluiden työtapojen kehittäminen asiakaslähtöisesti ja voimavarakeskeisesti.	Koulutuksiin osallistuminen, kehittämisilltapäivät, oppisopimuskoulutuksesta valmistuvien määrä. RAVA-koulutuksen järjestäminen.	Vanhuspalveluiden kehittäminen. Asiakaslähtöisyyden kehittäminen kotihoidossa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin:

Sosiaalilautakunta

Tulosalue:

Työllistymistä tukeva toiminta

Tilivelvollinen:

Sosiaalijohtaja

Tilitunnus:

239 Työllisyyttä tukeva toiminta

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	29 947	20 000	24 000	4 000	20,0
Toimintamenot	-39 903	-43 900	-459 100	-415 200	945,8
Toimintakate	-9 956	-23 900	-435 100	-411 200	1 720,5
Suunnitelmapoistot	0			0	
Vyörytykset	-779		-800	-800	
Netto	-10 735	-23 900	-435 900	-412 000	1 723,8

Toiminta-ajatus

Työmarkkinatuella olevien pitkäaikaistyöttömien työllisyyden ja elämänhallinnan tukeminen. Tavoitteena on kaventaa kuntalaisten hyvinvointi- ja terveyseroja ja saada aikaan pitkäaikaistyöttömän kokonaisvaltaista hyvinvointia tukeva elämänmuutos. Yhteistyökumppaneita ovat mm. TE- toimisto, TYP, aikuissosiaalityö sekä Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kunta on vastuussa työmarkkinatukea saavien työllistymisestä. Suonenjoki on mukana Kuopion hallinnoimassa Kuopion alueen työllisyshankkeessa, jonka tavoitteena on pitkäaikaistyöttömien työllistyminen. Lisäksi Suonenjoki on mukana Rautalammin kunnan kanssa Työtä osuuskunnasta - hankkeessa. Siilinjärven hallinnoima Nuoret duuniin -hanke jatkuu Suonenjoella. Työttömien terveystarkastuksia jatketaan Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa. Työllisyyspalveluohjaajan tehtävä jatkuu määräaikaisesti vuoden 2018 loppuun saakka.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Kuntouttava työtoiminta	Asiakkaat	30	40	40	0,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen Suonenjoella.	Työmarkkinatuen kuntaosuus.	Työllisyyden edistäminen.
Rivertecin sopimuksen mukainen käyttö, yhteistyö Via Dian, sekä muiden toimijoiden (mm. Tehdään itse ry:n ja Vanhamäki säätiön) ja kaupungin välillä.	Kuntouttavan työtoiminnan piirissä ja työkokouksissa olevat.	Kuntouttavan työtoiminnan ja työkokeilumahdollisuuksien lisääminen.
Työttömien terveystarkastuksia toteutetaan Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymässä.	Työttömien terveystarkastusten määrä.	Kuntalaisten hyvinvointi - ja terveyserojen kaventuminen.

KÄYTTÖTALOUDEEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sosiaalilautakunta
Tulosalue: Muu sosiaalitoimi
Tilivelvollinen: Sosiaalijohtaja
Tilitunnus: 240 Muu sosiaalitoimi

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	639 284	634 500	1 149 000	514 500	81,1
Toimintamenot	-2 933 897	-2 794 800	-2 516 700	278 100	-10,0
Toimintakate	-2 294 613	-2 160 300	-1 367 700	792 600	-36,7
Suunnitelmapoistot	0			0	
Vyörytykset	-57 239	-63 500	-57 200	6 300	-9,9
Netto	-2 351 852	-2 223 800	-1 424 900	798 900	-35,9

Toiminta-ajatus

Kunta- ja palvelurakenteidenmuutokset sekä uudistuva sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö luovat tarpeita uudenaikaiselle palveluiden kehittämiselle terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi. Sosiaalihuoltolain mukaan kunnat ovat velvoitettuja järjestämään sosiaalisen kuntoutuksen palvelut niitä tarvitseville asukkaalleen, mikä samalla luo tarpeen moniammatilliselle yhteistyölle. Verkostoituminen edellyttää moniammatillisen osaamisen yhteensovittamista sosiaali- ja terveydenhuollon, TE-palvelujen, Kelan ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Erityisryhmien asumispalvelut on kilpailutettu ja uudet sopimukset astuvat voimaan 1.1.2017 alkaen.**Toimeentulotuki siirtyy Kelalle 2017. Kuntiin jää sosiaalityö sekä täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen. Kela on sitoutunut varmistamaan, että asiakkaat ohjataan sosiaalityön palvelujen piiriin niiden perusteiden mukaan, joista Kela ja kunnat ovat yhdessä sopineet. Hyväksytyt lakiesitykset mukaan Kela myös tekee perusosan alennuksiin liittyvän harkinnan ja vastaa asiakkaan ohjauksesta kunnan sosiaalitoimeen suunnitelman tekemistä varten. Vanhamäki Säätiön perheryhmäkoti toiminnan läpilaskutus sisältyy tähän osa-alueeseen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Toimeentulotukiasiakkaat	Ruokakunta	351	350	0	-100,0
Täydentävä ja ennaltaehkäisevä ttt	Ruokakunta	146	156	150	-4,0
Erityisryhmien ostetut asumispalvelut					
Asiakkaat 31.12.	Lukumäärä	37	40	35	-12,5
Asumispäivät	Asumispäivät	13 883	14 600	12 775	-12,5
Hoitopäivän hinta:					
Palveluasumisessa	€	87	92	109	
Tehostetussa palveluasumisessa	€	87,00	87,00	108,00	24,1

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Erityisryhmille on olemassa kevyempiä palvelumuotoja.SAS-yhteistyön tiivistäminen mielenterveyskeskuksen kanssa, oikea-aikaisen avun tarjoaminen. Kotiympäristössä tapahtuvaa suunnitelmallista sosiaalista kuntoutusta kehitetään.	Palveluasumisen asukkaat tehostetussa ja palveluasumisessa. Kotikuntoutuksen asiakkaat. Päivätoiminnan käynnistyminen.	Ostetun palveluasumisen määrä vähenee ja tehostetusta palveluasumisesta siirrytään palveluasumiseen.
Yhteistyö sosiaalitoimen ja Kelan kanssa on toimivaa.	Asiakkaat saavat sosiaalista hyvinvointia tukevat palvelut sosiaalityöntekijöiltä.	Toimeentulotuen siirtyminen Kelalle ei aiheuta ongelmia asiakkaalle.
Sosiaalinen kuntoutus, sosiaalinen toimintakyky ja sen edistäminen ovat keskeisiä toimintatapoja. Toimivat yhteistyöverkostot.	Asiakkaiden parantunut toimintakyky mahdollistaa kotona asumisen. Sosiaalitoimen kustannusten hillintä.	Ehkäistään syrjäytymistä. Lisätetään työntekijöiden osaamista sosiaalisesta kuntoutuksesta.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

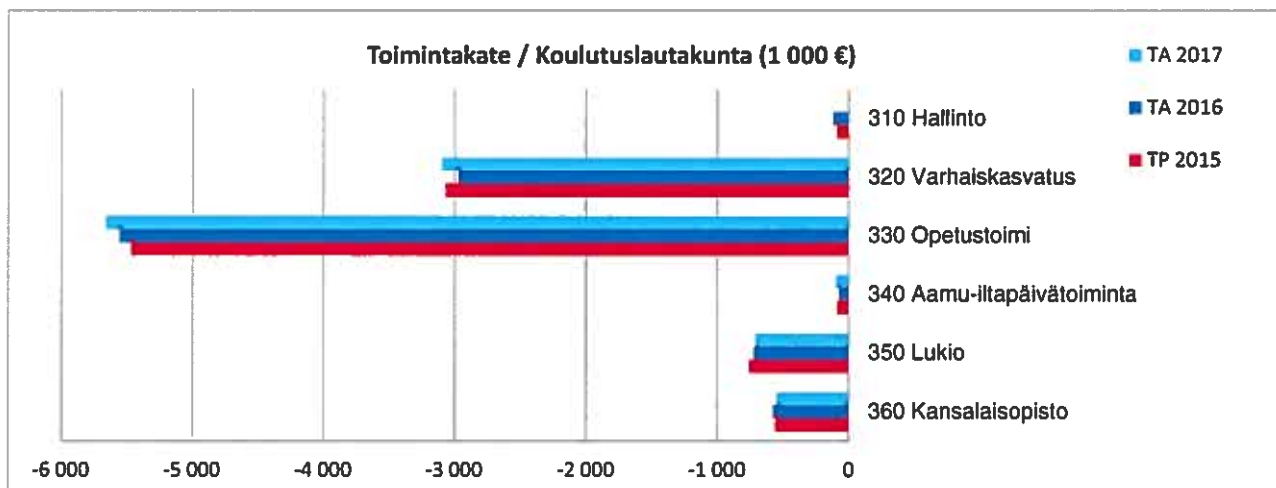
Tulosalue:

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja

Tilitunnus: 300 Koulutuslautakunta

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	1 049 045	1 051 200	1 192 400	141 200	13,4
Toimintamenot	-11 067 398	-11 066 900	-11 309 000	-242 100	2,2
Toimintakate	-10 018 353	-10 015 700	-10 116 600	-100 900	1,0
Suunnitelmapoistot	-744 636	-486 000	-699 100	-213 100	43,8
Vyörytykset	-187 682	-228 800	-189 000	39 800	-17,4
Netto	-10 950 671	-10 730 500	-11 004 700	-274 200	2,6

Tuloslaskelma, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Myyntituotot	403 159	441 500	459 600	18 100	4,1
Maksutuotot	451 294	497 500	518 000	20 500	4,1
Tuet ja avustukset	176 320	97 500	194 400	96 900	99,4
Vuokratuotot	10 734	8 300	9 200	900	10,8
Muut toimintatuotot	7 538	6 400	11 200	4 800	75,0
Toimintatuotot	1 049 045	1 051 200	1 192 400	141 200	13,4
Palkat ja palkkiot	-5 984 784	-6 037 600	-6 109 100	-71 500	1,2
Henkilösivukulut	-1 680 626	-1 713 200	-1 681 100	32 100	-1,9
Henkilöstökulut yhteensä	-7 665 410	-7 750 800	-7 790 200	-39 400	0,5
Palvelujen ostot	-1 948 212	-1 930 600	-2 002 800	-72 200	3,7
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-221 527	-199 400	-235 400	-36 000	18,1
Avustukset	-562 933	-526 000	-515 000	11 000	-2,1
Vuokratulut	-654 054	-647 000	-739 800	-92 800	14,3
Muut toimintakulut	-15 261	-13 100	-25 800	-12 700	96,9
Toimintakulut	-11 067 398	-11 066 900	-11 309 000	-242 100	2,2
Toimintakate	-10 018 353	-10 015 700	-10 116 600	-100 900	1,0
Suunnitelman mukaiset poistot	-744 636	-486 000	-699 100	-213 100	43,8
Vyörytykset	-187 682	-228 800	-189 000	39 800	-17,4
Ylijäämä / Alijäämä	-10 950 671	-10 730 500	-11 004 700	-274 200	2,6

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja

Tilitunnus: 310 Koulutoimen hallinto

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	2 599			0	
Toimintamenot	-90 518	-120 000		120 000	-100,0
Toimintakate	-87 919	-120 000	0	120 000	-100,0
Suunnitelmapoistot	-1 432	-2 900		2 900	-100,0
Vyörytykset	-1 751	-3 300		3 300	-100,0
Netto	-91 102	-126 200	0	126 200	-100,0

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelujen tehtävänä on luoda edellytykset koulutuslautakunnan alaisten varhaiskasvatuksen palvelujen, kouluosaston opetuksen ja koululaisten iltapäivätoiminnan toteutukselle sekä kokonaisuuden kehittämiseksi ja toiminnan arvioimiseksi.

Hallintopalvelujen tehtävänä on toiminnan laillisuuden, taloudellisuuden ja laadun valvominen.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Koulutoimen hallinnon talousarvio on siirretty opetustoimen yhteishankintojen talousarvioon.

KÄYTTÖTAOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja

Tilitunnus: 320 Varhaiskasvatus

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	259 923	311 400	387 400	76 000	24,4
Toimintamenot	-3 327 621	-3 279 200	-3 487 600	-208 400	6,4
Toimintakate	-3 067 698	-2 967 800	-3 100 200	-132 400	4,5
Suunnitelmapoistot	-75 121	-85 700	-75 000	10 700	-12,5
Vyörytykset	-60 619	-70 100	-60 100	10 000	-14,3
Netto	-3 203 438	-3 123 600	-3 235 300	-111 700	3,6

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tulosalue järjestää päivähoitoa ja esiopetusta, jossa turvallisuus, leikki, kannustaminen, toiminnallisuus ja myönteisyys korostuvat.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on

1. yhdessä vanhempien ja yhteistyötahojen kanssa luoda pohja lapsen kasvulle ja kehitykselle vastuunsa tuntevaksi, psyykkisesti ja fyysisesti hyvinvoivaksi kuntalaiseksi
2. mahdollistaa vanhempien työssäkäynti ja opiskelu
3. tuottaa joustavasti tarpeellinen määrä varhaiskasvatuspalveluita, jotka edistävät Suonenjoen kaupungin strategiaa tavoitteita – erityisesti aktiivisen elinkeinopolitiikan tavoitteita, jolloin esimerkiksi monipuolisten ja riittävien vuoroitopalvelujen saatavuus voi olla merkittävä etu muihin kuntiin verrattuna
4. huolehtia erityistukea tarvitsevien lasten varhaiskuntoutuksesta

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Varhaiskasvatuspalvelujen osalta tulee määrällisen palvelun lisäksi entistä enemmän kiinnittää huomiota myös palvelun laatuun ja vaikuttavuuteen, sillä varhaiskasvatuspalvelut tulevat olemaan jatkossa aikaisempaa laajemmin myös kansallisen arvioinnin kohteena. Suonenjoki haluaa lisätä vetovoimaisuuttaan toteuttamalla palvelut siten, että ne myös kansallisen arvioinnin osalta tulevat olemaan kilpailukykyisiä verrokkien sekä lähialueen muiden kuntien kanssa. Uusi varhaiskasvatuslaki asettaa aikaisempaa laajempia ja vaativampia tavoitteita toiminnalle. Osana suomalaista koulutusjärjestelmää varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen ja käyttöönotto tulee olemaan merkittävä toimenpide pedagogisen toiminnan kehittämisen ja toteuttamisen kannalta vuonna 2017. Vuosille 2016-2017 on saatu lisäksi OPH:lta hankerahoitusta 53 900 € viiden kunnan yhteiseen varhaiskasvatuksen kehittämishankkeeseen "Toimiva lapsi - toimiva arki", jossa painopiste on pedagogisen arjen sekä pedagogiikan johtamisen kehittämisessä.

Hankintojen osalta uusien esiopetussuunnitelmien sekä tulevan varhaiskasvatussuunnitelman edellyttämää oppimis- ja toimintaympäristöjen kehittämistä pyritään kalustomäärärahojen pienellä lisäämisellä tukemaan erityisesti Valkeisenmäen ja Metsolan päiväkodeissa.

Uuden toiminnanohjausjärjestelmän sekä siihen liittyvän mobiiliratkaisun myötä ICT-kustannukset nousevat, mutta toisaalta erilaisten manuaalisten tiedonsiirtojen määrä vähenee merkittävästi.

Esiopetuksen osalta varaudutaan ikäluokan erityisopetustarpeen vaatimaan pienennettyyn ryhmään, joka toimii lukuvuoden 2017-18 ajan Valkeisenmäen päiväkodissa.

Perhepäivähoidon osalta talousarviossa varaudutaan 14 kotona toimivan hoitajan palkkaamiseen ja tarvittavan varahoidon tuottamiseen kahden hoitajan turvin.

Varaudutaan tulevaisuuden varhaiskasvatuspalvelujen riittävyyden turvaamiseen selvittämällä olemassa olevien kaupungin omien toimitilojen hyödyntäminen ja valmistautudaan yksityisen palvelutuottajan toiminnan aloittamiseen Suonenjoella vuosina 2018-19.

Koulutuslautakunta
320 Varhaiskasvatus

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Asiakkaita	alle 3-v lukumäärä 31.12.	47	50	55	10,0
	3-5-v lukumäärä 31.12.	110	110	115	4,5
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	64	66	67	1,5
Päiväkodit	Kokopäivähoito	17 303	17 500	18 500	5,7
	Osapäivähoito	6 920	6 200	6 900	11,3
	€/ hoitopäivä (netto)	73,61	74,96	70,12	-6,5
Perhepäivähoito	Kokopäivähoito	7 656	8 000	8 800	10,0
	Osapäivähoito	110	300	200	-33,3
	€/ hoitopäivä (netto)	66,50	57,52	66,03	14,8
Lasten kotihoidontuki	Lapsia yhteensä	162	155	145	-6,5
	Kotihoidon tuella (ka)	104	95	95	0,0
	Yksityisen hoidon tuella (ka)	58	60	50	-16,7
Esiopetus	Esiopetusoppilaita 20.9.	64	66	67	1,5
	Opetustuntien lukumäärä, kpl / vuosi	3 850	3 500	3 850	10,0
	Esiopetuspaikka € / vuosi	6 433	6 027	6 513	8,1

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Varhaiskasvatuspalveluiden laatu	Asiakastytyväisyyskysely	Asiakastytyväisyys pysyy ennallaan tai paranee.
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyys	Hoito- ja esiopetuspaikkojen riittävyys	Kysyntään nähden riittävät palvelut.
Työntekijöiden työhyvinvointi	Työhyvinvointikysely	Työhyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen. Työhyvinvointikyselyn numeerinen arvo pysyy ennallaan tai paranee edellisestä vuodesta.
Täydennyskoulutus ja osaamisen lisääminen	Täydennyskoulutuksen määrä.	Täydennyskoulutustavoite 3 pv/vuosi/työntekijä.

KÄYTTÖTALUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin:

Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Koulutusjohtaja, rehtorit ja koulunjohtajat

Tilivelvollinen:

330 Opetustoimi/perusopetus

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	294 869	360 800	387 200	26 400	7,3
Toimintamenot	-5 766 163	-5 918 200	-6 050 100	-131 900	2,2
Toimintakate	-5 471 294	-5 557 400	-5 662 900	-105 500	1,9
Suunnitelmapoistot	-613 134	-314 700	-569 100	-254 400	80,8
Vyörytykset	-91 642	-115 400	-94 200	21 200	-18,4
Netto	-6 176 070	-5 987 500	-6 326 200	-338 700	5,7

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen toiminta-ajatuksena on luoda jokaiselle oppijalle turvalliset, hyvän kasvamisen, elinikäisen oppimisen ja hyvän elämän edellytykset.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Uusien opetussuunnitelmien käyttöönotto ja digiloikkaan tarvittavien materiaalien ja välineiden hankinta sekä opettajien koulutus. Iisveden koulun remontin valmistuminen. Varaudutaan myös maahanmuuttajalasten ja -nuorten esi- ja perusopetuksen järjestämiseen kevät- ja syyslukukaudella.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Iisveden koulu	Oppilasmäärät	67	69	67	-2,9
Yhtenäiskoulu, 1-6	Oppilasmäärät	202	204	200	-2,0
Lempyynti koulu ja esiopetus	Oppilasmäärät	30	30	27	-10,0
Sammalselän koulu	Oppilasmäärät	133	135	139	3,0
Yhtenäiskoulu, 7-9	Oppilasmäärät	242	239	244	2,1
Yhteensä	Oppilasmäärät	674	677	677	0,0
Opetustuntien lukumäärä,	Kpl / vuosi	55 665	50 960	50 733	
josta tukiovetustunteja	Kpl / vuosi	704	912	912	
Bruttomenot	€ / oppilas	9 601	9 377	9 916	5,8
Nettomenot	€ / oppilas	9 163	8 844	9 344	5,7

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Opetussuunnitelman toimeenpano, erityisesti digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen.	Digitaalisten opetusmateriaalien kokeilu, riittävä laitekanta.	Toimintakulttuurin muutos, uusien opetusmenetelmien käyttöönotto.
Kansainväliset hankkeiden toteutuminen.	Vähintään yksi kv-hanke.	Kansainvälisen toiminnan lisääntyminen.
Yrittäjyys Hankkeen jalkautuminen kouluihin.	Yritysvierailujen määrä, TET-paikkojen määrä. Yrityskylävierailut.	Koulujen ja yrittäjien yhteistyön lisääntyminen.
Liikkuva koulu-hankkeen toiminnan vakinnuttaminen yhteistyössä liikuntatoimen kanssa.	Välituntiliikunnan ja välineiden määrä sekä oppitunneilla liikkuminen.	Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen.
Riittävä henkilöstön täydennyskoulutus.	Koulutuksiin osallistuminen.	Koko henkilöstö osallistuu tarpeellisiin koulutuksiin.
Oppilashuoltotoimenpiteiden riittävyys.	Tarvittava henkilöstö ja toimivat oppilashuoltotyöryhmät.	Varhainen oppilashuollollisten ongelmien ratkaiseminen.
Kerhotoiminnan vakinnuttaminen kaikkien koulujen toiminnaksi.	Kerhotoiminnan suunnitelma	Kerhotoiminnan suunnitelman toteuttaminen

KÄYTTÖTALOUDEEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja

Tilitunnus: 340 Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	44 914	54 700	50 000	-4 700	-8,6
Toimintamenot	-128 066	-127 300	-144 900	-17 600	13,8
Toimintakate	-83 152	-72 600	-94 900	-22 300	30,7
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset	-2 183	-2 500	-2 200	300	-12,0
Netto	-85 335	-75 100	-97 100	-22 000	29,3

Toiminta-ajatus

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvuille ja tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Toiminnan oma erityisluonne on laadukas vapaa-ajan toiminta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Kaatron iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	40	40	35	-12,5
Sammalselän iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	34	33	30	-9,1
Iisveden iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	18	13	13	0,0
Lempyyntä iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	12	13	10	-23,1
Yhteensä	Lasten lukumäärä	104	99	88	-11,1
Bruttomenot	€ / lapsi	1 252	1 311	1 672	27,5
Nettomenot	€ / lapsi	821	759	1 103	45,5

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Päivittäinen liikunnallinen toiminta IP-toiminnassa.	Liikunnan määrä päiväohjelmassa vähintään 2 tuntia/ pv	Nykyisen tason säilyttäminen.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Rehtori

Tilitunnus: 350 Lukiokoulutus

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	25 480	28 600	87 800	59 200	207,0
Toimintamenot	-780 736	-750 200	-797 400	-47 200	6,3
Toimintakate	-755 256	-721 600	-709 600	12 000	-1,7
Suunnitelmapoistot	-54 829	-82 600	-54 900	27 700	-33,5
Vyörytykset	-13 332	-17 500	-13 300	4 200	-24,0
Netto	-823 418	-821 700	-777 800	43 900	-5,3

Toiminta-ajatus

Suonenjoen lukio on liikuntapainotteinen, monipuolisen jatko-opintokelpoisuuden antava yleislukio, joka toimii yhteistyössä lähiseudun muiden oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa. Lukio järjestää yhdessä yläkoulun ja urheiluseurojen kanssa urheiluvallmennusta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Lukion uuden opetussuunnitelman myötä toimintakulttuurissa edistetään mm. kestävää hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä digiosaamista.

Lukio vahvistaa yhteistyötä naapurilukioiden kanssa, mm. yhteisen OPH:n rahoittaman etäopetuksen kehittämiseen liittyvän hankkeen avulla. Lukio koordinoi Cimon rahoittamaa 6 eurooppalaisen koulun 3-vuotista Erasmus+ -hanketta "Healthy EU".

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Lukio-opiskelijat	Opiskelijamäärä	92	92	93	1,1
Keskeyttämisprosentti	%	6	3	3	0,0
Ammatillisia opiskelijoita lukiossa	Opiskelijamäärä	2	1	0	-100,0
Ylioppilaita	Opiskelijamäärä	27	23	33	43,5
Opetettavia kursseja yhteensä	Kurssien lukumäärä	175	170	170	0,0
Opetustuntien lukumäärä	Kpl / vuosi	6 120	5 930	5 930	0,0
Bruttomenot	€ / opiskelija	9 227	9 242	9 308	0,7
Nettomenot	€ / opiskelija	8 950	8 932	8 363	-6,4

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Lukion kansainvälisen toiminnan ylläpitäminen.	Osallistutaan Pohjois-Savon lukioista maailmalle -hankkeeseen ja Erasmus+-hankkeeseen.	Kansainvälinen hanketoiminta jatkuu.
Riittävä opettajien täydennyskoulutus	Koulutuksiin osallistuminen, uusien opetusmenetelmien käyttö.	Kaikki opettajat osallistuvat koulutuksiin, opetusmenetelmät uudistuvat.
Uuden opetussuunnitelman toimeenpano.	Toimintakulttuurin muuttaminen uuden ops:n hengessä.	Uusien toimintatapojen käyttööotto.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Kansalaisopiston rehtori

Tilitunnus: 360 Sisä-Savon kansalaisopisto

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	421 260	295 700	280 000	-15 700	-5,3
Toimintamenot	-974 294	-872 000	-829 000	43 000	-4,9
Toimintakate	-553 034	-576 300	-549 000	27 300	-4,7
Suunnitelmapoistot	-119	-100	-100	0	0,0
Vyörytykset	-18 155	-20 000	-19 200	800	-4,0
Netto	-571 308	-596 400	-568 300	28 100	-4,7

Toiminta-ajatus

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto toimialueensa Suonenjoen, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapolitiittista koulutusta sekä maksupalvelu- ja projektoimintaa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Edellisen hallituksen valtionosuusleikkaus tulee olemaan kustannusvaikutukseltaan n. -5,4% luokkaa opiston valtionosuuteen vuodelle 2017. Tuntimäärä ja kuntien maksuosuudet sovitettaneen sen mukaisesti syyslukukauden 2016-2017 ohjelmaan. Keväällä 2017 on budjetissa varattu 5000€ kaikissa kunnissa juhlittaviin opiston 70-vuotisjuhlien kahvituksiin. Syksyllä 2017 on varauduttu järjestämään uusien luottamushenkilöiden koulutukset kuntavaalien jälkeen, mikä näkyy tuloissa kunnilta sekä ostopalveluiden menoissa.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos %/ Huom.
Opetustunnit	kpl / vuosi	11 588	11 500	11 500	0 %
Maksupalvelutoiminta ja projektit	kpl / vuosi	884	350	200	-43 %
Opetustunnit yhteensä	kpl / vuosi	12 472	11 850	11 700	-1 %
Opetustunnin hinta (koskee valtionosuustunteja)	€ / opetustunti	73,00	77,00	79,00	3 %
Käytetyt opiskelijapaikat		8 576	6 000	6 000	0 %

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Asiakkuus	Uudet opiskelijat opistolla kpl/vuosi	Uusien opiskelijoiden rekrytointi.
	Kurssiarviointien yleisarvosana opiston toiminnasta on 4 tai yli.	Asiakastytyvyyden seuraaminen ja ylläpitäminen.
Henkilöstö	Koulutuspäivien määrät 2 päivää/työntekijä.	Ensisijaisesti Snellman kesäyliopiston OSAAVA -hankkeen kautta henkilöstön kouluttaminen digitaalisten oppimisympäristöjen käyttöön. Vapaan sivistystyön päiville osallistuminen.
Prosessit	Uusien kurssien määrä 10% opetustarjonnasta	Kurssitarjonnan uudistaminen 10 % kurseista.
	Maksupalvelukoulutusten määrä vuodessa	Maksupalvelukoulutuksen markkinointi ja toteuttaminen henkilökunnan työpanoksen riittävyys huomioiden.
	Kansalaisopiston toiminnan näkyvyyden lisääminen	Opiston 70-vuotisen historian ja tulevaisuuden näyttävä juhlinta eri kunnissa kevätjuhlissa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tilitunnus: 400 Tekninen lautakunta

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	4 203 960	3 792 500	4 180 800	388 300	10,2
Valmistus omaan käyttöön	66 967	52 500	50 000	-2 500	-4,8
Toimintamenot	-4 290 287	-4 108 900	-4 436 700	-327 800	8,0
Toimintakate	-19 359	-263 900	-205 900	58 000	-22,0
Suunnitelmapoistot	-1 946 829	-1 646 600	-1 531 900	114 700	-7,0
Vyörytykset	-74 263	-90 900	-72 000	18 900	-20,8
Netto	-2 040 451	-2 001 400	-1 809 800	191 600	-9,6

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta kehittää asukkaille ja elinkeinoelämälle toimivan, turvallisen, viihtyisän ja ekologisesti kestäväan ympäristön ja yhdyskuntarakenteen

- järjestämällä tarvittavat tontit ja muut alueet
- rakentamalla ja ylläpitämällä katuja, puistoja, ulkoliikuntapaikkoja ja muita yleisiä alueita
- huolehtimalla jätehuollosta jätelautakunnan kautta
- järjestämällä tarvittavat toimitilat

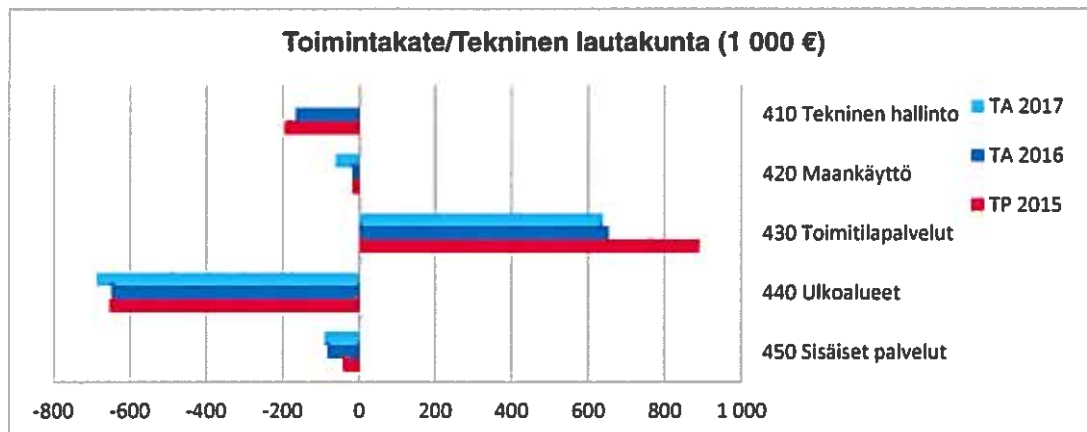
Liikenneväylillä sekä kaupungin rakennus- ja korjauskohteissa huomioidaan esteettömän liikkumisen vaatimukset.

Tulosaskelma, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Myyntituotot	778 359	741 300	972 900	231 600	31,2
Maksutuotot	26 289	31 400	15 000	-16 400	-52,2
Tuet ja avustukset	6 884	11 000	3 000	-8 000	-72,7
Vuokratuotot	2 850 697	2 838 800	3 070 700	231 900	8,2
Muut toimintatuotot	541 731	170 000	119 200	-50 800	-29,9
Toimintatuotot	4 203 960	3 792 500	4 180 800	388 300	10,2
Valmistus omaan käyttöön	66 967	52 500	50 000	-2 500	-4,8
Palkat ja palkkiot	-946 994	-957 500	-965 000	-7 500	0,8
Henkilösivukulut	-402 882	-416 700	-403 700	13 000	-3,1
Henkilöstökulut yhteensä	-1 349 876	-1 374 200	-1 368 700	5 500	-0,4
Palvelujen ostot	-1 033 912	-1 051 000	-1 321 900	-270 900	25,8
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 443 207	-1 405 100	-1 401 800	3 300	-0,2
Avustukset	-89 975	-60 000	-60 000	0	0,0
Vuokratulut	-199 780	-212 800	-277 700	-64 900	30,5
Muut toimintakulut	-173 539	-5 800	-6 600	-800	13,8
Toimintakulut	-4 290 287	-4 108 900	-4 436 700	-327 800	8,0
Toimintakate	-19 359	-263 900	-205 900	58 000	-22,0
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 946 829	-1 646 600	-1 531 900	114 700	-7,0
Vyörytykset	-74 263	-90 900	-72 000	18 900	-20,8
Ylijäämä / Alijäämä	-2 040 451	-2 001 400	-1 809 800	191 600	-9,6

Tekninen lautakunta 400 Tekninen lautakunta

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Suunnitelmakauden aikana uudistettavassa johtosäännössä teknisen lautakunnan alainen toiminta sekä vastuut tullaan määrittelemään uudelleen nykyistä tilannetta vastaavaksi ja byrokratiaa minimoivaksi. Tavoitteena on kustannustehokkaan, tilanteisiin nopeasti reagoivan ja selkeän hallinnon aikaansaaminen.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tilitunnus: 410 Tekninen hallinto

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	17 756	23 500		-23 500	-100,0
Valmistus omaan käyttöön	0			0	
Toimintamenot	-212 822	-190 700		190 700	-100,0
Toimintakate	-195 066	-167 200	0	167 200	-100,0
Suunnitelmapoistot	-29 187	-29 400		29 400	
Vyörytykset	-3 911	-5 200		5 200	-100,0
Netto	-228 164	-201 800	0	201 800	-100,0

Toiminta-ajatus

Teknisen hallinnon toiminta-ajatus on tuottaa hallinnollisia palveluja teknisen toimen varsinaisten toimintojen tueksi. Toimitaan kaupungin hallituksen ja valtuuston antamien ohjeiden mukaisesti ja kustannustehokkaasti sekä tarpeetonta byrokratiaa karsien.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Teknisen hallinnon kustannukset jaetaan toiminnolle maankäyttö, toimitilapalvelut sekä ulkoalueet.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Kunnallistekniset suunnitelmat	kpl	3	5		-100,0
Valvotut konsulttisuunnitelmat	kpl	13	8		-100,0
Rakennuttamistehtävät	kpl	0	8		-100,0

KÄYTTÖTALOUDEEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kaavoittaja

Tilittynyt: 420 Maankäyttö

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	435 329	421 300	421 000	-300	-0,1
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	
Toimintamenot	-452 292	-438 500	-483 200	-44 700	10,2
Toimintakate	-16 963	-17 200	-62 200	-45 000	261,6
Suunnitelmapoistot	-27 319	-31 000	-27 400	3 600	-11,6
Vyörytykset	-8 623	-9 400	-8 600	800	-8,5
Netto	-52 904	-57 600	-98 200	-40 600	70,5

Toiminta-ajatus

Maankäytön tulosalue vastaa maankäytön suunnittelusta, paikkatiedon hallinnasta ja asemakaava-alueiden kiinteistönmuodostuksesta, hallinnoi kaupungin maanomaisuutta sekä tukee yksityisteitä ja turvaa julkisen liikenteen saatavuutta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2010 hyväksytty taajama-alueiden osayleiskaava on tärkeä väline maankäytön ja yhdyskuntarakenteen kehityksen ohjaamisessa vuoteen 2025 saakka. Maankäytön tavoitteena on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen. Painopiste on keskustan suunnittelussa, jolla edistetään asemaseudun kehittämistä sekä kerrostalorakentamista. Yleiskaavoituksella tutkitaan rantarakentamisen mahdollisuudet lisveden ja Miekkaveden rannoille. Jätevedenpuhdistamon siirryttyä uuteen paikkaan varaudutaan vanhan puhdistamoalueen kunnostukseen ja jatkokäytön suunnitteluun.

Maapolittisen ohjelman valmistelua jatketaan yhteistyössä eri toimijoiden ja sidosryhmien kanssa siten, että kaupunginvaltuusto hyväksyy ohjelman vuonna 2017 kuluvan valtuustokauden aikana. Yksityistalvustuksissa otetaan käyttöön uudet maksuperusteet. Mittauspalveluille hankitaan uusi mittauskalusto leasing-rahoituksella. Hankinnan arvioitu kokonaishinta on 50 000 euroa jakautuen kolmelle vuodelle.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Maa- ja metsätilat:					
Peltopinta-ala 31.12.	ha	21	21	21	
Metsäpinta-ala 31.12.	ha	433	420	420	
Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12.	ha	135	140	145	
Valmistuneet yleiskaavat	kpl	1	1	0	-100,0
Valmistuneet asemakaavat	kpl	1	3	3	0,0
Poikkeamispäätökset ja suunnittelutarveratkaisut	kpl	9	10	10	
Hyväksytyt kaavat	Pinta-ala, ha	8	10	30	
Kiinteistönmuodostuksia	kpl	17	25	25	0,0
Avustettuja tiekuntia	kpl / km	116 / 334	115/330	111/329	
Kutsutaksireittejä	kpl	7	7	7	0,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari/Kohde	Tavoite
Yleiskaavat	lisvesi-Miekkaveden rantaosayleiskaava	Vireille vuonna 2017; KV hyväksyy vuonna 2018
Asemakaavat	Suvilahden asemakaavamuutos	KV hyväksyy vuonna 2017
	Lintikon teollisuustontin asemakaavamuutos	KV hyväksyy vuonna 2017
	lisveden Metsän asemakaava	KV hyväksyy vuonna 2017

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Tilittunnus: 430 Toimitilapalvelut

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	3 305 232	2 871 900	3 319 500	447 600	15,6
Valmistus omaan käyttöön	14 500	20 500	15 000	-5 500	-26,8
Toimintamenot	-2 430 543	-2 240 700	-2 697 000	-456 300	20,4
Toimintakate	889 189	651 700	637 500	-14 200	-2,2
Suunnitelmapoistot	-1 126 658	-858 300	-712 700	145 600	-17,0
Vyörytykset	-43 093	-53 400	-47 000	6 400	-12,0
Netto	-280 562	-260 000	-122 200	137 800	-53,0

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimiala vastaa kiinteistöpalvelujen ja kiinteistöhuollon tuottamisesta kokonaisuudessaan omiin kiinteistöihin, sekä huoltosopimuksella hoidettaviin ulkopuolisiin kiinteistöihin. Toimiala toteuttaa omien rakennusten uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun käynnistämisen ja rakentamisen käytännön toteuttamisen ja osallistuu kiinteistökannan kehittämiseen. Toimiala osallistuu korjausavustusten käsittelyyn ja valvontaan. Toimiala vastaa kiinteässä yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa teollisuusilojen tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja vuokraamisesta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tilapalvelun tavoitteena suunnitelmakaudella on purkaa käytöstäpoistettuja kiinteistöjä. Kiinteistöjen purku aiheuttaa huomattavia lisäkuluja, mutta samalla mahdollistaa tonttien uudelleen rakentamisen keskeisille paikoille Suonenjoen katukuvassa.

Iisveden koulun perusparannus valmistuu 2017 kesällä, uusi lukukausi syksyllä 2017 voidaan aloittaa uusituissa tiloissa. Vanhaa Kaatron liikuntasalia pidetään käyttökunnossa toistaiseksi. Suunnitelmakaudella aloitetaan uimahallin suunnittelu hankesuunnittelulla, jonka perusteella voidaan tehdä päätökset korjataanko uimahalli vai rakennetaanko uusi. Suunnittelussa huomioidaan monitoimihallin liittäminen samaan yhteyteen, jolloin saavutetaan huomattavia etuja tilojen yhteiskäytöstä. Suunnitelmakaudella pyritään löytämään uusia käyttötarkoituksia kiinteistöihin joiden käyttöaste on pieni ja jotka vaativat pikaista peruskorjausta. Kiinteistöhoiton mitoituksen laatiminen. Portaen rakentaminen uuden Kaatronkoulun pyörätien puoleiseen sisäänkäyntiin.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Lämmitettäviä rakennuksia	m ³	276 982	274 542	274 542	0,0
Energiakulutus aluelämmön piirissä olevissa rakennuksissa. Tilavuus 2016 237 300 m ³ , kokonaiskulutus 9 140 MWh.	KWh/m ³ /a	38,38	38,50	38,50	0,0
Omien kiinteistöjen hoitokustannus	€/k-m ² /a	34,70	35,30	35,00	
Vuokrakiinteistöjen hoitokustannus	€/k-m ² /a	35,10	32,60	33,00	
Kiinteistöt omassa käytössä	k-m ²	34 373	34 873	36 963	6,0
	m ³	148 948	148 948	146 508	-1,6
Kiinteistöt vuokralla	k-m ²	26 934	26 934	26 934	0,0
	m ³	128 034	128 034	128 034	0,0

**Tekninen lautakunta
430 Toimitilapalvelut**

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Kiinteistöjen vähentäminen	kiinteistöjen kokonaiskerrosala	Tyhjillään olevien kiinteistöjen purku
		Asemarakennuksen tulevan käyttötarkoituksen selvittäminen tai myynti vuoden 2017 aikana.
Kiinteistön käyttötarkoituksen muuttaminen	Muutos onnistunut/ ei muutosta	Vanhan lukiokiinteistön käyttötarkoituksen selvitys / löytäminen.
		Kokonaisvaltainen tilatarveselvitys yhdessä toimialojen / toimintayksiköiden kanssa v. 2017.
Sisäilmaongelmien vähentäminen	Uusia ilmaantunut/ ongelmia korjattu	Löytää ongelmakohteet ja kohdat hyvissä ajoin.
Kiinteistöjen oikea aikainen peruskorjaus ja korjaussuunnitelman laadinta.	Korjausvelka kasvaa/ vähenee	Uimahallin korjaussuunnittelu suunnitelmakaudella.
		Iisveden koulun perusparannuksen valmistuminen.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kuntatekniikan päällikkö

Tilitunnus: 440 Ulkoalueet

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	198 886	212 800	177 300	-35 500	-16,7
Valmistus omaan käyttöön	8 200	7 000	15 000	8 000	114,3
Toimintamenot	-862 057	-868 500	-881 800	-13 300	1,5
Toimintakate	-654 971	-648 700	-689 500	-40 800	6,3
Suunnitelmapoistot	-704 048	-681 600	-732 200	-50 600	7,4
Vyörytykset	-12 872	-15 500	-10 600	4 900	-31,6
Netto	-1 371 891	-1 345 800	-1 432 300	-86 500	6,4

Toiminta-ajatus

Ulkoalueiden tulosalue huolehtii kaupungin katuverkon ylläpitämisestä ja kehittämisestä liikenneteknisesti sekä turvallisesti hyvin palvelevaksi. Toimialue toteuttaa osaltaan kaupungin visiota viihtyisän kaupunkikuvan luojana. Visiossa korostetaan myös omaehtoista toimintaa - turvalliset ja kaikkien käytössäolevat ulkoliikuntapaikat ja -reitit antavat omaehtoiselle liikkumiselle hyvät puitteet. Liikenneväylillä sekä kaupungin rakennus- ja korjauskohteissa huomioidaan esteettömän liikkumisen vaatimukset.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Toimialan käyttötalouteen vaikuttaa edelleen merkittävästi Suonenjoen Vesi Oy:ltä perittävä korvaus uudelle puhdistamolle rakennetuista siirtoviemäristä ja pumppaamoista. Toisaalta kaupunki maksaa Suonenjoen Vesi Oy:lle näiden rakenteiden kunnossapidosta. Nettovaikutus toimialan talouteen on +84.500 euroa.

Toimialueen talousarvion käyttötalouspuolen rakennetta on selkeytetty yhdistämällä osaston alakohdat saman aihekokonaisuuden alle. Koko teknisen hallinnon osuus on vyörytetty toimialoille - ulkoalueiden osuus hallinnon kustannuksista on kolmannes eli noin 61.100 euroa. Jättekukko ei peri (eikä tilitä kaupungille) enää jatkossa kuntakohtaista palvelumaksun perusosaa, tämä pienentää toimialueen tuloja 10.000 euroa.

Ulkovalaistus on uusittu suurimmaksi osaksi led-valaisimiksi. Tästä johtuen energiakustannukset pienentyvät ja säästyvän energian kustannuksilla maksetaan valaisininvestointia pois. Sähkön myyntitulo vähenee vastaavasti noin 5.000 euroa.

Kaupunki on aktiivisesti mukana Pro Suonenjoki hankkeessa. Vuonna 2016 aloitetut vesikasvillisuuden niitot jatkuvat ja jokiaiheista luontopolkua kunnostetaan.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Katujen kokonaispituus 31.12.	km	65,5	65,5	65,5	0,0
Kevyen liikenteen väylät 31.12.	km	13,6	13,6	13,6	0,0
Päällystettyjä katuja	km	33,9	33,9	33,9	0,0
Puistot ja muut yleiset alueet 31.12.	ha	13,0	13,0	13,6	4,6

**Tekninen lautakunta
440 Ulkoalueet**

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Liikenneväylät ovat turvallisia.	Kaupungin hoitamilla liikenneväylillä tapahtuneet liikenneonnettomuudet	Nolla liikenneväylien kunnosta tai kunnossapidosta johtuvaa onnettomuutta.
	Liikenneturvallisuus-suunnitelman toteuttaminen	Tehdään suunnitelman mukaiset vuodelle 2017 suunnitellut turvallisuuden parantamis-toimenpiteet.
Yleiset leikkikentät ovat kunnossa; turvallisia ja käyttäjiä palvelevia.	Oma valvonta = dokumentoidut tarkastuskierrokset	Tarkastuskierrokset tehdään turvallisuuskäsikirjan mukaisesti.
Yleisimpien ulkoliikuntalajien harrastaminen on mahdollista turvallisesti ja käyttäjälähtöisesti.	Käyttäjiltä saatu palaute kirjataan	Palautteeseen vastataan ja tehdään kehittämistoimet resurssien rajoissa.
	Tiedoksi tulleet ulkoliikuntapaikoilla sattuneet, puiteista aiheutuneet onnettomuudet	Nolla tapaturmaa, joiden syynä on ulkoliikuntapaikkojen puitteet (rakenteet, kunnossapito).
Työturvallisuus on kunnossa.	Sattuneet työtapaturmat.	Nolla tapaturmaa v. 2017

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kuntatekniikan päällikkö

Tiilitunnus: 450 Sisäiset palvelut

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	246 757	263 000	263 000	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	44 267	25 000	20 000	-5 000	-20,0
Toimintamenot	-332 574	-370 500	-374 700	-4 200	1,1
Toimintakate	-41 550	-82 500	-91 700	-9 200	11,2
Suunnitelmapoistot	-59 617	-46 300	-59 600	-13 300	28,7
Vyörytykset	-5 764	-7 400	-5 800	1 600	-21,6
Netto	-106 931	-136 200	-157 100	-20 900	15,3

Toiminta-ajatus

Sisäiset palvelut muodostuvat kuljetusvälineistä ja korjaamosta. Oman kaluston ja korjaamon toiminnan tavoitteena on tuottaa laadukkaita palveluja kilpailukykyiseen hintaan.

Ulkoalueiden investointitaso on pieni, joten oman kaluston käyttöä investointikohteissa on vähemmän. Kuljetusvälineiden veloitushinnalla pyritään kattamaan korjaus -ym. kustannukset, mutta hinta on kuitenkin pidettävä kilpailukykyisenä ulkoisiin palveluntarjoajiin nähden. Kaupungin raskas ajoneuvokalusto on varustettu monipuolisesti kunnossapito- sekä nosturitöihin, joka nostaa ajoneuvojen veloitushintaa. Oman kaluston käyttöaste on kuitenkin pidettävä mahdollisimman korkeana, jotta veloitushinta ei nouse liikaa muihin palveluntarjoajiin nähden. Suonenjoen alueella ei ole riittävästi tarjolla kaupungin kalustoa vastaavaa monipuolista kunnossapitokalustoa, joten oma kalusto on pidettävä varustettuna kunnossapitoon ja erikoistöihin.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Kuorma-autojen käyttöaste	Käyttötunnit/työtunnit vuodessa %	62%	75%	66%	-12,0
Kaluston korjaus omana työnä	euro	13 222	13 000	13 000	0,0
Kaluston korjaus ulkopuolisella	euro	12 612	20 000	20 000	0,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Kunnossapidon koneiden työn laatu.	Työsuoritteet dokumentoidaan seurantaohjelmalla.	Kunnossapidon kaluston työn laatua voidaan seurata ja dokumentoida.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta

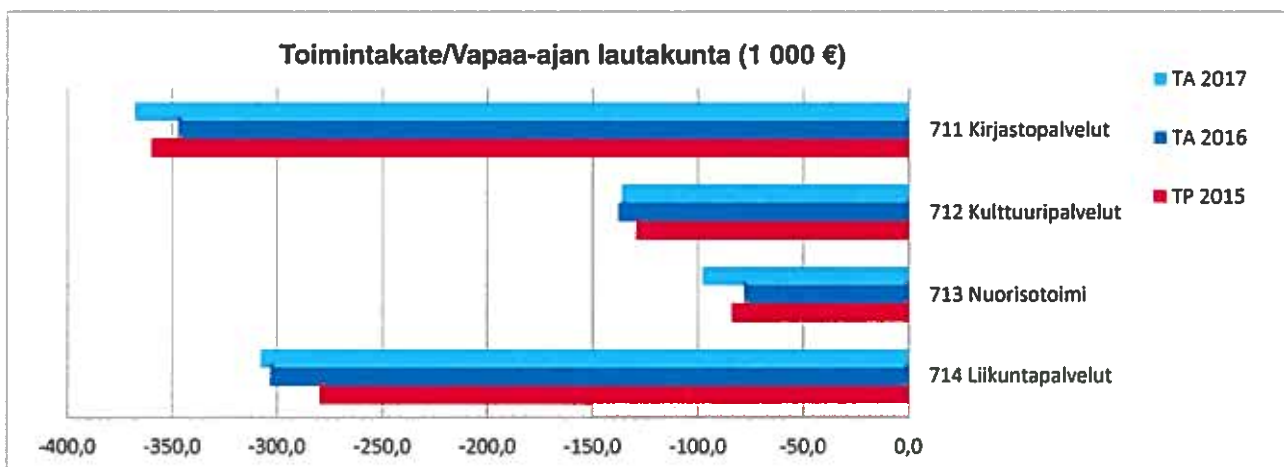
Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja

Tilitunnus: 700 Vapaa-ajan lautakunta

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	134 858	133 800	178 200	44 400	33,2
Toimintamenot	-987 103	-999 900	-1 088 100	-88 200	8,8
Toimintakate	-852 245	-866 100	-909 900	-43 800	5,1
Suunnitelmapoistot	-111 401	-111 100	-111 400	-300	0,3
Vyörytykset	-14 702	-18 600	-14 700	3 900	-21,0
Netto	-978 348	-995 800	-1 036 000	-40 200	4,0

Tuloslaskelma, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Myyntituotot	39 343	35 300	32 800	-2 500	-7,1
Maksutuotot	80 663	79 100	78 500	-600	-0,8
Tuet ja avustukset	3 035	6 100	55 000	48 900	801,6
Vuokratuotot	1 118	5 000	2 600	-2 400	-48,0
Muut toimintatuotot	10 698	8 300	9 300	1 000	12,0
Toimintatuotot	134 857	133 800	178 200	44 400	33,2
Palkat ja palkkiot	-368 730	-351 000	-391 100	-40 100	11,4
Henkilösivukulut	-132 943	-135 900	-153 600	-17 700	13,0
Henkilöstökulut yhteensä	-501 673	-486 900	-544 700	-57 800	11,9
Palvelujen ostot	-232 261	-247 100	-268 100	-21 000	8,5
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-67 213	-85 200	-75 800	9 400	-11,0
Avustukset	-31 070	-30 000	-30 000	0	0,0
Vuokrakulut	-154 468	-150 100	-169 100	-19 000	12,7
Muut toimintakulut	-417	-600	-400	200	-33,3
Toimintakulut	-987 102	-999 900	-1 088 100	-88 200	8,8
Toimintakate	-852 245	-866 100	-909 900	-43 800	5,1
Suunnitelman mukaiset poistot	-111 401	-111 100	-111 400	-300	0,3
Vyörytykset	-14 702	-18 600	-14 700	3 900	-21,0
Ylijäämä / Alijäämä	-978 348	-995 800	-1 036 000	-40 200	4,0

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta
Tulosalue: Kirjastopalvelut
Vastuuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja
Tilitunnus: 711 Kirjastopalvelut

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	9 862	9 300	10 400	1 100	11,8
Toimintamenot	-369 574	-356 700	-378 300	-21 600	6,1
Toimintakate	-359 712	-347 400	-367 900	-20 500	5,9
Suunnitelmapoistot	-56 900	-56 800	-56 900	-100	0,2
Vyörytykset	-5 919	-7 500	-5 900	1 600	-21,3
Netto	-422 531	-411 700	-430 700	-19 000	4,6

Toiminta-ajatus

Laadukkaiden ja monipuolisten kirjastopalveluiden tarjoaminen kaupungin asukkaille ja kaupungissa vierailleille.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vaikuttavat kirjastopalvelut talousresurssien antamisessa puitteissa. Panostaminen lasten- ja nuortenkirjastotyöhön. Sähköisten aineistojen käyttöönotto. Kirjastojärjestelmän modernisointi.

Kirjastopalveluiden yhteistyö lisvedellä ja Lyytilänmäellä. Kirjastoyhteistyötä jatketaan Kuopion kanssa uudistetun sopimuksen mukaisesti.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Lainat / asukas	Kpl	11,8	12	12	0,0
Lainaaaja % / asukas	%	31,5 %	40,0 %	40,0 %	0,0
Käyntikerrat / asukas	Käyntikerta	6,4	9	9	0,0
Nettokulut € / asukas	€	50,20	49,00	50,90	3,9
Kirjallisuuden hankinta € / asukas	€	2,50	3,00	3,40	13,3
Nettokulut € / laina	€	4,20	4,00	4,20	5,0
Lainat	Kpl	87 220	100 000	100 000	0,0
Verkkokäynnit	Kpl	11 788	12 000	12 000	
Käynnit	Käyntikerta	47 194	65 000	60 000	-7,7

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Asiakastytyväisyyskyselyt	Vastanneet asiakkaat	Kokoelman kehittäminen
Kirjaston tiloissa pidettävät erialaiset näyttelyt	Näyttelyiden määrä	Näyttely kerran kuussa
Tiedonhankinnan opetus	Oppilasmäärä	Tiedonhaun opettaminen eri oppilasryhmille laaditun opetussuunnitelman mukaisesti.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta

Tulosalue: Kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: Kulttuuriohjaaja

Tilitunnus: 712 Kulttuuripalvelut

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	30 058	35 600	86 100	50 500	141,9
Toimintamenot	-159 342	-173 300	-222 300	-49 000	28,3
Toimintakate	-129 284	-137 700	-136 200	1 500	-1,1
Suunnitelmapoistot	-1 293	-1 300	-1 300	0	0,0
Vyörytykset	-2 934	-3 700	-2 900	800	-21,6
Netto	-133 511	-142 700	-140 400	2 300	-1,6

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelut tukevat kaupunkilaisten viihtyvyyttä organisoimalla monipuolista tapahtumatarjontaa sekä tiedottamalla kaupungissa tapahtuvasta toiminnasta, retkistä ja muista virkistymämahdollisuuksista. Kulttuuripalvelut luovat toimintaympäristöjä, joissa paikallinen järjestökenttä voi tuottaa omaa toimintaansa. Kulttuuripalvelut ovat osa kaupungin vetovoimaisuutta ja kaupunkimagon rakentamista. Toimintaan kuuluu taiteiden ja paikallisen kotiseututyön tukeminen mm. vastaamalla Kellarikallerian tiloista, kalustosta ja näyttelyistä sekä kotiseutuarkistosta, museoista ja niiden esineistöstä.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Yhteistyön vahvistaminen 3. sektorin kanssa tapahtumien ja muun toiminnan järjestelyissä, erityisesti saavutettavuuden, osallisuuden ja hyvinvoinnin saralla. Tiedotuksen vahvistaminen. Suonenjoen kaupungin Suomi100 vuotta teko; Suonenjoen Soitinpuisto-hanke yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hankevaraus noin 50.000 euron suuruiseen hankkeeseen, jonka kuntarahaosuus kohdentuu omaan työpanokseen. Hankkeen rahoitus haetaan Mansikka ry:n kautta.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Kulttuuritapahtumat	Tapahtumien määrä	36	35	35	0,0
	Osanottajat yhteensä	6 970	4000	5 000	25,0
Museot	Kpl	3	3	3	0,0
	Kävijät	1 176	900	1 100	22,2
Näyttelyt	Kpl	5	13	20	53,8
	Kävijät	2 294	4000	4 000	0,0
Konservatorio	Oppilaspaikka / €	1 316	1 316	1 227	-6,8
Kulttuuripalvelut	Netto € / asukas	11,41	12,62	12,70	0,6
Sis. Konservatorion osuuden	Netto € / asukas	21,56	18,93	19,30	2,0

Vapaa-ajan lautakunta
712 Kulttuuripalvelut

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari / keinot	Tavoite
Museoiden tiedotuksen ja palveluiden kehittäminen sekä museorakennusten ja esineistön ylläpito. Kesäohjelmaa tapahtumien muodossa museoympäristöihin: paikallishistoriaan liittyvät opastukset, työpajat, konsertit ja yhteislaulullaisuudet. Museoyhteistyö naapurikuntien kanssa.	Tiedotuksen ja markkinoinnin laajentaminen. Tapahtumien ja palveluiden tuottamiseen sekä museonhoitoon mallia ja oppia muista museoista.	Saavutetaan uutta museoyleisöä ja lisätään museoiden houkuttelevuutta.
Pidetään tarjotut kulttuuripalvelut kuntalaisille laadukkaina, monipuolisina ja mielenkiintoisina edelleen. Tuotetaan kulttuuritarjontaa tasaisesti ympäri vuoden.	Hyödynnetään saatuja palautteita ja aiempia kokemuksia. Seurataan valtakunnallista kulttuurikenttää.	Asiakastyytyväisyys ja kiinnostus säilyy. Ihmiset kokevat voivansa vaikuttaa elinympäristöönsä ja ohjelmaan. Kulttuurielämä pysyy aktiivisena ympärivuotisesti.
Lastenkulttuuriin panostetaan tarjoamalla päiväkoteihin ja kouluihin kaikille lapsille suunnattuja esityksiä ja kehitetään mahdollisuuksia osallistua enemmän näyttelyihin ja paikallisiin esityksiin	Organisoidaan helppoja ratkaisuita lastenohjaajien ja opettajien kannalta.	Lapsille tarjottavat kulttuuripalvelut ovat kaikkien saavutettavissa perheen taustasta ja varallisuudesta riippumatta. Totutetaan ihmiset jo lapsena käyttämään kulttuuripalveluita ja tarjotaan eri vaihtoehtoja harrastaa ja toimia. Tämä estää pitkällä tähtäimellä myös nuorten aikuisten syrjäytymistä.
Tiedotuskanavien vahvistaminen. Media, sosiaalinen media, kohdistettu tiedotus, sähköiset ilmoitustaulut ja tapahtumakalenterit, postituslistat, printtimateriaali.	Käytetään aktiivisesti kaikkia tiedotuskanavia ja luodaan selkeät käytännöt.	Tiedotusresurssit ovat tehokkaassa käytössä, aktivoidaan kulttuurinkulutusta ja saavutetaan uutta kohdeyleisöä.
Järjestökentän osallistaminen ja yhteistyö. Alueen toimijat ovat tietoisia toisistaan ja toistensa toiminnasta. Paikallisten toimijoiden toimeentulomahdollisuuksien parantaminen.	Tiedotuksella sekä yhteisillä kokoontumisilla vahvistetaan järjestökentän kommunikointia ja yhteistyötä. Luodaan osallistumismahdollisuuksia.	Alueen toimijat ovat tietoisia toisistaan ja ohjautuvat enemmän yhteistyöhön. Vältetään tapahtumien päällekkäisyyksiltä. Osallisuus paikallisen kulttuurikentän rakentamisessa vahvistuu. Lisätään toimeentulomahdollisuuksia.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta

Tulosalue: Nuorisotoimi

Vastuuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja

Tilitunnus: 713 Nuorisotoimi

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	9 429	6 800	3 900	-2 900	-42,6
Toimintamenot	-93 388	-84 700	-101 700	-17 000	20,1
Toimintakate	-83 959	-77 900	-97 800	-19 900	25,5
Suunnitelmapoistot	-2 277	-2 400	-2 300	100	-4,2
Vyörytykset	-1 568	-2 000	-1 600	400	-20,0
Netto	-87 804	-82 300	-101 700	-19 400	23,6

Toiminta-ajatus

Nuorisotoimen toiminta-ajatuksena on luoda edellytyksiä laadukkaalle nuorisotoiminnalle kunnassa ja kehittää toimintaa yhdessä paikallisten järjestöjen, eri oppilaitosten ja kotien kanssa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Nuorisovaltuuston toiminnan käynnistäminen. Nuorisotiedotuspisteen avaaminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Nuorisotoimi	Toimintakerrat	145	200	200	0,0
	Osallistuneet	3 100	3000	3 000	0,0
Nuorisotilat	Kpl vuoden alussa	1	1	1	0,0
Leirit ja tenavaparkki	Osallistuneet	53	80	75	-6,3
	Vuorokaudet	12	18	18	0,0
Iltapäiväkerhotoiminta	Vuorokaudet	188	188	188	0,0
	Kerhot	4	4	4	0,0
	Lapset	104	85	70	-17,6
Etsivä nuorisotoimi	Nuoret	26	20	25	25,0
	Kontaktit	48	45	50	11,1
Avustukset	€ / asukas	0,17	0,13	0,13	0,0
	€ / alle 29 v	0,65	1,98	1,98	0,0
Nettomenot	€ / asukas	12,08	14,09	11,30	-19,8
	€ / alle 29 v	45,99	54,02	43,20	-20,0

Vapaa-ajan lautakunta
713 Nuorisotoimi

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari / keinot	Tavoite
Tapahtumatoiminta.	Järjestetään tapahtumia tai retkiä 2-3 vuodessa.	Saada mahdollisimman laaja ikäskala osallistujiin, eli palvella mahdollisimman hyvin eri ikäisiä kuntalaisia.
Uudet nuorisotilat mahdollistavat talotoiminnan laajentamisen (talon avaamisen jo iltapäivällä) sekä pienryhmätoiminnan aloittamisen.	Erlaiset ryhmät ja kerhot	Erlaisen ryhmä- ja kerhotoiminnan aloittaminen.
Päiväleiritoiminta sekä toimintaleirit kesällä.	0-30 lasta päiväleiritoimintaan sekä 25-35 lasta leireille.	Saada mahdollisimman isot ryhmät toimintoihin mukaan. Auttaa samalla lapsiperheitä kesäloman hoitojärjestelyissä.
Etsivä nuorisotyö toimii yhteistyössä nuorten työpajan kanssa.	Työn painopiste: toisen asteen koulupudokkaat sekä peruskoulun päättäneet.	Olla tukena nivelvaiheessa ja tehdä tiivistä yhteistyötä yläkoulun opon kanssa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta
Tulosalue: Liikuntapalvelut
Tilivelvollinen: Kirjastotoimenjohtaja
Tilitunnus: 714 Liikuntapalvelut

Talous, €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos € TA 2016 - TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Toimintatulot	85 509	82 100	77 800	-4 300	-5,2
Toimintamenot	-364 799	-385 200	-385 800	-600	0,2
Toimintakate	-279 290	-303 100	-308 000	-4 900	1,6
Suunnitelmapoistot	-50 931	-50 600	-50 900	-300	0,6
Vyörytykset	-4 281	-5 400	-4 300	1 100	-20,4
Netto	-334 502	-359 100	-363 200	-4 100	1,1

Toiminta-ajatus

Edistää hyvinvointia ja liikunnan harrastusta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Uimahallin sunnuntaiaukiolon kokeilu tammi-maaliskuussa yhteensä 8 sunnuntaita. Edelleen jatketaan liikuntapalveluita ja kokeillaan erilaisia toimintamalleja (esim. liikuntareseptin vieminen käytännön tasolle ja henkilökohtaisen ohjauksen testaaminen). Seurojen ja yhdistysten kanssa yhteistyömallin ja keskustelukuluttuuriin luominen. Voimaa vanhuuteen-projektiin osallistuminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % / Huom.
Liikuntapalvelut	Tilaisuudet	7	8	10	25,0
	Osanottajat	230	150	250	66,7
	Avustukset	24 700	26 000	22 000	-15,4
Uimahalli	Kävijät	33 677	44 000	44 000	0,0
Kuntosali	Kävijät	9 216	11 000	11 000	0,0
Liikuntaryhmät	Ryhmien lukumäärä	15	16	18	12,5
	Osallistujat	5 517	5 200	5 300	1,9
Liikuntakulut, netto	€	364 799	385 200	373 400	-3,1
Liikuntakulut € / asukas	€	48,67	41,51	50,50	21,7

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari / keinot	Tavoite
Liikuntatoimi ja uimahalli ovat mukana yhteistyökumppanien järjestämässä tapahtumissa.	Tutustuttaminen uimahallin ja kuntosalin palveluihin tapahtumien kautta.	Lisätä liikuntatoimen näkyvyyttä sekä lisätä ihmisten arkiliikuntaa ja hyvinvointia. Tuoda oma työpanos koululaisten liikuntaan ja kerhotoimintaan.
Liikuntatoimella on 18 erilaista liikuntaryhmää, jotka on tarkoitettu liikuntarajoitteisille ja kroonisesti sairaille ihmisille.	Osallistujat / ryhmät	Järjestää lisäryhmiä henkilöstön ja tilojen antamissa puitteissa.
Uimahallin toimintaa kehitetään. Järjestetään aikuisten uimakouluja ja/tai kertauskursseja sekä lapsille kesäuimakouluja. Lisätään myös hyvien uimareiden mahdollisuuksia saada tekniikkaopetusta.	Osallistujat / ryhmät	Kuntalaisten uimataidon ja uintiharrastuksen lisääminen.
Liikuntatoimen perustoimintoja kehitetään, järjestetään omia tapahtumia ja tempauksia.	Osallistujia erilaisiin tapahtumiin / tempauksiin	Lisätä näkyvyyttä ja kaiken kansan tekemistä.

KONSERNIYHTIÖT

Suonenjoen Vesi Oy

Omistus:

Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Suonenjoen Vesi Oy huolehtii toiminta-alueellaan käyttöveden hankintaan ja jakeluun, hulevesien johtamiseen ja käsittelyyn sekä jätevesien puhdistamiseen tarvittavien laitojen ja verkostojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Tavoitteet vuodelle 2017

Asiakkaille toimitetun talousveden laatu säilyy hyvänä.
Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo toimii ympäristöluvan mukaisesti.
Määritellään huleveden viemäroinnin korvauksen periaatteet kiinteistöjen ja kunnan välillä sekä tarkistetaan vesitaksan ajankäytön mukaisuus.
Selvitetään Viipperiharjun soveltuvuus varapohjavedenottoalueeksi.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vanha jätevedenpuhdistamo puretaan. Vesihuollon toiminta jatkuu muuten ennallaan.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos % TA 2016 - TA 2017
Verkostoon pumpatun veden määrä	1 000 m ³	543	560	560	0,0
Laskutetun veden määrä	1 000 m ³	510	540	540	0,0
Käyttövesimaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	1,18	1,22	1,26	3,3
Vastaanotettu jätevesimäärä	1 000 m ³	561	540	560	3,7
Jäteveden käyttömaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	2,37	2,37	2,44	3,0

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Omistus:

Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalot on kaupungin kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jolla on keskeinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana. Yhtiön visio on tarjota hyvän ja onnellisen asumisen perustaksi koteja, joissa asuminen on turvallista ja helppoa. Yhtiön tarkoitus on tarjota tavallisia vuokra-asuntoja kaikille niitä tarvitseville. Etusijalla ovat paik-kakunnalle työn vuoksi muuttavat, vanhukset, joiden omassa kodissa asuminen on vaikeutunut, vaikeissa elinoloissa elävät lapsiperheet, sekä muut hankalissa elinoloissa elävät.

Yhtiön tavoitteena on ylläpitää riittävää määrällistä ja laadullista kiinteistökantaa kustannustehokkaasti.

Toimintaa ohjaavat sosiaalisen asuntotuotannon reunaehdot. Asukasvalinnassa määräävin tekijä on hakijoiden asunnon tarve.

Tavoitteet vuodelle 2017

Vuokrat pidetään kustannustasoa vastaavina
Täyttöaste pysyy yli 97 %.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Muutos% TP 2015-TA 2016	Muutos% TA 2016-TA 2017
Liikevaihto	€ / vuosi	2 516 444	2 479 000	2 520 000	-1,5	1,7
Liikevoitto	€ / vuosi	490 695	280 238	397 000	-42,9	41,7
Tulos	€ / vuosi	15,44	-	-	0,0	0,0
Tyhjäkäyntitappio	€ / vuosi	177 204	115 394	78 552	-34,9	-31,9
Huoneistojen lukumäärä	kpl	424	396	396	-6,6	0,0
Hakijämäärä 30.9.	taloutta	192	200	170	4,2	-15,0
Keskivuokra	€/m ² /kk	9,00	9,02	9,05	0,2	0,3
Keskivuokra alle 20 000 asukkaan kunnissa vuoden 3. neljännes, ARA ja vapaarahoitteiset	€/m ² /kk	9,42	9,52		1,1	
Lainat kaupungilta	€	213 752	141 752	69 752	-33,7	-50,8
Takaukset kaupungilta	€	10 392 756	9 961 543	9 457 034	-4,1	-5,1

Lainan takauksissa vuodelle 2017 on huomioitu mahdollinen Aapispolku 1:n sadevesi- ja salaojaremontti.

INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Hankkeet ryhmitellään toimielimittäin.

Investointiosassa esitetään investointihankkeen kokonaiskustannusarvio, jonka valtuusto on hyväksynyt taloussuunnitelmassa tai erillisellä päätöksellä. Investointiosa sisältää hanke- tai hankeryhmäkohtaiset poistoajat sekä tiedon hankkeen luonteesta perusteluineen.

Investointiosaan arvioidaan talousarviovuonna tarvittava määräraha. Lisäksi esitetään edellisenä tai edellisinä vuosina hankkeeseen käytetty määräraha ja suunnitelmavuosille arvioitu käyttötarve. Investointiosassa käsitellään aktivoitavat hankintamenot.

Jos hankkeen tai hankkeen osan toteuttaminen viivästyy talousarvioon arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille.

Investointitoiminnan tuloarvioina talousarviossa esitetään arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointeihin.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot ovat bruttomääriltään sitovia.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että käyttöomaisuushankintojen aktivointiraja on 10.000 euroa 1.1.2007 alkaen. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluiksi ja yli 10.000 euron hankinnat aktivoidaan. Aikaisempaa tärkeämpää on määritellä, onko kyse aidosti perusparannusmenosta vai korjausmenosta, joka vähennetään vuosikuluna.

INVESTOINNIT
Investointiohjelma 2017 - 2019

HANKERYHMÄ		TA 2017	TS 2018	TS 2019
Maa-alueet	Hankinnat	250 000	250 000	100 000
Yhteensä	Omaisuu den myynti	50 000	50 000	50 000
Osakkeet ja osuudet		200 000	200 000	50 000
		400 000	0	0
Valokuituverkko	Hankinnat	150 000	100 000	100 000
Yhteensä				
Muut pitkävaikuttiset menot	Hankinnat	50 000	0	0
Yhteensä				
Talorakennus	Hankinnat	2 424 900	1 340 000	6 900 000
Yhteensä	Rahoitusosuus	209 000	0	0
		2 215 900	1 340 000	6 900 000
Ulkoalueet	Hankinnat	232 000	1 052 000	689 000
Yhteensä		0	0	0
		232 000	1 052 000	689 000
Irtain omaisuus	Hankinnat	243 500	40 000	40 000
Yhteensä		0	0	0
		243 500	40 000	40 000
Investoinnit yhteensä	Hankinnat	3 750 400	2 782 000	7 829 000
	Myyntit ja rahoitusosuudet	259 000	50 000	50 000
Investoinnit yhteensä, netto		3 491 400	2 732 000	7 779 000

INVESTOINNIT
 Investointiohjelma 2017 - 2019

Työkohte / Toimiala	Tase-tili	Poistoaika v.-%	TP 2015	TA 2016		Suunnitelma- kausi yhteensä		TA 2017	TS 2018		TS 2019		Investointihankkeen perusteet
				€	€	€	€		€	€	€	€	
KAUPUNGINHALLITUS													
091101 Maa-alueet													
menot		ei poistoa	7 210	200 000	600 000	250 000	100 000	250 000	250 000	100 000	100 000	100 000	Teollisuus- ja asuntorakentamisen maa-alueiden hankintaan.
tulot			1 107 231	50 000	150 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
netto			-1 100 021	150 000	450 000	200 000	50 000	200 000	200 000	50 000	50 000	50 000	
091104 Osakkeet ja osuudet													
menot		ei poistoa			400 000	400 000		400 000					Asuntotuotannon edistäminen/ asunto-osakkeiden hankinta
tulot			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
netto			0	0	400 000	400 000	0	400 000	0	0	0	0	
091107 Valokuituverkon laajentaminen													
menot	1010	10 v	188 411	120 000	350 000	150 000	100 000	150 000	100 000	100 000	100 000	100 000	Harkinnanvaraista rakentamista keskustan alueella.
tulot					0								
netto			188 411	120 000	350 000	150 000	100 000	150 000	100 000	100 000	100 000	100 000	
Irtain omaisuus													
091105 Tietotekniikka investoinnit													
menot	1170	40 %	33 579	30 000	46 500	46 500		46 500					Tietoliikenne- ja julkaisujärjestelmien päivittäminen
tulot			10 141		21 000	21 000		21 000					lisäveden koulun keittiön ensikertainen kalustaminen
netto			23 438	30 000	25 500	25 500	0	25 500	0	0	0	0	
Irtain omaisuus yhteensä													
menot			43 720	30 000	67 500	67 500	0	67 500	0	0	0	0	
tulot			43 720	30 000	67 500	67 500	0	67 500	0	0	0	0	
netto			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ													
menot			239 341	350 000	1 417 500	867 500	200 000	867 500	350 000	200 000	200 000	200 000	
tulot			1 107 231	50 000	150 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
netto			-867 890	300 000	1 267 500	817 500	300 000	817 500	300 000	300 000	150 000	150 000	

Työkohde / Toimiala	Tase- tilli	Poisto- aika	TP 2015	TA 2016	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2017	TS 2018	TS 2019	Investointihankkeen perustelut

SOSIAALILAUTAKUNTA

Irtain omaisuus

Veljeskoti	1150	20 %			30 000	30 000			Hälytysjärjestelmän päivitys asennuksineen
Joenrannan koti	1170	40 %			11 000	11 000			Kaatoallas ja deko
091110 Vanhuspalvelujen / kotipalvelun kehittäminen	1170	40 %	50 301	40 000	0				
menot			50 301	40 000	41 000	41 000	0	0	
tulot					0				
netto			50 301	40 000	41 000	41 000	0	0	

KOULUTUSLAUTAKUNTA

Irtain omaisuus

menot			0	0	0	0	0	0	
tulot									
netto			0	0	0	0	0	0	

Irtain omaisuus TP2015 ja TA2016 yhteensä

Menot			0	48 000	0	0	0	0	TP 2015 ja TA 2016 niiltä osin kuin eivät jaika 2017.
menot			0	48 000	0	0	0	0	
tulot					0	0	0	0	
netto			0	48 000	0	0	0	0	

VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA

Irtain omaisuus

Kirjastojärjestelmän muutos	1005	5 v		50 000	50 000	50 000			Vanhentuneen ja toimintahäiriöisen kirjastojärjestelmän uusiminen.
menot			0	50 000	50 000	50 000	0	0	
tulot					0				
netto			0	50 000	50 000	50 000	0	0	

Työkohte / Toimiala	Tase-tili	Poisto-aika	TP 2015	TA 2016	Suunnitelma-kausi yhteensä	TA 2017	TS 2018	TS 2019	Investointihankkeen perusteet
TEKNINEN LAUTAKUNTA									
Muut pitkävaikuttiset menot									
092102 Asemalaituremontti	1010	20 v		50 000	50 000	50 000			Liikennevirasto toteuttaa uuden asemalaiturin. Kaupunki suunnittelee ja toteuttaa siihen liittyvät väylät ja pysäköintialueen.
Muut pitkävaikuttiset menot TP2015 ja TA2016 yhteensä				145 000					TP 2015 ja TA 2016 niiltä osin kun ei jatku 2017.
Muut pitkävaikuttiset menot yhteensä									
menot			0	195 000	50 000	50 000	0	0	
tulot			0	0	0	0	0	0	
netto			0	195 000	50 000	50 000	0	0	
Talonrakennus									
925 Hallinto- ja laitosrakennukset									
Sairaalapolku 5-7	1115	30 v			500 000			500 000	Rakennustekniset muutokset soite-uudistuksen johdosta.
Sisäilmakorjaukset	1115	30 v			90 000	30 000	30 000	30 000	Kohdentamaton määräraha sisäilmaongelmien tulkintaan ja korjaukseen.
092531 Keskuskeittiön sähkövaravalmala									Parannetaan varautumista poikkeusoloihin varmistamalla keskuskeittiön sähkönsaanti. Suunnittelu vuonna 2017, toteutus 2018
092506 Iisveden koulun peruskorjaus	1115	30 v		10 000	40 000	10 000	30 000		Koulun peruskorjauksen valmistuminen.
Iisveden koulun ensikertainen kalustaminen	1170	40%		1 500 000	200 000	1 600 000			Koulun av-urakka ja ensikertainen kalustaminen.
091102 Tonttien kunnostus asemakaavan mukaista käyttöä varten	1100	ei poistoa		68 000	650 000		300 000	350 000	Kaupungintalo, vanha lääkärintalo, vanhan Turon kiinteistön perustukset (Savonkatu 2), Kuvosen halli ja entisen ammattikoulun asuntola

Työkohde / Toimiala	Tase-tili	Poisto-alka	TP 2015		TA 2016		Suunnitelma- kausi yhteensä		TA 2017		TS 2018		TS 2019		Investointihankkeen perusteet
			€	v./%	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	
Muut talonrakennusinvestoinnit TP2015 ja TA 2016 yhteensä															
menot			645 565		40 000										TP 2015 ja TA 2016 niiltä osin kuin eivät jatku 2017.
tulot			0		0										
netto			645 565		40 000		0								
930 Tehdas- ja tuotantorakennukset															
093001 Muu teollisuusrakentaminen															Kohdentamaton määräraha pienten muutostöiden toteuttamiseen teollisuuskiinteistöissä.
menot	1120	30 v			30 000		130 000		50 000		40 000		40 000		
0xxxx Porrastehdas															Porrastehtaan perusparannus, Mansikkaraitti
menot	1120	30 v					420 000		120 000		300 000				
Muut investoinnit TP2015 ja TA 2016 yhteensä															
menot			394 559		20 000										TP 2015 ja TA 2016 niiltä osin kuin eivät jatku 2017.
tulot			150 888												
netto			243 671		20 000										
935 Muut rakennukset															
Väinölä															Saunailojen korjaus ja huonekäytävän jäähdytys.
menot	1123	30 v	0				35 000		35 000						
093501 Futuria															Muutokorjaukset vuokra- ja tuotekehityksilöissä.
menot	1123	30 v	0		30 000		359 900		299 900		30 000		30 000		
tulot							209 000		209 000						
netto	1123	30 v	0		30 000		150 900		90 900		30 000		30 000		
093501 Futuria															C-talon peruskorjaus tarkoituksen mukaiseen toimisto- ja palvelu käyttöön. Kokonaisvaltaisen tilatarveselvityksen jälkeen.
menot	1123	30 v					600 000				250 000		350 000		
093506 Asemarakennus															v. 2017 aikana kohteelle haetaan uusi omistaja. Muutoin remontointi aloitetaan v. 2018.
menot	1123	30 v					160 000				60 000		100 000		

Työkohde / Toimiala	Tase- tilli	Poisto- aika	TP 2015	TA 2016	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2017	TS 2018	TS 2019	Investointihankkeen perustelut
093510 Uimahalli									
menot	1123	30 v	0		3 750 000	50 000	200 000	3 500 000	Hankesuunnittelu. Hankesuunnitelmissa huomioidaan liikuntahallin huolto-, ja kokoonnutumistilojen rakentaminen uimahallin yhteyteen.
093511 Liikuntahalli									
menot	1123	30 v			2 130 000	30 000	100 000	2 000 000	Liikuntahallin hankesuunnittelu uimahallin hankesuunnittelun yhteydessä, yhteiskäyttötilojen saamiseksi. Liikuntatilojen tarve kasvaa liikuntalukion ja Kaatron koulun purkamisen seurauksena.
Muut investoinnit TP2015 ja TA 2016 yhteensä									
menot			0	10 000					
tulot			0	0					
netto			0	10 000					
Talorakennus yhteensä									
menot			1 040 124	1 708 000	10 664 900	2 424 900	1 340 000	6 900 000	
tulot			150 888	0	209 000	209 000	0	0	
netto			889 236	1 708 000	10 455 900	2 215 900	1 340 000	6 900 000	TP 2015 ja TA 2016 niiltä osin kuin eivät jatku 2017.
Ujkoalueet									
940 Liikenneväylät									
094029 Katujen ja alueiden suunnittelu	1130	20 %	11 188	12 000	36 000	12 000	12 000	12 000	Suunnitellaan tulevia katujen rakennus- ja saneerauskohteita.
094001 Katujen kestopäällystys	1130	20 %	29 975	20 000	60 000	20 000	20 000	20 000	Päällystetään hyväkuntoisia katuja vuosittain laadittavan päällystysohjelman mukaisesti.
094002 Rautalammintie	1130	20 %	30 243	20 000	60 000	20 000	20 000	20 000	Päällystetään pääkatua uudelleen pahimmin kuluneilta osin.
094003 Liikenneturvallisuutta parantavat pienkohteet	1130	20 %	16 518	20 000	55 000	15 000	20 000	20 000	Investoidaan liikenneturvallisuus-suunnitelmassa esitettyihin turvallisuutta parantaviin toimenpiteisiin.

Työkohte / Toimiala	Tase-tili	Poistoaika	TP 2015		TA 2016		Suunnitelma-kausi yhteensä		TA 2017		TS 2018		TS 2019		Investointihankkeen perustelut
			€	V/%	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	
Liikenneväylät yhteensä															
menot			290 003		212 000	1 321 000	187 000	622 000	512 000						
tulot			67 763		0	0	0	0	0						
netto			222 240		212 000	1 321 000	187 000	622 000	512 000						
945 Puistot ja muut yleiset alueet															
094521 Tenniskenttien kunnostus	1130	20%				85 000		85 000				85 000			Keskusentän yhteyteen rakennetaan tekonurmi pintainen tenniskenttä.
094523 Leikkikentät	1130	20%	14 619			30 000	10 000	10 000	10 000			10 000	10 000		Tehdään turvatoimien vaatimia kalustehankintoja.
094515 Torialueen kunnostus	1130	20%			15 000	380 000		300 000	80 000			80 000			Aloitetaan torin peruskunnostus.
Metsolan yläkentän peruskorjaus	1130	20%				20 000	20 000								Kentän peruskorjaus. Tekia 53 §.
Pajapuiston kuntoilulaitteet	1130	20%				20 000			20 000				20 000		Hankitaan Pajapuistoon kuntoilulaitteet.
094514 Pienveneerannat	1130	20%				12 000			12 000				12 000		Rakennetaan Rantakadun veneeranta.
Senioripolku	1130	20%				40 000			40 000				40 000		Rakennetaan erityisesti vanhusväestön liikkumista tukeva kävelylenkki Vanhainkoti-Veljeskoti ympäri.
Koirapuisto	1130	20%				20 000			20 000				20 000		Rakennetaan Suomenjoelle ensimmäinen koirapuisto.
Pro Suomenjoki vesikasvien niitto	1130	20%				45 000	15 000	15 000	15 000				15 000		Niitetään vesikasvillisuutta ja kunnostetaan jokialueita tuontopolkua Pro Suomenjoki ohjausryhmän linjausten mukaisesti.
Muut investoinnit TP 2015 ja TA 2016 yhteensä			21 399		15 000	0									TP 2015 ja TA 2016 niiltä osin kuin eivät jalku 2017.
Puistot ja muut yleiset alueet yhteensä															
menot			36 018		30 000	652 000	45 000	430 000	177 000						
tulot			0		0	0	0	0	0						
netto			36 018		30 000	652 000	45 000	430 000	177 000						

Työkohde / Toimiala	Tase-tili	Poisto-alka v./%	TP 2015 €	TA 2016 €	Suunnitelma- kausi yhteensä €	TA 2017		TS 2018		TS 2019		Investointihankkeen perustelut
						€	€	€	€	€	€	
Ulkopalvelut yhteensä												
menot			326 021	242 000	1 973 000	232 000	1 052 000	689 000				
tulot			67 763	0	0	0	0	0				
netto			258 258	242 000	1 973 000	232 000	1 052 000	689 000				
Irtain omaisuus												
097106 Urheilukentän traktorin vaihto	1160	25 %			70 000	70 000						Vaihdetaan 15 vuotta vanha huonokuntoinen traktori uuteen.
Harjakoneen vaihto	1170	25 %			15 000	15 000						Vaihdetaan pyöräkuormaajan keräävä harjakone toimintavarmempaan ja tehokkaampaan.
Kiinteistöhoitoautojen hankinta	1160	25 %			80 000		40 000	40 000				Hankitaan kiinteistöjen ulkoalueiden hoitoon soveltuva lavapakettiauto.
Irtain omaisuus yhteensä												
menot			0	0	165 000	85 000	40 000	40 000				
netto			0	0	165 000	85 000	40 000	40 000				
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ												
menot			1 366 145	2 145 000	12 852 900	2 791 900	2 432 000	7 629 000				
tulot			218 651	0	209 000	209 000	0	0				
netto			1 147 494	2 145 000	12 643 900	2 582 900	2 432 000	7 629 000				
SUONENJOEN KAUPUNKI YHTEENSÄ												
menot			1 655 787	2 633 000	14 361 400	3 750 400	2 782 000	7 829 000				
tulot			1 325 882	50 000	359 000	259 000	50 000	50 000				
netto			329 905	2 583 000	14 002 400	3 491 400	2 732 000	7 779 000				

TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoihin perustuvan rahoituksen tarvetta arvioidessaan joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta.

Toiminnan tuotot ja kulut ryhmitellään tuloslaskelmakaavassa tuotto- ja kululajeittain. Tuloslaskelma laaditaan annetun tuloslaskelmakaavan mukaisena riippumatta siitä, miten kunta on toimintansa organisoinut. Toiminnan tuottojen ja kulujen jaottelu tehtävittäin ja hankkeittain voidaan esittää talousarvion toteutumisvertailussa, joka kuntalain 113 pykälän mukaan kuuluu laatia tilinpäätökseen.

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulo-rahoitusta kuvaava välituloksena, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoero, vapaaehtoisien varausten ja rahastojen muutokset.

TOIMINTAKATE

Kaupunginhallitus on 15.8.2016 § 155 hyväksynyt lautakunnille talousarvioraamit vuoden 2017 talousarvion ja vuosien 2017 - 2019 taloussuunnitelman laadintaa varten. Kaupunginhallituksen asettamien raamien lähtökohtana oli, että toimintakate on -44,9 milj. euroa. Lautakuntavaiheen jälkeen vertailukelpoinen toimintakate oli -45,5 milj. euroa. Toimintakate talousarviossa vuodelle 2017 on -45,1 milj. euroa, -0,3 % ja 0,1 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2016 määrärahamuutettu talousarvio.

Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuottojen ja kulujen muutokset käyvät ilmi laskelmista sekä käyttötalouden lautakuntakohtaisista taulukoista.

Verotulot

Talousarvion verotulot perustuvat Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon tietoihin, jossa kunnallisveroprosentti vuodelle 2017 on 21,75 %. Yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,05 %. Vakituisten asunnon kiinteistöveroprosentti on 0,70 %. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti on 1,25 %.

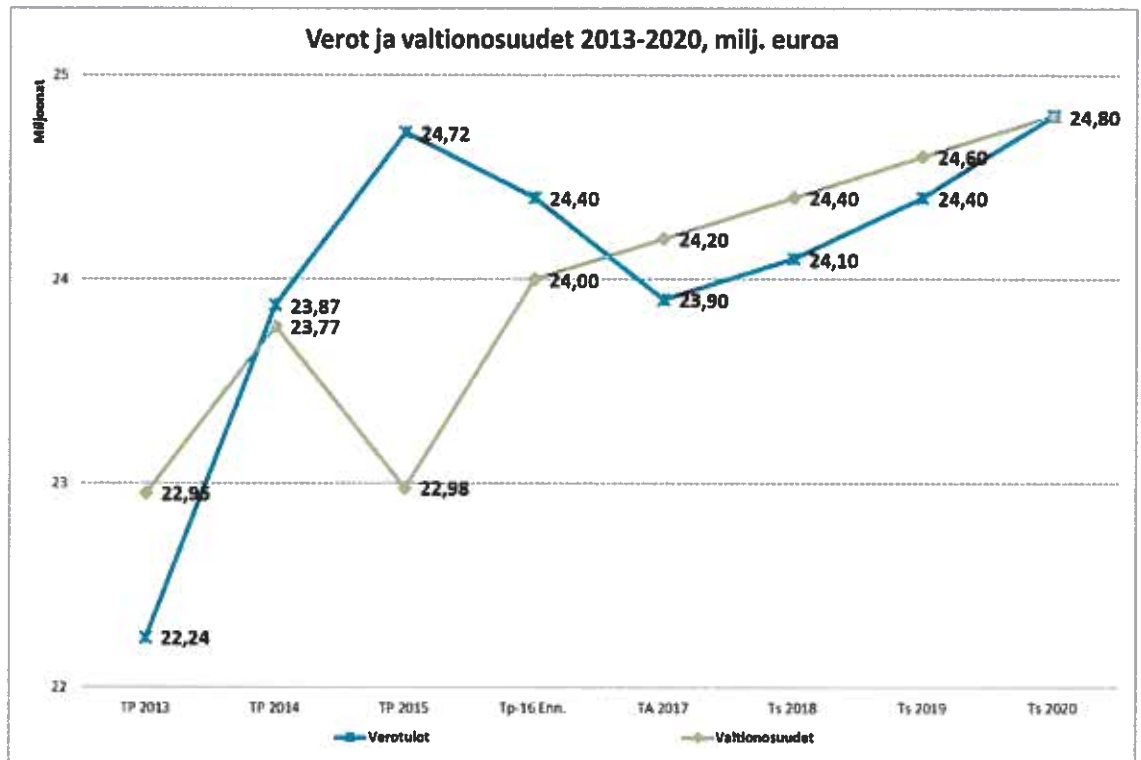
Valtionosuudet

Peruspalvelujen valtionosuuslainsäädäntö uudistui vuoden 2015 alusta alkaen. Valtionosuuden laskennallinen peruste muodostuu ikärakenteen, sairastavuuden ja muiden laskennallisten kustannusten määräytymistekijöiden perusteella. Peruspalvelujen alustava valtionosuusprosentti vuodelle 2017 on 25,23 % ja kuntien omarahoitusosuus on

3.620 euroa/asukas.

Suonenjoen kaupungin valtionosuudet tulevat kasvamaan ainoastaan noin 0,2 milj. euroa (+0,8 %) vuoden 2016 arvioidusta valtionosuuksien tasosta. Vuoden 2016 osalta valtionosuudet kasvavat valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen takia. Hallitusohjelman mukaan kuntien ja kuntayhtymien valtionosuuksiin ei tehdä indeksikoroituksia hallituskaudelle. Vuonna 2017 peruspalvelujen valtionosuutta alentavat edellisissä kehyspäätöksissä sovittu valtionosuuden leikkaus sekä muun muassa perustoi-meentulotuen maksatuksen Kelasiirtoon liittyvä kuntien maksuosuuden vähennys.

Alla oleva kaavio kuvaa Suonenjoen kaupungin verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä vuosina 2013-2015 ja arviot vuosille 2016-2020.

Rahoitustuotot ja kulut

Rahoitustuotoissa ilmoitetaan erikseen korkotuotot ja muut rahoitustuotot. Korkotuotoissa ilmoitetaan antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikennetileiltä saadut korkotuotot suoriteperusteiden mukaisesti jaksotettuna. Muihin rahoitustuottoihin sisällytetään lisäksi verotilityskorot, osingot ja osuuspääomien korot, viivästyskorot sekä kurssivoitot rahoituslainoista ja arvopapereiden myyntivoitot.

Rahoituskuluissa ilmoitetaan erikseen korkokulut ja muut rahoituskulut. Korkokuluihin kuuluvat pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista lainoista maksetut korot. Muita rahoituskuluja ovat mm. verotilityskorot, viivästyskorot, takaus- ja luottotappioprovisiot samoin kuin muut koron lisäksi rahoituslainasta johtuvat kulut, kuten esim. kurssitappiot sekä lainasaamisiin ja rahoitusomaisuuteen kuuluvien arvopapereiden muiden sellaisten rahoitusvarojen arvonalentumiset. Lainasaamisista aiheutuneet luottotappiot ovat myös muihin rahoituskuluihin sisältyviä arvonalentumisia.

VUOSIKATE, POISTOT JA TILIKAUDEN TULOS

Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikate on talousarviossa 2,8 milj. euroa vuonna 2017 ja se kattaa arvioidun poistotason. Käyttöomaisuuden hankintahinnoista lasketut poistot on arvioitu 2,6 milj. euroon. Vuosikate ei riitä kokonaisuudessaan kattamaan vuoden 2017 investointitasoa.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut yleisohjeen suunnitelman mukaisista poistoista, joita on tullut noudattaa tilivuodesta 2013 alkaen. Ohjeessa suositellaan otettavaksi käyttöön poistoaikojen alarajat, ellei pidemmän poistojen käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Suonenjoen kaupungin hyödykekohtainen poistosuunnitelma vahvistetaan vuosittain talousarvion investointiohjelman yhteydessä.

Tilikauden tulos muodostuu vuosikatteen sekä poistojen ja satunnaisten tuottojen yhteissummasta. Tilikausi 2017 näyttää talousarvion perusteella osoittavan 0,2 milj. euroa ylijäämää.

SUONENJOEN KAUPUNKI
Toimintakate toimielimittäin + tulos

	TP 2015	MRM 2016	RAAMI 2017	LTK 2017	TA 2017	Erotus TA16-TA17	Muutos-% TA16-TA17
Toimielimet							
Vaalit	6 352	-20 900	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	3,6 %
Tarkastuslautakunta	-17 410	-21 489 600	-20 000	-21 700	-21 700	-800	-1,9 %
Kaupunginhallitus	-19 537 380	-13 314 400	-20 140 000	-21 117 400	-21 104 200	385 400	0,1 %
Sosiaalilautakunta	-13 327 681	-8 586 500	-13 700 000	-13 394 300	-13 330 000	-15 600	0,3 %
Koulutuslautakunta	-8 600 551	-1 208 100	-10 050 000	-8 789 500	-8 618 700	-32 200	21,6 %
Tekninen lautakunta	-1 501 243	-620 300	-100 000	-1 477 200	-1 298 100	-90 000	3,9 %
Vapaa-ajan lautakunta	-613 910	-45 239 800	-870 000	-656 800	-656 800	-36 500	-0,4 %
TOIMINTAKATE	-43 591 823	-45 239 800	-44 900 000	-45 476 900	-45 049 500	190 300	-0,9 %
Verotulot	24 717 878	24 100 000	24 000 000	23 900 000	23 900 000	-200 000	1,1 %
Valtionosuudet	22 979 146	23 950 000	24 000 000	24 200 000	24 200 000	250 000	0,0 %
Korkotulot	198 838	180 000	180 000	180 000	180 000	0	-27,5 %
Rahoitustulot	596 245	500 000	250 000	280 000	280 000	-220 000	-2,9 %
Korkomenot	-631 867	-720 000	-700 000	-700 000	-700 000	20 000	0,0 %
Rahoitusmenot	-145	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	0	3,4 %
VUOSIKATE	4 268 272	2 760 200	2 820 000	2 373 100	2 800 500	40 300	3,8 %
Poistot	-3 060 679	-2 500 000	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000	-100 000	0
Satunnaiset erät	297 805						
TULOS	1 505 397	260 200	220 000	-226 900	200 500	-59 700	-4,2 %

Suonenjoen kaupunki
Tuloslaskelma, ulkoinen

Tuloslaskelma	TP 2015	TA + LMR 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 840 655	1 809 300	1 775 400		
Maksutuotot	2 399 923	2 607 900	2 403 700		
Tuet ja avustukset	724 497	634 200	1 331 400		
Muut toimintatuotot	2 835 504	2 483 600	2 466 300		
Toimintatuotot yhteensä	7 800 579	7 535 000	7 976 800	7 700 000	7 700 000
Valmistus omaan käyttöön	66 967	52 500	50 000	50 000	50 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-17 188 076	-17 564 200	-17 431 000		
Palkat ja palkkiot	-13 011 859	-13 225 900	-13 253 100		
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-3 412 214	-3 471 000	-3 316 900		
Muut henkilöstösivukulut	-764 003	-867 300	-861 000		
Palvelujen ostot	-28 586 493	-29 833 000	-30 771 100		
Aineet , tarvikkeet ja tavarat	-2 388 191	-2 364 000	-2 392 600		
Avustukset	-2 653 351	-2 534 200	-1 825 000		
Muut toimintakulut	-643 259	-531 900	-656 600		
Toimintakulut yhteensä	-51 459 370	-52 827 300	-53 076 300	-53 300 000	-53 700 000
Toimintakate	-43 591 824	-45 239 800	-45 049 500	-45 550 000	-45 950 000
Verotulot	24 717 878	24 100 000	23 900 000	24 100 000	24 400 000
Valtionosuudet	22 979 146	23 950 000	24 200 000	24 400 000	24 600 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	198 838	180 000	180 000		
Muut rahoitustuotot	596 246	500 000	280 000		
Korkokulut	-631 867	-720 000	-700 000		
Muut rahoituskulut	-145	-10 000	-10 000		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	163 072	-50 000	-250 000	-150 000	-150 000
Vuosikate	4 268 272	2 760 200	2 800 500	2 800 000	2 900 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 060 679	-2 500 000	-2 600 000	-2 700 000	-2 800 000
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	297 805				
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	1 505 398	260 200	200 500	100 000	100 000
Poistoeron lisäys/ vähennys					
Varausten lisäys/ vähennys					
Rahastojen lisäys/ vähennys					
Tilikauden yli- / alijäämä	1 505 398	260 200	200 500	100 000	100 000

RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMAN TARKOITUS JA SÄÄNNÖSTAUSTA

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain 110 pykälän 4 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalousosan ja investointiosien lisäksi.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla tarkoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Rahoituslaskelma samoin kuin tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma.

RAHOITUSLASKELMAN RAKENNE JA KIRJAUSPERUSTE

Kunnan rahoituslaskelmassa on erikseen nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulo-rahoituksen ja investointierät.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset.

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta.

Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti. Tämä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostovelvoilla, vaan oikaisu tapahtuu vasta muiden maksuvalmiuteen vaikuttavien erien muutoksissa rahoitustoiminnan nettokassavirtalaskelmassa. Samoin rahoituslaskelmassa esitettävät lisäykset ja vähennykset tase-erissä perustuvat suoriteperusteisesti kirjattuihin tuloihin ja menoihin.

RAHOITUSLASKELMAN SISÄLTÖ

Toiminnan rahavirta

Rahoituslaskelmaan otetaan toiminnan tulo-rahoitusjäämän osoittava vuosikate sekä satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen. Tulorahoituksen osatekijät on eritelty yksityiskohtaisesti aiemmin tuloslaskelmassa.

Investointien rahavirta

Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä. Investointimenot ovat sekä osakkeiden ja osuuk-sien ostoja että aineettomia ja aineellisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden inves-tointeja.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2017 investointimenot ovat 3,75 milj. euroa ja nettoin-vestoinnit 3,49 milj. euroa. Suurin yksittäinen investointikohde on lisveden koulun pe-ruskorjauksen valmistuminen.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituslaskelma osoittaa miten kunnan rahoitusrakenne on tilivuoden aikana muut-tunut. Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut sitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa, kuinka paljon lainoja lyhennetään vuoden aikana. Toteutumissa erät esite-tään bruttomääräisinä.

Lainakanta oli vuoden 2015 lopussa 32,7 milj. euroa eli noin 4.430 euroa / asukas. Arvioitu kaupungin lainakanta vuoden 2016 lopussa on noin 33 milj. euroa eli 4.500 euroa / asukas. Lopullista päätöstä talousarviolainan nostosta vuodelle 2016 ei ole tehty. Loppuvuoden maksuvalmius vaikuttaa lopulliseen lainakannan määrään vuon-na 2016.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2017 talousarvio perustuu olettamukselle, että uutta lainaa otetaan vuoden aikana 4,0 milj. euroa. Lainoja maksetaan takaisin vuonna 2017 noin 2,6 milj. euroa. Vuosikate on 2,8 milj. euroa, joka riittää lainanlyhennyksiin.

Suunnitelmavuosina 2018 - 2019 kaupungin lainakanta kääntyy nousuun. Lainakan-nan todelliseen kasvuun suunnitelmakaudella vaikuttaa merkittävästi päätös mahdol-lisesta uimahallin peruskorjauksesta ja liikuntahallin rakentamisesta. Hankkeen alus-tavaksi kustannusarvioksi on arvioitu kokonaisuudessaan yli 12 milj. euroa.

Maksuvalmiuden muutos

Toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoituksen rahavirran yhteen laskeminen osoittaa vaikutuksen kaupungin maksuvalmiuteen.

RAHOITUSLASKELMA	TP 2015	TA + LMR 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 268 272	2 760 200	2 800 500	2 800 000	2 900 000
Satunnaiset erät	297 805			0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-360 977		0	0	0
Tulorahoitus yhteensä	4 205 101	2 760 200	2 800 500	2 800 000	2 900 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 655 786	-2 633 000	-3 750 400	-2 782 000	-7 829 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	150 888		209 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	1 535 970	50 000	50 000	50 000	50 000
Investoinnit yhteensä	31 072	-2 583 000	-3 491 400	-2 732 000	-7 779 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 236 172	177 200	-690 900	68 000	-4 879 000
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Antolainasaamisten vähenn.	72 000	80 000	80 000	80 000	70 000
Antolainauksen muutokset yht.	72 000	60 000	60 000	60 000	50 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		3 000 000	4 000 000	3 000 000	12 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 460 703	-2 700 000	-2 600 000	-2 800 000	-7 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Lainakannan muutokset yht.	-2 460 703	300 000	1 400 000	200 000	5 000 000
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 242				
Vaihto-omaisuuden muutos	9 500				
Saamisten muutos	425 652				
Korottomien velkojen muutos	-2 393 471				
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-1 957 078	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-4 345 781	360 000	1 460 000	260 000	5 050 000
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-109 609	537 200	769 100	328 000	171 000

LIITTEET

SUONENJOEN KAUPUNKI ON JÄSENEÄ SEURAAVISSA JÄRJESTÖISSÄ JA YHTEISÖISSÄ JA MAKSAA NIILLE JÄSENMAKSUA:

Kuopion kauppakamari

Maaseudun kehittämissyhdystys Mansikka ry

Nopeat itäradat neuvottelukunta (Kouvolan kaupunki)

Pohjois-Savon pelastusalan liitto

Pro Ysitie ry

Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistys ry

Sisä-Savon perinneyhdistys ry

Snellman-instituutti ry / Kuopion kesäyliopisto

Suomen Kuntaliitto ry

Suomen Tieyhdistys ry

Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ry